

Allmän ordning och säkerhet, brand- och räddningsväsendet

G 1 Landskapslag (2021:12) om tillämpning på Åland av polislagen

1 §. Syfte och tillämpningsområde

För att upprätthålla allmän ordning och säkerhet samt för att i övrigt tillförsäkra allmänheten skydd och annan hjälp ska polislagen (FFS 872/2011) tillämpas på Åland med de avvikelser som anges i denna lag.

Ändras polislagen ska ändringen gälla på Åland från tidpunkten från dess ikraftträdande i riket, om inte annat följer av denna lag.

2 §. Förvaltningsmyndighet

De förvaltningsuppgifter som enligt polislagen ankommer på polisen ska på Åland skötas av Ålands polismyndighet till den del uppgiften grundar sig på lagtingets lagstiftningsbehörighet eller med stöd av republikens presidents förordning (2020:34) om polisförvaltningen i landskapet Åland ska skötas av landskapets polis.

Närmare bestämmelser om Ålands polismyndighet finns i landskapslagen (2000:26) om Ålands polismyndighet.

3 §. Polisens uppgift

Polisens uppgift är att trygga rätts- och samhällsordningen, upprätthålla allmän ordning och säkerhet samt att förebygga, avslöja och utreda brott och föra brott till åtalsprövning. Polisen ska upprätthålla säkerheten i samarbete med andra myndigheter samt med sammanslutningar och invånarna och sköta det internationella samarbete som hör till dess uppgifter.

Polisen ska dessutom sköta uppgifter i samband med tillståndsförvaltningen och andra uppgifter som uttryckligen föreskrivs i lag samt inom ramen för sina uppgifter ge var och en den hjälp som han eller hon behöver. Om det finns grundad anledning att anta att en person har försvunnit eller råkat ut för en olycka ska polisen vidta de åtgärder som behövs för att finna personen.

I förundersökningslagen (FFS 805/2011) föreskrivs om förundersökning av brott och i tvångsmedelslagen (FFS 806/2011) om tvångsmedel i samband med förundersökning av brott.

4 §. Bestämmelser som inte ska tillämpas

Inom lagtingets lagstiftningsbehörighet ska följande bestämmelser i polislagen inte tillämpas:

1) 1 kap. 10 och 12 §§. Istället tillämpas 7 § i denna lag beträffande polismäns och väktares uniform och 6 § i denna lag beträffande definition av polisman.

2) 2 kap. 17 § 4 mom., 22 §.

3) 5 kap. 1 § 4 mom., 49 § 1 mom.

4) 5 a kap.

5) 9 kap. 2 § 2 mom., 2 a §, 9 §, 9 a-j §§. Istället tillämpas 11 § i denna lag gällande internationellt samarbete.

5 §. Hänvisningar

Inom lagtingets lagstiftningsbehörighet ska hänvisningen till

1) lagen om behandling av berusade (FFS 461/1973) i 2 kap. 2 § 3 mom. i polislagen avse landskapslagen (1974:21) om behandling av berusade.

2) lagen om sammankomster (FFS 530/1999) i 2 kap. 8 § 3 mom. i polislagen avse landskapslagen (2010:30) om tillämpning i landskapet Åland av lagen om sammankomster.

3) vägtrafiklagen (FFS 267/1981) i 2 kap. 11 § 2 mom. i polislagen avse [vägtrafiklagen (1983:27) för landskapet Åland]. I landskapslagen (2011:36) om tillämpning av fordonslagen föreskrivs om tekniska vägkontroller.

4) lagen om säkerhet vid hantering av farliga kemikalier och explosiva varor (FFS 390/2005) i 2 kap. 14 § 1 mom. i polislagen avse landskapslagen (2007:98) om tillämpning i landskapet Åland av riksförfattningar om säkerhet vid hantering av farliga kemikalier och explosiva varor.

5) lagen om behandling av personuppgifter i polisens verksamhet (FFS 616/2019) i 5 kap. 41 § 1 mom., 55 § 2 mom. och 7 kap. 6 § i polislagen avse landskapslagen (2019:74) om tillämpning på Åland av riksförfattningar om dataskydd.

6) lagen om behandling av personuppgifter i brottmål och vid upprätthållandet av den nationella säkerheten (FFS 1054/2018) i 5 kap. 60 § 1 mom. i polislagen avse landskapslagen om tillämpning på Åland av riksförfattningar om dataskydd.

7) lagen om offentlighet i myndigheternas verksamhet (FFS 621/1999) i 5 kap. 60 §, 7 kap. 1 § 2 mom. och 3 § 2 mom. i polislagen avse landskapslagen (1977:72) om allmänna handlingars offentlighet.

VTL(1983:27) för landskapet Åland har ersatts av VTL (2023:108) för Åland. LL (1977:72) om allmänna handlingars offentlighet har ersatts av OffentlighetsL (2021:79) för Åland.

6 §. Terminologi

Vid tillämpningen av polislagen avses med

1) *polisman* en tjänsteman som hör till polisbefälet, polisunderbefälet och polismanskapet för vilka närmare bestämmelser finns i landskapslagen om

G 1 LL (2021:12) om polislagen

Ålands polismyndighet och i landskapsförordningen (2000:34) om Ålands polismyndighet.

2) *chef för polisenhet och chef för polisinrättning* polismästaren. Närmare bestämmelser om polismästaren finns i landskapslagen om Ålands polismyndighet.

3) *polisdistrikt* Ålands polismyndighet.

7 §. Uniform och beväpning

Landskapsregeringen bestämmer efter samråd med landshövdingen om polisens uniform och beväpning.

Polismän och väktare ska i tjänsten bära uniform då uppdragets art eller karaktär förutsätter detta.

Uniform får också bäras under resor som har samband med tjänsteuppdrag och vid representation. Polismästaren beslutar om användning av uniform i andra sammanhang.

Polisuniform och polisiära beklädnadsartiklar får inte användas av andra än polismän. Ingen får heller använda en dräkt eller beklädnadsartikel som på ett förvillande sätt påminner om en sådan uniform eller beklädnadsartikel så att användaren kan förväxlas med en polisman. Förbudet i detta moment ska inte gälla väktare som avses i 2 mom. eller den som med stöd av lag har rätt att använda föreskriven uniform eller beklädnadsartikel.

Trots 4 mom. kan polismästaren ge tillstånd till användning av polisuniform vid teaterföreställningar och vid motsvarande evenemang.

8 §. Behandling av personer i förvar hos polisen

I lagen om behandlingen av personer i förvar hos polisen (FFS 841/2006) föreskrivs om behandlingen av häktade, anhållna och gripna som med stöd av lag hålls i förvar hos polisen.

9 §. Ersättning till teleföretag

Med avvikelse från 5 kap. 62 § 1 mom. i polislagen ska landskapet ersätta ett teleföretag för direkta kostnader som företaget förorsakats av att ha biträtt myndigheterna på de grunder som anges i bestämmelsen. Beslut om betalning av ersättning fattas av den enhet vid Ålands polismyndighet som utfört åtgärden i fråga.

Med avvikelse från 5 kap. 62 § 2 mom. i polislagen får rättelse av beslutet skriftligen begäras hos Ålands polismyndighet inom 30 dagar från delfäende av beslutet. Av rättelseyrkandet ska framgå vilket beslut som avses, hurdan rättelse som begärs och på vilka grunder rättelse begärs. Ålands polismyndighet ska behandla begäran om rättelse skyndsamt. Det beslut som Ålands polismyndighet fattat med anledning av rättelseyrkandet får överklagas genom besvär i enlighet med 14 § i denna lag.

10 §. Skadestånd och arvoden

Med avvikelse från 8 kap. 1 § 1 mom. i polislagen ska person- och egendomsskada som orsakats utomstående genom en tvångsåtgärd som Ålands polismyndighet vidtagit ersättas av landskapets medel.

Med avvikelse från 8 kap. 3 § i polislagen ska tjänstemäns och arbetstagares ersättningsansvar gälla skyldighet att till landskapet betala vad landskapet erlagt i ersättning enligt 4 och 6 kap. i skadeståndslagen (FFS 412/1974).

Med avvikelse från 8 kap. 4 § i polislagen ska ersättning och arvode för hjälpverksamhet som en person gett Ålands polismyndighet och ersättning för olycksfall eller yrkessjukdom som drabbat en person som bistått Ålands polismyndighet betalas av landskapets medel.

Med avvikelse från 8 kap. 6 § 3 mom. i polislagen ska kostnader för vård och läkarhjälp betalas i förskott av landskapets medel.

Med avvikelse från 8 kap. 7 § 1 mom. i polislagen ska beslut om ersättning för skador enligt 8 kap. i polislagen och beslut om betalning av arvode fattas av Ålands polismyndighet.

Med avvikelse från 8 kap. 4 § 2 mom. ska ärenden som gäller ersättning för olycksfall eller yrkessjukdom behandlas av Ålands landskapsregering.

Ålands polismyndighets beslut om ersättning enligt 8 kap. i polislagen får inte överklagas. Med avvikelse från 8 kap. 7 § 2 mom. i polislagen får ändring i ett beslut om arvode sökas i enlighet med 14 § i denna lag.

11 §. Internationellt samarbete

I fråga om rättslig hjälp och handräckning som polisen ger polisen i en annan stat, i fråga om rättslig hjälp och handräckning som polisen får från en annan stat och i fråga om andra staters polismäns rätt att utöva samma befogenheter som finländska polismän gäller vad som föreskrivs särskilt eller avtalats i internationella konventioner som är förpliktigande för Finland och Åland.

Vid tillämpningen av 5 kap. 27 § i polislagen ska vad som föreskrivs i Schengenregelverket som är bindande för Åland gälla beträffande en i artikel 31 i Schengenkonventionen avsedd behörig tjänstemans rätt att fortsätta observation eller teknisk observation av en person på Åland. Dessutom förutsätts att en finländsk eller åländsk polisman eller, inom ramen för sin behörighet, en finländsk gränsbevakningsman eller tullman inte omedelbart kan fortsätta observationen eller den tekniska observationen på Åland.

Vid tillämpningen av 5 kap. 43 § 3 mom. i polislagen ska beträffande internationella kontrollerade leveranser som hör samman med internationella avtal eller andra förpliktelser som är bindande för Finland och Åland dessutom gälla vad som särskilt föreskrivs i lag.

12 §. Övriga avvikelser

Med avvikelse från vad som föreskrivs i 9 kap. 4 § 1 mom. i polislagen ska lagen om frivilligt försvar (FFS 556/2007) inte tillämpas på Åland.

Med avvikelse från vad som föreskrivs i 9 kap. 6 § 3 mom. i polislagen kan kostnader för tvångsutförandeåtgärder betalas i förskott av landskapets medel.

Med avvikelse från vad som föreskrivs i 9 kap. 8 § i polislagen kan landskapsregeringen på de grunder som anges i nämnda bestämmelse fatta beslut om att begränsa trafik eller vistelse i ett objekt som ska tryggas eller skyddas och i dess omgivning, eller förbjuda att föremål eller ämnen som äventyrar säkerheten förs till området. Beslutet ska tillkännages genom offentlig delgivning enligt vad som föreskrivs i för-

valtningslagen (2008:9) för landskapet Åland eller på annat lämpligt sätt.

13 §. *Straff*

Den som uppsåtligen eller av grov oaktsamhet obehörigen använder polisens emblem, antingen som sådant eller upptaget i märke eller bildlig framställning, eller använder märke som är förvillande likt polisens emblem, ska för *obehörig användning av polisens emblem* dömas till böter.

Den som uppsåtligen eller av grov oaktsamhet bryter mot förbudet i 7 § 4 mom. ska för *obehörig användning av polisuniform* dömas till böter, om inte strängare straff föreskrivs någon annanstans i lag.

Den som

1) underlåter att lyda en befallning eller ett förbud som en polisman för upprätthållande av allmän ordning och säkerhet eller utförandet av ett uppdrag meddelar inom ramen för sina befogenheter,

2) vägrar lämna en polisman personuppgifter som avses i 2 kap. 1 § 1 mom. i polislagen,

3) underlåter att följa ett tydligt tecken eller en befallning som en polisman ger enligt 2 kap. 11 § 1 mom. i polislagen för att stoppa ett fordon eller få det flyttat,

4) försummar sin biståndsskyldighet enligt 9 kap. 3 § i polislagen, eller

5) utan anledning tillkallar polis eller förvävar polisens verksamhet genom att lämna falska uppgifter, ska, om inte strängare straff för gärningen föreskrivs någon annanstans, dömas för *tredska mot polis* till böter eller fängelse i högst tre månader.

14 §. *Besvär*

Ett beslut som Ålands polismyndighet fattat med stöd av denna lag får överklagas hos Ålands förvaltningsdomstol.

Besvär över lagligheten av landskapsregeringens beslut får anföras hos högsta förvaltningsdomstolen.

15 §. *Närmare bestämmelser*

Landskapsregeringen kan inom lagtingets lagstiftningsbehörighet genom landskapsförordning utfärda närmare bestämmelser om

1) polisens funktionella ledningsförhållanden,

2) polisens emblem, tjänstemärke, personkort, utseendet på polisens fordon samt grafiska profil i övrigt,

3) hur polismäns ställning ska anges och polismän identifieras och

4) tecken och metoder vid stoppandet av fordon.

Om inte landskapsregeringen inom ramen för lagtingets lagstiftningsbehörighetsområde genom landskapsförordning beslutat om avvikelser från riksbestämmelserna, ska på Åland iaktas statsrådets och inrikesministeriets förordningar med närmare bestämmelser om:

1) maktmedels- och skyddsredskap,

2) anmälningar och utredningar om utövandet av befogenheter enligt internationella överenskommelser,

3) förvaring och egendom som tagits om hand,

4) polisundersökning,

5) automatisk övervakning av vägtrafiken,

6) definitioner av användningen av maktmedel, träning i och uppföljning av användning av maktmedel, rätt att bära maktmedelsredskap och övervakning av användningen av maktmedel,

7) fasttagande, förvaring och avlivande av djur,

8) handräckning till andra än tullverket och gränsbevakningsväsendet,

9) registrering av polisåtgärder,

10) tekniskt utförande av säkerhetskontrollåtgärder, hur säkerhetskontroller ska ordnas i praktiken och om ordnade av säkerhetskontrollutbildning samt

11) ordnandet av och tillsyn över användningen av hemliga metoder för inhämtande av information i 5 kap. i polislagen, samt om dokumentering av åtgärderna och om de rapporter som ska lämnas.

Om inte ärendet hör till området för lag kan landskapsregeringen inom lagtingets lagstiftningsbehörighet meddela polisen närmare föreskrifter och anvisningar om de åtgärder som enligt denna lag eller med stöd av den utfärdade bestämmelser ska vidtas av polisen.

16 §. *Ikraftträdande*

Denna lag träder i kraft den 1 mars 2021.

Genom denna lag upphävs polislagen (2013:87) för Åland.

G 2 Ordningslag (2010:23) för landskapet Åland

1 kap. Allmänna bestämmelser

1 §. *Lagens syfte*

Syftet med denna lag är att främja allmän ordning och säkerhet.

2 §. *Definitioner*

I denna lag avses med

1) **allmän plats**

a) vägar, gator, gångbanor, torg, parker, badstränder, idrottsplaner, vattenområden, begravningsplatser och andra motsvarande områden som kan användas av allmänheten och

b) byggnader, kollektiva trafikmedel och andra motsvarande platser, såsom ämbetsverk, kontor, trafikstationer, köpcentra, affärslokaler och restauranger som antingen under någon tillställning eller annars kan användas av allmänheten samt

2) **tätort** områden med tät bebyggelse, vilka angetts med trafikmärket för tätort.

2 kap. Äventyrande av ordning och säkerhet samt orsakande av störning

3 §. *Störande av den allmänna ordningen och äventyrande av säkerheten*

Det är förbjudet att störa den allmänna ordningen eller äventyra säkerheten på allmän plats

1) genom att föra oljud eller störa på något annat sätt,

2) genom upprepade hotfulla gester, aggressiva rörelser, muntligen framförda hotelser eller något annat motsvarande hotfullt beteende som inger rädsla eller

G 2 Ordningslag (2010:23)

3) genom att skjuta, kasta saker eller störa på något annat sätt.

Verksamhet som avses i 1 mom. är förbjuden även på annan än allmän plats, om verkningarna av verksamheten sträcker sig till en allmän plats.

4 §. Intagande av berusningsmedel

Det är förbjudet att inta berusningsmedel på allmänna platser i tätort och i fordon i kollektivtrafik.

Vad som bestäms i 1 mom. gäller inte ett serveringsområde enligt landskapslagen (2021:140) om tillämpning på Åland av alkohollagen eller de inre utrymmena i ett fordon i privat bruk. Landskapsregeringen kan genom landskapsförordning utfärda bestämmelser om att det under vissa tider ska vara tillåtet med alkoholförtäring på särskilt angivna platser under förutsättning att den som förtär alkoholdrycker uppför sig på ett sådant sätt att det inte är så störande att det utgör ett hinder eller annars gör det oskäligt svårt för andra att utöva sin rätt att använda platsen i fråga för dess egentliga ändamål. (2021/141)

5 §. (2016/18) Förhindrande av fara

Ägaren eller innehavaren av en byggnad eller konstruktion eller en företrädare för dem ska se till att sådan snö eller is eller något annat föremål eller ämne som faller ner från byggnaden, konstruktionen eller någon annan motsvarande plats inte medför fara för människor eller egendom.

6 §. Reklam och kungörelser

Det är förbjudet att använda bländande eller vilseledande ljusanordningar som äventyrar den allmänna ordningen eller säkerheten eller sådan reklam som påminner om trafikregleringsanordningar eller annars äventyrar säkerheten.

Det är förbjudet att olovligen avlägsna eller skada en offentlig kungörelse eller ett meddelande som en myndighet har satt upp till allmänt påseende.

Se 25 § LL (1998:82) om naturvård och 60 § LL (1957:23) om allmänna vägar i landskapet Åland.

7 §. Annan verksamhet som orsakar störning

Det är förbjudet att på allmän plats köpa och mot betalning erbjuda sexuella tjänster. Med sexuella tjänster avses i denna lag samlag enligt 20 kap. 10 § 1 mom. i strafflagen (FFS 39/1889) samt en därmed jämförlig sexuell handling. I 20 kap. 8 och 8 a § i strafflagen föreskrivs om straff för utnyttjande av person som är föremål för sexhandel och köp av sexuella tjänster av ung person.

Det är förbjudet att urinera och ha avföring på allmän plats på ett sådant sätt att det orsakar störning av den allmänna ordningen eller hälsorisker.

Det är förbjudet att ordna verksamhet på allmän plats, om det strider mot lag eller orsakar hälsorisker, skada på egendom eller betydande störning av den allmänna ordningen. Bestämmelser om allmänna sammankomster och offentliga tillställningar finns i landskapslagen (2010:30) om tillämpning i landskapet Åland av lagen om sammankomster.

8 §. Säkerställande av tillträde till byggnad

Ägaren eller innehavaren eller en företrädare för dem ska se till att det i ett flervåningshus på ett synligt ställe finns kontaktuppgifter om gårdskarl, disponent eller någon annan person med vars hjälp polis-, räddnings- eller social- och hälsoskyddsmyndigheter eller stämmingsman utan dröjsmål och utan ersättning kan komma in i huset.

3 kap. Förbjudna föremål och ämnen**9 §. Farliga föremål**

Det är förbjudet att i landskapet framställa, införa, saluföra samt på allmän plats eller i ett fordon på allmän plats inneha knogjärn, stiletter eller kaststjärnor samt som något annat föremål maskerade eggvapen liksom även förlamande elvapen, elbatonger, fjäderbatonger, precisionsslangbågar och precisionsslungor, om inte något annat bestäms i 2 eller 3 mom. eller i 12 § denna lag.

Saluföring av teleskopbatonger är förbjuden, om inte förvärvaren har ett näringstillstånd för säkerhetsbranschen eller anordnar en av utbildning i användning av maktmedel i enlighet med landskapslagen (2021:5) om tillämpning på Åland av lagen om privata säkerhetstjänster (*blankettlagen*). Det är förbjudet att inneha teleskopbatonger på allmän plats och i ett trafikmedel på allmän plats, utom om den som innehar vapnet är en i blankettlagen avsedd väktare som är anställd av en innehavare av näringstillstånd för säkerhetsbranschen eller ordningsvakt i arbetsuppdrag eller om det finns någon annan godtagbar orsak till innehavet som har samband med överlåtelse av teleskopbatongen eller om något annat bestäms i 12 § i denna lag. (2021/6)

Vad som bestäms i 1 och 2 mom. gäller inte staten eller landskapet eller innehav av föremål i statens eller landskapets ägo, om innehavet grundar sig på att en person i anställning hos staten eller landskapet handhar sina uppgifter.

Se LL (2010:28) om ordningsvakter.

10 §. Innehav av föremål och ämnen som kan användas för att skada någon annan

Det är förbjudet att på allmän plats inneha följande föremål och ämnen som är avsedda att eller kan användas för att allvarligt skada någon annan:

1) eggvapen, söndriga glasföremål och andra med dessa jämförbara föremål som kan användas för att skära eller sticka,

2) batonger, kättingar, fjädrar, vajrar, kablar, bollträn och andra med dessa jämförbara föremål som kan användas som tillhygge,

3) kastpilar, kulor och andra med dessa jämförbara föremål som kan användas för att kastas,

4) ämnen som är frätande eller kan användas för att allvarligt skada eller förlama någon annan,

5) luftvapen, vapen med fjäderfunktion, harpuner, slangbågar, blåsrör och andra med dessa jämförbara föremål som kan användas för skjutande eller

6) hälsofarliga laserpekare.

Det är förbjudet att på allmän plats inneha sådana föremål som är förvillande lika skjutvapen eller explosiva varor.

Vad som bestäms i 1 och 2 mom. gäller inte sådana föremål eller ämnen som någon måste inneha på grund av sitt arbetsuppdrag eller av någon annan godtagbar orsak.

Innehav av skjutvapen och explosiva varor regleras i skjutvapenlagen (FFS 1/1998), landskapslagen (2007:98) om tillämpning i landskapet Åland av riksförfattningar om säkerhet vid hantering av farliga kemikalier och explosiva varor och i landskapsförordningen (2007:99) om tillämpning i landskapet Åland av riksförfattningar om kemikalier och säkerhet vid hantering av farliga kemikalier och explosiva varor.

11 §. Överlåtelse av luftvapen, vapen med fjäderfunktion och harpuner

Det är förbjudet att sälja eller annars varaktigt överlåta luftvapen, vapen med fjäderfunktion och harpuner till den som inte fyllt 18 år utan att dennes vårdnadshavare samtycker därtill.

12 §. Samlande av farliga föremål

Det är tillåtet att tillverka och saluföra historiskt eller konstnärligt värdefulla knogjärn, stiletter och kaststjärnor samt som något annat föremål maskerade eggvapen, fjäderbatonger, teleskopbatonger samt precisionsslangbågar och precisionsslungor. Det är tillåtet att inneha sådana föremål på allmän plats och i ett trafikmedel på allmän plats av sådana godtagbara skäl som har samband med ett köp eller med att föremålet fogas till en samling eller placeras ut på en utställning.

Ett föremål anses vara historiskt värdefullt om det har anknytning till en betydande person, tilldragelse, plats eller tidsepok eller om det på grund av sin ålder eller raritet eller på grund av att det är representativt för denna typ av föremål eller av någon annan därmed jämförbar orsak har konst-, vapen- eller krigshistorisk eller etnografisk betydelse. Ett föremål anses vara konstnärligt värdefullt om det genom sin utformning, ytbehandling eller utsmyckning representerar en viss stilperiod eller annars är av betydelse med hänsyn till den konstnärliga helheten.

13 §. Innehav av ämnen som kan användas för klottring

Det är förbjudet att utan godtagbart skäl på allmän plats inneha sprayfärger och andra sådana målarfärger eller andra ämnen som kan användas för klottring av egendom.

4 kap. Djur

14 §. Hunddisciplin

För bevarande av allmän ordning och säkerhet ska ägaren eller innehavaren av en hund

- 1) hålla hunden kopplad inom tätorter,
- 2) se till att hunden inte kommer ut på motionslingor eller andra liknande banor okopplad och inte alls ut på allmänna badstränder, på områden reserverade som lekplats för barn, på torg under torgtid, i skidspår som iståndsatts för allmänt bruk eller på idrottsplaner, om det inte är särskilt tillåtet,

3) se till att hundens exkrementer inte lämnas kvar i miljön inom en tätort på ett område som underhålls.

Vad som bestäms i 1 mom. 1 och 2 punkten gäller inte hundar i statens eller landskapets ägo som används vid tjänsteutövning, hundar som i bevakningsuppgifter används av väktare, skolade räddningshundar som utför serviceuppgifter, rörelsehandikappades assistenthundar eller synskadades ledarhundar.

Vad som bestäms i 1 mom. 1 punkten gäller inte en sluten gård, en träningsplats för hundar eller ett särskilt anvisat inhägnat rastområde. Också på nämnda områden ska hunden dock övervakas av sin ägare eller innehavare.

Vad som bestäms i 1 mom. 1 och 2 punkten gäller även hästar samt i tillämpliga delar andra husdjur eller sällskapsdjur.

I övrigt ska vid tillämpningen av bestämmelserna i 1-4 mom. de krav som följer av bestämmelserna i 8 kap. 41-46 §§ jaktlagen (1985:31) för landskapet Åland beaktas.

15 §. Ridning

Det är förbjudet att rida och att köra med hästfordon eller andra motsvarande fordon på motionslingor och andra liknande banor, på skidspår som iståndsatts för allmänt bruk och på idrottsplaner, om inte något annat har angetts.

Vad som bestäms i 1 mom. gäller inte nödvändiga service- och underhållsarbeten eller myndigheternas verksamhet för upprätthållande av ordningen.

5 kap. Påföljder

16 §. Ordningsförselse

Den som uppsåtligen

- 1) stör den allmänna ordningen eller äventyrar säkerheten på ett sätt som avses i 3 § denna lag,
- 2) intar rusmedel i strid med förbudet i 4 § denna lag,
- 3) (2016/18) försummar att iaktta den aktsamhetsplikt som ägaren eller innehavaren av en byggnad eller konstruktion eller deras företrädare har enligt 5 § denna lag,
- 4) använder ljusanordningar eller reklam i strid med förbudet i 6 § 1 mom. denna lag eller avlägsnar eller skadar en kungörelse eller ett meddelande som avses i 6 § 2 mom. denna lag i strid med förbudet i det nämnda momentet,
- 5) köper eller erbjuder sexuella tjänster i strid med 7 § 1 mom. denna lag,
- 6) urinerar eller har avföring i strid med förbudet i 7 § 2 mom. denna lag,
- 7) (2016/18) ordnar verksamhet i strid med 7 § 3 mom. denna lag,
- 8) försummar sin skyldighet att i enlighet med 8 § denna lag säkerställa tillträde till byggnad,
- 9) i strid med förbudet i 13 § denna lag innehar ett ämne som kan användas för klottring,
- 10) försummar sin i 14 § 1 mom. denna lag angivna skyldighet som gäller hållandet av djur eller
- 11) bryter mot förbudet i 15 § 1 mom. denna lag som gäller ridning och körning,

G 2 Ordningslag (2010:23)

(2016/18) ska, om inte strängare straff för gärningen bestäms någon annanstans i lag, för ordningsföreseelse dömas till böter. Straffåtgärder behöver inte vidtas för alkoholförtäring som avses i 4 § om gärningen med hänsyn till omständigheterna anses ringa och allmänt intresse inte anses kräva att åtal väcks.

Böter för ordningsföreseelse får inte förvandlas till fängelsestraff.

17 §. Övriga straffbestämmelser

Inom landskapets behörighet ska, utöver bestämmelserna i 16 § denna lag, bestämmelserna i 16 kap. 1-3 §§, 17 kap. 2-6, 12, 13, 13a, 15a och 21 §§, 28 kap. 11 § 1 mom. 3 punkten, 34 kap. 10 §, 41 kap. 4-7 §§ samt 44 kap. 14 och 15 §§ strafflagen, tillämpas i den lydelse de har när denna lag träder i kraft. (2016/18)

2-3 mom. upphävda (2021/6).

Inom landskapets behörighet ska hänvisningar i strafflagen till bestämmelser i annan rikslagstiftning vilka äger motsvarighet i landskapslagstiftningen avse de motsvarande bestämmelserna i landskapslagstiftningen.

18 §. (2017/64) *Allmänna bestämmelser om ordningsbot*
I 2 a kap. 8 § samt 7 kap. 3 a och 3 b §§ i strafflagen samt 1 § och 3 § 1 mom. i lagen om föreläggande av böter och ordningsbot (FFS 754/2010) finns allmänna bestämmelser om ordningsbot. (2021/6)

Ordningsbot föreläggs som enda straff för i 18a § avsedda föreseelser och dess belopp är 40, 70 eller 100 euro.

18a §. (2017/64) *Ordningsbotens storlek för vissa föreseelser*

Den som bryter mot bestämmelserna om störande av den allmänna ordningen och äventyrande av säkerheten i 3 § kan föreläggas en ordningsbot på 70 euro.

Den som bryter mot bestämmelserna om intagande av berusningsmedel i 4 § kan föreläggas en ordningsbot på 40 euro.

Den som åsidosätter den aktsamhetsplikt som ska iaktas för att förhindra fara enligt 5 § kan föreläggas en ordningsbot på 100 euro.

Den som bryter mot bestämmelserna om reklam och kungörelser i 6 § kan föreläggas en ordningsbot på 70 euro.

Den som bryter mot bestämmelserna om annan verksamhet som orsakar störning i 7 § kan föreläggas en ordningsbot på

1) 40 euro om denne urinerar eller har avföring på ett sådant sätt som strider mot förbudet i 7 § 2 mom. samt

2) 70 euro om denne ordnar föreställningar på ett sådant sätt som strider mot förbudet i 7 § 3 mom.

Den som underlåter att vidta de åtgärder som denne är skyldig att vidta enligt bestämmelserna om säkerställande av tillträde till byggnad i 8 § kan föreläggas en ordningsbot på 70 euro.

Den som bryter mot bestämmelserna om innehav av föremål och ämnen som kan användas för att skada

någon annan i 10 § kan föreläggas en ordningsbot på 70 euro.

Den som bryter mot bestämmelserna om innehav av ämnen som kan användas för klottring i 13 § kan föreläggas en ordningsbot på 40 euro.

Den som åsidosätter de skyldigheter som ska iaktas enligt bestämmelserna om hunddisciplin i 14 § kan föreläggas en ordningsbot på 40 euro.

Den som åsidosätter de skyldigheter som ska iaktas enligt bestämmelserna om ridning i 15 § kan föreläggas en ordningsbot på 40 euro.

19 §. Tvångsutförande

På uppmaning av polisen ska den som använder sådana ljustanordningar och sådan reklam som avses i 6 § 1 mom. denna lag utan dröjsmål avlägsna dem.

Om någon trots uppmaning av polisen försummar att avlägsna sådana ljustanordningar och sådan reklam som avses i 6 § 1 mom. denna lag har polisen rätt att på dennes bekostnad avlägsna ljustanordningarna och reklamen ifråga. För att hindra att den allmänna ordningen eller säkerheten äventyras har polisen i brådskande fall rätt att utan att höra den försumlige och på dennes bekostnad avlägsna ljustanordningarna och reklamen ifråga.

20 §. Fråntagande och förstörande

Den som innehar ett i 9, 10 eller 13 §§ denna lag avsett föremål eller ämne kan av polisen fråntas detta föremål eller ämne jämte kärl. En anhållningsberättigad tjänsteman har rätt att bevisligen förstöra ett i 9 eller 10 §§ denna lag avsett föremål eller ämne jämte kärl som kan tas i beslag, om det är av ringa värde och det är uppenbart att det av domstol skulle dömas förverkat till staten. En polisman som hör till befälet har rätt att bevisligen förstöra även ett ämne jämte kärl som innehafts i strid med 13 § denna lag, om ämnet jämte kärl är av ringa värde.

Polisen kan för bevarande av ordning och säkerhet frånta en person som i strid med 4 § denna lag har intagit berusningsmedel, de ämnen som denne innehar i ett öppnat eller öppet kärl och bevisligen förstöra dem.

6 kap. Särskilda bestämmelser

21-22 §§. Upphävda (2021/6).

23 §. Besvärsmålsbestämmelser

Förvaltningsbeslut som Ålands polismyndighet fattat med stöd av denna lag överklagas genom besvär till Ålands förvaltningsdomstol.

Om inte besvärsmyndigheten bestämmer något annat, ska ett beslut som med stöd av denna lag fattats om återkallande av tillstånd eller ändring av tillståndsvillkoren iaktas omedelbart.

24 §. Ikraftträdelse

Denna lag träder i kraft den 1 juni 2010.

Åtgärder som verkställigheten av lagen förutsätter får vidtas innan lagen träder i kraft.

Ikraftträdandebestämmelse (2016/18):

Denna lag träder i kraft den 1 april 2016.

Inom landskapets behörighet upphävs genom denna lag landskapslagen (1945:11) om utverkande av tillstånd till föranstaltande av vissa nöjen samt hållande av spelautomat och penningautomat.

Inom landskapets behörighet upphävs genom denna lag bestämmelserna i 16 kap. 5 och 7 §§ samt 16 § 2 mom., 20 kap. 9 § 1 mom. samt 44 kap. 7, 8, 10-13, 21 och 24 §§ i strafflagen i den lydelse som tidigare varit gällande på Åland enligt bestämmelserna i 71 § i självstyrelselagen (1991:71) för Åland.

Ikraftträdandebestämmelse (2017/64):

Denna lag träder i kraft den 1 september 2017.

Genom denna lag upphävs landskapsförordningen (2010:36) om föreläggande av ordningsbot vid olika ordningsförelser.

G 3 Landskapslag (1974:21) om behandling av berusade

1 §. (2021/15) Den som på grund av berusning har gripits i ett syfte som nämns i 2 kap. 2 § 1 mom. i polislagen (FFS 872/2011), vilken är tillämplig på Åland i enlighet med landskapslagen (2021:12) om tillämpning på Åland av polislagen, ska behandlas och vårdas enligt bestämmelserna i denna lag.

2 §. I 1 § avsedd person skall av polisen föras till av denna upprätthållen förvaringsplats för berusade. Har tillnyktringsstation inrättats, skall berusad i första hand föras till denna. Om den berusades hälsotillstånd ger anledning därtill, skall han utan dröjsmål föras till sjukhusvård eller underkastas annan åtgärd som påkallas av hans tillstånd.

3 §. Berusad kan tagas i förvar, om detta är påkallat med beaktande av graden av hans berusning, av hans hälsotillstånd eller av ordningens och säkerhetens upprätthållande. Om intagning på tillnyktringsstation beslutar den som är ansvarig för stationens verksamhet och om intagning på annan förvaringsplats polisman.

4 §. Den som gripits skall frigges så snart behovet av att hålla honom gripen inte längre föreligger, dock senast 12 timmar efter gripandet. (2000/52)

Den som ej frigivits före klockan 20 kan utan hinder av stadgandena i 1 mom. kvarhållas till följande morgon, dock högst till klockan 8, om detta är särskilt påkallat för att han saknar bostad eller övernattningsställe eller av annat skäl.

3 mom. upphävt (2000/52).

Om hållande i förvar på tillnyktringsstation beslutar den som är ansvarig för stationens verksamhet och på annan förvaringsplats vederbörande polisman.

5 §. Medan berusad är tagen i förvar, skall han såvitt möjligt hållas under observation och erhålla den vård och annan behandling, som graden av hans berusning samt hans hälsotillstånd kräver.

6 §. Berusad är skyldig att underkasta sig sådan medicinsk undersökning och vård som graden av hans berusning samt hans hälsotillstånd anses erfordra.

7 §. Den som hålles i förvar skall, i den mån det är ändamålsenligt och behövt med hänsyn till hans personliga förhållanden, givas råd och handledning samt underrättas om de möjligheter till vård och skötsel som står missbrukare av berusningsmedel till buds.

8 §. Den som tages i förvar skall frånges alla föremål, med vilka han kan skada sig själv eller andra, och även annan egendom, vars frångående anses påkallat. Frångagen egendom skall förvaras omsorgsfullt och återlämnas till vederbörande när han frigives, såframt om förfarandet beträffande sagda egendom ej annat är särskilt stadgat.

9 §. Vad i annan lag är stadgat om de verkningar, som följer av att berusad tagits i förvar, samt om myndighets skyldigheter och åtgärder beträffande dem som tagits i förvar, gäller i tillämpliga delar beträffande hållande i förvar enligt denna lag.

10 §. Angående inrättande och upprätthållande av tillnyktringsstation stadgas särskilt. Redan därförinnan kan tillnyktringsstation i experimentsyfte inrättas och upprätthållas på åtgärd av landskapet eller av landskapet understödas inom ramen för landskapets inkomst- och utgiftsstaten.

Lokaler som används som tillnyktringsstationer ska granskas och godkännas av landskapsregeringen. (2013/88)

11 §. Den som tagits i förvar på tillnyktringsstation för att han uppträtt berusad är skyldig att för den vård han där erhållit erlägga en avgift, varom stadgas genom landskapsförordning. Vid fastställandet av avgiften bör den av vården föranledda kostnaden och därav förorsakat arbete beaktas. Har avgiften ej betalats inom en månad från frigivningen, kan den indrivnas hos vederbörande i den ordning som gäller för indrivning av skatter och avgifter i utsokningsväg.

I 1 mom. avsedd avgift skall indrivnas hos vederbörande inom en tid av tre år från frigivningen, vid äventyr att rätten till avgiften är förverkad.

Se L om verkställighet av skatter och avgifter (FFS 706/2007).

12 §. Närmare stadganden om verkställigheten och tillämpningen av denna lag utfärdas genom landskapsförordning.

G 4 Landskapslag (2010:30) om tillämpning i landskapet Åland av lagen om sammankomster

1 §. Lagens tillämpningsområde

För upprätthållande av allmän ordning och säkerhet ska, med i denna lag angivna undantag, lagen om sammankomster (FFS 530/1999) tillämpas i landskapet Åland.

Lagen om sammankomster ska tillämpas i landskapet sådan den lyder när denna lag träder ikraft. Ändras därefter författningen, ska den ändrade författningen gälla i landskapet från tidpunkten för dess ikraftträdande i riket, om inte annat följer av denna lag.

G 5 LL (2021:5) om privata säkerhetstjänster

2 §. Förvaltningsmyndighet

De förvaltningsuppgifter som enligt den i 1 § 1 mom. angivna lagen ankommer på det ministerium som ansvarar för den inre säkerheten ska i landskapet handhas av landskapsregeringen till den del förvaltningen grundar sig på landskapets lagstiftningsbehörighet. De förvaltningsuppgifter som enligt nämnda lag ankommer på polisen ska i landskapet handhas av Ålands polismyndighet till den del förvaltningen grundar sig på landskapets lagstiftningsbehörighet.

3 §. Hänvisningar

Inom lagtingets behörighet ska hänvisningarna i 18 § och 23 § 4 mom. i lagen om sammankomster till lagen om privata säkerhetstjänster (FFS 1085/2015) avse landskapslagen (2021:5) om tillämpning på Åland av lagen om privata säkerhetstjänster. (2021/7)

Inom landskapets behörighet ska hänvisningen i 24 § i lagen om sammankomster till [avfallslagen (FFS 1072/1993)] avse landskapslagen (2018:83) om tillämpning av rikets avfallslag. (2018/88)

Hänvisningar i lagen om sammankomster till bestämmelser inom landskapets behörighet till annan rikslagstiftning som äger motsvarighet i landskapslagstiftning ska i landskapet avse de motsvarande bestämmelserna i landskapslagstiftningen.

I 24 § L om sammankomster hänvisas numera (FFS 644/2011) till avfallslag (FFS 646/2011).

4 §. Landskapsförordning

Om inte ärendet hör till området för lag kan landskapsregeringen inom landskapets behörighet genom landskapsförordning besluta att författningar som utfärdats med stöd av lagen om sammankomster ska tillämpas i landskapet oförändrade eller med de ändringar landskapsregeringen föreskriver.

5 §. Sökande av ändring

Förvaltningsbeslut som Ålands polismyndighet fattat med stöd av denna lag får överklagas genom besvär till Ålands förvaltningsdomstol. Besvär över lagligheten av landskapsregeringens beslut enligt denna lag får överklagas hos högsta förvaltningsdomstolen.

Om inte besvärmyndigheten bestämmer något annat, ska ett beslut trots besvär iakttas omedelbart.

6 §. Ikraftträdelse

Denna lag träder i kraft den 1 juni 2010.

Åtgärder som verkställighet av lagen förutsätter får vidtas innan lagen träder i kraft.

G 5 Landskapslag (2021:5) om tillämpning på Åland av lagen om privata säkerhetstjänster

1 §. Lagens tillämpningsområde

Inom lagtingets behörighet och med i denna lag angivna avvikelser ska lagen om privata säkerhetstjänster (FFS 1085/2015) *säkerhetstjänstlagen*, tillämpas på Åland.

Ändringar i den i 1 mom. angivna lagen som hör till lagtingets behörighet ska tillämpas på Åland från

tidpunkten för deras ikraftträdande i Finland, om inte annat följer av denna lag.

2 §. Förvaltningsuppgifter

De förvaltningsuppgifter som i Finland i enlighet med säkerhetstjänstlagen ankommer på Polisstyrelsen ska på Åland skötas av landskapsregeringen, till den del förvaltningen grundar sig på lagtingets lagstiftningsbehörighet på området. De förvaltningsuppgifter som i Finland i enlighet med samma lag ankommer på en lokal polisinställning ska på Åland skötas av Ålands polismyndighet, till den del förvaltningen grundar sig på lagtingets lagstiftningsbehörighet på området.

Ifråga om sådana formulär som avses i 111 § 2 mom. i säkerhetstjänstlagen ska de i Finland fastställda formulärens användas om inte landskapsregeringen genom landskapsförordning utfärdar bestämmelser om sådana formulär.

Ifråga om sådana i Finland meddelade godkännanden och utfärdade kort enligt riksförfattningar utfärdade med stöd av säkerhetstjänstlagen, till den del godkännandena och korten avser sådana uppgifter som är att hänföra till området för privata säkerhetstjänster, kan Ålands polismyndighet, under förutsättning att den person vilken godkännandet och kortet avser skriftligen kan styrka att denne uppfyller de i 3 § angivna språkraven, enligt prövning fatta beslut om att nämnda godkännanden och kort får användas som behörighetsintyg för fullgörande av uppdrag på Åland, dock högst under den i Finland fastställda giltighetstiden för godkännandena och korten ifråga.

För i 3 mom. angivet beslut om godkännande av behörighet med hänsyn till språkravet enligt 3 § debiteras en avgift i enlighet med vad som föreskrivs särskilt i med stöd av säkerhetstjänstlagen utfärdad riksförfattning.

3 §. Språkrav

Den som enligt denna lag beviljats de tillstånd och erhållit de godkännanden som krävs för att på Åland vara verksam inom området för privata säkerhetstjänster och i övrigt uppfyller de krav som följer av tillämpningen av denna lag, ska kunna intyga att denne besitter sådana kunskaper i svenska som erfordras för att uppfylla de språkrav som följer av bestämmelserna i 36 § i självstyrelselagen (1991:71) för Åland.

4 §. Hänvisningar

Hänvisningar i säkerhetstjänstlagen till bestämmelser i rikslagstiftningen ska, inom lagtingets behörighet, avse motsvarande bestämmelser i landskapslagstiftningen om sådana finns.

5 §. Bestämmelser som inte ska tillämpas

Bestämmelserna om delegationen för säkerhetsbranschen i 8 kap. i säkerhetstjänstlagen ska inte tillämpas på Åland.

6 §. Anmälningsskyldighet

Skyldigheterna enligt säkerhetstjänstlagen att göra anmälningar till Polisstyrelsen ska på Åland avse anmälningar till landskapsregeringen.

Skyldigheterna enligt säkerhetstjänstlagen att göra anmälningar till polisinsättning ska på Åland avse anmälningar till Ålands polismyndighet.

7 §. *Straffbestämmelser*

Utöver straffbestämmelserna i 9 kap. i säkerhetstjänstlagen tillämpas på Åland och inom lagtingets behörighet även bestämmelserna i

1) 38 kap. 1 och 2 §§ i strafflagen (FFS 39/1889) vid brott mot tystnadsplikten enligt 9, 34 och 67 §§ i säkerhetstjänstlagen,

2) 17 kap. 6 § i strafflagen vid motstånd mot person som upprätthåller ordningen samt

3) 17 kap. 6 a § i strafflagen vid olovligt utövande av näringsverksamhet inom säkerhetsbranschen.

8 §. *Besvär*

Besvär över förvaltningsbeslut som Ålands polismyndighet fattat med stöd av denna lag anförs hos Ålands förvaltningsdomstol. Besvär över lagligheten av landskapsregerings beslut enligt denna lag anförs hos högsta förvaltningsdomstolen.

Om inte besvärmyndigheten bestämmer något annat, ska ett beslut trots besvär iakttas omedelbart.

9 §. *Landskapsförordning*

Om inte ärendet hör till området för lag kan landskapsregeringen inom lagtingets behörighet genom landskapsförordning besluta att författningar som utfärdats med stöd av säkerhetstjänstlagen ska tillämpas på Åland oförändrade eller med de ändringar landskapsregeringen föreskriver.

Landskapsregeringen kan inom lagtingets behörighet även genom landskapsförordning besluta att sådana i 111 § 2 mom. avsedda föreskrifter ska tillämpas på Åland oförändrade eller med de ändringar landskapsregeringen föreskriver.

Se LF (2021:8) om om tillämpning på Åland av inrikesministeriets förordning om utbildning och utbildning i användning av maktmedelsredskap för väktare och ordningsvakter samt utbildning för ansvariga föreståndare.

10 §. *Ikraftträdande*

Denna lag träder i kraft den 1 mars 2021.

Genom denna lag upphävs landskapslagen (2010:29) om tillämpning i landskapet Åland av lagen om privata säkerhetstjänster.

Genom denna lag upphävs även landskapslagen (2010:28) om ordningsvakter.

11 §. *Övergångsbestämmelser*

Den som när denna lag träder i kraft innehar en sådan auktorisation av bevakningsföretag i enlighet med vad som följer av den i 9 § 2 mom. angivna landskapslagen kan genom en anmälan till landskapsregeringen, som ska göras inom sex månader från denna lags ikraftträdande, meddela att den fortsätter sin verksamhet som innehavare av näringstillstånd för säkerhetsbranschen. Landskapsregeringen beviljar då innehavaren av auktorisation av bevakningsföretag näringstillstånd för säkerhetsbranschen avgiftsfritt.

En person som har blivit godkänd som ansvarig föreståndare för ett bevakningsföretag som avses i 1 mom. före ikraftträdandet av denna lag kan i de fall

som avses i 1 mom. utan separat anmälan fortsätta som ansvarig föreståndare hos innehavaren av näringstillstånd för säkerhetsbranschen. Den ansvariga föreståndaren behöver i så fall inte genomgå den utbildning som avses i 77 § 1 mom. 2 punkten i säkerhetstjänstlagen för att fortsätta i uppgiften.

Under den övergångsperiod som avses i 1 mom. tillämpas på innehavare av auktorisation av bevakningsföretag de bestämmelser i denna lag som gäller innehavare av näringstillstånd för säkerhetsbranschen. De händelserapporter som avfattats före lagens ikraftträdande och som avses i 17 § i den tidigare lagen om privata säkerhetstjänster (FFS 282/2002) ska bevaras i fem år från den dag de avfattades, varefter de ska förstöras.

På ett ärende som gäller auktorisation av bevakningsföretag eller godkännande som ansvarig föreståndare och som har anhängiggjorts före denna lags ikraftträdande tillämpas de bestämmelser som gällde vid ikraftträdandet. I stället för auktorisation av bevakningsföretag beviljas sökanden ett näringstillstånd för säkerhetsbranschen.

Den som vid ikraftträdandet av denna lag får utöva ordningsvaksverksamhet som kräver tillstånd enligt 24 § i säkerhetstjänstlagen eller säkerhetsskyddande verksamhet som kräver tillstånd enligt 60 § i säkerhetstjänstlagen, ska för att få fortsätta med sin verksamhet ansöka om näringstillstånd för säkerhetsbranschen inom två år från lagens ikraftträdande. Utövarn får då fortsätta sin verksamhet tills tillståndsärendet har avgjorts.

Innan ett tillstånd enligt 5 mom. har beviljats får en utövare av säkerhetsskyddande verksamhet för utförande av säkerhetsskyddsuppgifter som kräver godkännande inte anlita andra anställda hos utövaren än de som har ett giltigt godkännande som utförare av säkerhetsskyddsuppgifter. På straffansvaret för utövare av säkerhetsskyddande verksamhet tillämpas då 105 § 1 mom. 5 punkten i säkerhetstjänstlagen.

Om en auktorisation av bevakningsföretag eller ett godkännande som ansvarig föreståndare har återkallats tillfälligt enligt de bestämmelser som gällde när denna lag trädde i kraft, är återkallandet i kraft enligt de bestämmelser som gällde när lagen trädde i kraft.

Ett godkännande som väktare, ordningsvakt, utbildare av ordningsvakter, utbildare i användningen av maktmedel eller utförare av säkerhetsskyddsuppgifter som meddelats före denna lags ikraftträdande gäller den tid som godkännandet är i kraft jämte villkor och begränsningar. En person som tidigare har blivit godkänd som utbildare i användningen av maktmedel inom den del av specialutbildningen i användningen av maktmedel som gäller skjutvapen och som verkställare av skjutprov kan i enlighet med ett beslut om godkännande som utfärdats före lagens ikraftträdande arbeta som skytteinstruktör enligt denna lag.

På ett ärende som gäller godkännande som väktare, ordningsvakt, utbildare av ordningsvakter, utbildare i användningen av maktmedel eller utförare av säkerhetsskyddsuppgifter och som har anhängiggjorts före denna lags ikraftträdande tillämpas de bestämmelser som gällde vid ikraftträdandet.

G 6 LF (2021:8) om utbildning för väktare m.fl.

Tillstånd att utse ordningsvakter som beviljats före denna lags ikraftträdande med stöd av 22 § i ordningslagen (2010:23) för landskapet Åland gäller jämte villkor och begränsningar under den tid tillståndet är i kraft. På ett ärende som gäller tillstånd att utse ordningsvakter och som har gjorts anhängigt före denna lags ikraftträdande tillämpas de bestämmelser som gällde vid ikraftträdandet.

Väktare och ordningsvakter får medföra en hund som uppfyller kraven enligt de bestämmelser som gällde vid lagens ikraftträdande i två år från det att en lydheidskontroll i enlighet med de tidigare bestämmelserna genomgått.

Om ett godkännande som väktare, ordningsvakt, utförare av säkerhetsskyddsuppgifter, utbildare i användning av maktmedel eller utbildare av ordningsvakter har återkallats tillfälligt enligt de bestämmelser som gällde när denna lag trädde i kraft, är återkallandet i kraft enligt de bestämmelser som gällde när lagen trädde i kraft.

G 6 Landskapsförordning (2021:8) om tillämpning på Åland av inrikesministeriets förordning om utbildning och utbildning i användning av maktmedelsredskap för väktare och ordningsvakter samt utbildning för ansvariga föreståndare hos innehavare av näringstillstånd för säkerhetsbranschen

1 §. Tillämpningsområde

Med de i denna förordning angivna avvikelser ska inrikesministeriets förordning om utbildning och utbildning i användning av maktmedelsredskap för väktare och ordningsvakter samt utbildning för ansvariga föreståndare hos innehavare av näringstillstånd för säkerhetsbranschen (FFS 878/2016, *säkerhetsutbildningsförordningen*) tillämpas på Åland.

Ändringar i säkerhetsutbildningsförordningen ska tillämpas på Åland från och med tidpunkten för deras ikraftträdande i Finland.

2 §. Hänvisningar

Hänvisningar i säkerhetsutbildningsförordningen till bestämmelser i lagen om privata säkerhetstjänster (FFS 1085/2015) ska på Åland avse motsvarande bestämmelser som gäller på Åland i enlighet med landskapslagen (2021:5) om tillämpning på Åland av lagen om privata säkerhetstjänster.

3 §. Förvaltningsuppgifter

Förvaltningsuppgifter som i Finland enligt säkerhetsutbildningsförordningen ankommer på Polisstyrelsen ska på Åland, med beaktande av vad som föreskrivs i 4 §, skötas av landskapsregeringen.

4 §. Utbildningsgodkännanden och -intyg

Landskapsregeringen kan enligt prövning fatta beslut om att endast sådana enligt 16 § i säkerhetsut-

bildningsförordningen godkända utbildare har rätt att bedriva avsedd utbildningsverksamhet på Åland.

Landskapsregeringen kan fatta beslut om att endast sådana intyg över genomförd utbildning som är utformade i enlighet med den i 14 § i säkerhetsutbildningsförordningen avsedda modellen ska användas vid utfärdandet av utbildningsintyg.

5 §. Utbildningsspråk

I säkerhetsutbildningsförordningen avsedd utbildning ska ges svenska.

6 §. Ikraftträdande

Denna förordning träder i kraft den 1 mars 2021.

G 7 Landskapslag (1966:10) om lotterier

1 §. Lotteri får anordnas med tillstånd av [landskapsstyrelsen] på sätt som i denna lag stadgas. Detsamma gäller försäljning och saluförande av lotter i ett lotteri som hålls utanför landskapet samt främjande av ett sådant lotteri på annat sätt. (1993/52)

I denna lag avses med

1) *lotterier* sådan verksamhet, där deltagandet sker mot vederlag och deltagarna har möjlighet att få en vinst med penningvärde som helt eller delvis beror på slumpen; som vederlag betraktas inte deltagarens postavgifter, lokal- eller fjärrsamtalsavgifter eller motsvarande kostnader för anmälan om deltagande i lotteriet vilka inte kommer lotterianordnaren till godo.

2) *lott* en kupong eller ett verifikat i motsvarande elektronisk form eller i någon annan därmed jämförbar form, som utvisar en rätt att delta i ett lotteri

3) *penningsspelsverksamhet* anordnande av sådana lotterier där spelaren kan vinna pengar; med penningsspel avses nämnda lotterier,

4) *varulotterier* lotterier där deltagaren genom lottning eller på något annat därmed jämförbart sätt som beror på slumpen kan vinna varor eller present- eller köpkort som kan bytas ut mot varor eller tjänster,

5) *nöjespark* ett avgränsat område med nöjesattraktioner där nöjesverksamheten på området är permanent och där största delen av inkomsterna består av att karuseller, olika bilbanor samt berg- och dalbanor eller motsvarande nöjesparksanordningar ställs till allmänhetens förfogande mot en avgift,

6) *tivolier* ambulerande nöjesverksamhet med motsvarande nöjesattraktioner som i nöjesparker samt

7) *circus* nöjesverksamhet med tonvikt på förevisning av akrobater, jonglörer, luftartister, clowner och dresserade djur. (2016/11)

Vad i denna lag stadgas om lotteri gäller varulotteri, penninglotteri och vadhållning samt sådan verksamhet där den som mot betalning deltar utlovas genom utlotning eller annan av slumpen beroende förrättning utfallande vinst. Lagen gäller även kasinoverksamhet samt hållande av spel- och penningautomater samt andra spelanordningar eller spel mot betalning till allmänhetens begagnande så att som vinst kan utfalla pengar eller sådana spelmarker som kan växlas till pengar eller varor. (1993/52)

Stadgandena om lotteri i denna lag äga tillämpning också i fråga om rätt att deltaga i lotteri och vadhållning, även om särskilda lottsedlar ej användas, samt beträffande spelmarker.

Angående emittering av premieobligationer gäller, vad om obligationslån är stadgat.

Angående föranstaltande av lotteri ombord på passagerarfartyg, vilka har hemort i landskapet såsom i sjölagen stadgas, gäller vad i denna lag är stadgat. (1973/21)

Stadgandena i denna lag tillämpas icke på varulotteri, som i 2 § 1 mom. avsedd sammanslutning anordnar för sina medlemmar i samband med möte för sammanslutningens medlemmar under förutsättning att icke andra personer få tillträde till lokal där spelet försiggår. (1973/21)

Ålands Penningautomatförening hade i landskapet Åland anordnat vadhållning och penninglotteri på Internet så att även spelare bosatta i riket kunde delta i dessa penningspel. På de grunder som anförts i Högsta domstolens dom ansågs att lotterierna hade anordnats också i riket. Verkställande direktören, marknadschefen och styrelseordföranden för föreningen ansågs ha gjort sig skyldiga till lotteribrott. **HD 2005:27.**

1a §. (2016/11) Tillstånd att ställa ut varuvinstautomater till allmänhetens förfogande beviljas och återkallas av landskapsregeringen.

Tillstånd söks skriftligen och beviljas för tre år i sänder.

Tillstånd kan endast beviljas en i 2 § 1 mom. och 3 § avsedd sammanslutning under de i 2 § 1 mom. och 3 § angivna förutsättningarna och med beaktande av det övergripande syftet med denna lag. Dock kan tillstånd beviljas sådana i 5k § avsedda juridiska personer i enlighet med vad som föreskrivs i den paragrafen.

Det ekonomiska värdet på vinsten från varuvinstautomater, som ska vara en specificerad vara, ska vara ringa.

Vinsten från varuvinstautomater får inte vara en alkohol- eller tobaksprodukt eller ett värdebevis, spelletter eller liknande som kan bytas ut mot pengar, varor, tjänster eller någon annan förmån med penningvärde.

De får inte placeras i lokaler eller på platser där användningen av dem kan äventyra säkerheten eller störa ordningen.

Landskapsregeringen kan genom landskapsförordning bestämma om det ekonomiska värdet av vinsten från varuvinstautomater.

Se LF (2016:12) om lotterier.

2 §. Varulotteri må föranstaltas i syfte att hopbrunga medel för välgörenhet eller annat ideellt ändamål endast av i landet registrerad förening eller självständig stiftelse eller annat sådant samfund som verkar för sagda ändamål. (1973/21)

I 1 mom. avsedd förening, stiftelse och samfund må även utan tillstånd av [landskapsstyrelsen] anordna dylikt lotteri, där lotternas sammanräknade försäljningspris är ringa, om lottförsäljningen, utlottingen och utdelningen av vinsterna sker vid samma tillfälle. Anordnande av dylikt lotteri är likväl icke tillåtet vid

tillställning, som föranstaltas i handelsrörelse eller affärsbyrå under dess egentliga öppethållningstid.

En i 1 mom. avsedd sammanslutning får under förutsättning att de i det momentet angivna kraven är uppfyllda utan tillstånd anordna varulotterier där lotternas sammanlagda försäljningspris är ringa och utdelningen sker vid samma tillställning. (2016/11)

En skolklass eller en motsvarande studiegrupp får för att främja studierna eller hobbyverksamhet som stöder studierna utan tillstånd enligt denna lag anordna ett varulotteri, där lotternas sammanlagda försäljningspris är ringa om en myndig person ansvarar för de uppgifter som hänför sig till anordnandet av lotteriet. (2016/11)

De anställda på en arbetsplats eller en etablerad hobbygrupp får internt utan tillstånd enligt denna lag, i syfte att främja sin rekreations- eller hobbyverksamhet eller allmännyttig verksamhet anordna varulotterier, dock endast under förutsättning att lotternas sammanlagda försäljningspris är ringa och där försäljningen av lotterna och utdelningen av vinsterna sker vid samma tillställning. (2016/11)

Innehavaren av ett varulotteritillstånd får inte själv genom att köpa lotter delta i det varulotteri denna anordnat. (2016/11)

Bestämmelserna i denna paragraf omfattar inte varulotterier som innebär att till allmänhetens förfogande ställa ut varuvinstautomater. I sådana fall gäller vad som föreskrivs i 1a §. (2016/11)

Landskapsregeringen kan genom landskapsförordning närmare bestämma om villkor för undantag rörande försäljningspriset i bestämmelserna i 3-5 mom. (2016/11)

Se LF (2016:12) om lotterier.

3 §. Tillstånd att hålla penningautomater och andra i 1 § 3 mom. avsedda spelanordningar mot betalning, att bedriva kasinoverksamhet samt att ordna vadhållning får beviljas offentligrättslig förening som bildats genom landskapsförordning för att bedriva sådan verksamhet. De medel som inflyter genom föreningens verksamhet skall upptas i landskapets budget och användas för att främja och stöda allmännyttigt och annat allmänt ändamål samt för att främja projekt som kan antas gynna föreningens verksamhet och ändamål. (1993/52)

2 mom. upphävt (1993/52).

Se LF (1993:56) om Ålands Penningautomatförening och dess verksamhet.

3a §. (2016/11) Lotterier i form av penningspel ska anordnas så att rättsskyddet för dem som deltar i penningspelsverksamhet garanteras samt att oegentligheter och brott förhindras.

Penningspel ska även anordnas så att sociala problem och hälsoproblem som spelandet orsakar minimeras.

4 §. (1986/15) Lotteritillstånd får förenas med villkor samt med kontroll- och ordningsbestämmelser.

Om tillståndshavare inte iakttar i 1 mom. avsedda villkor eller bestämmelser, kan tillståndet återkallas.

G 7 LL (1966:10) om lotterier

4a §. (2016/11) Den som anordnar lotterier i form av penningsspel eller som förmedlar deltagaranmälningar och deltagaravgifter i anslutning till penningsspel eller den som ställer ut penningautomater till allmänhetens förfogande får inte låta personer som inte fyllt 18 år spela penningsspel.

Landskapsregeringen kan genom landskapsförordning utfärda närmare bestämmelser om förfarings sättet vid kontrollen av en spelares ålder.

4b §. (2016/11) Den som anordnar kasinospelsverksamhet ansvarar för att personer som inte har fyllt 18 år inte ges tillträde till de lokaler där kasinospelsverksamheten anordnas och för att sådana personer avlägsnas från lokalerna ifråga.

Den som anordnar kasinospelsverksamhet har även rätt att förbjuda en person tillträde till i 1 mom. avsedda lokaler eller begränsa hennes eller hans spelande i lokalerna om

1) hon eller han på sannolika grunder misstänks för falskspel,

2) hennes eller hans uppträdande stör eller på sannolika grunder kan misstänkas störa ordningen i lokalerna,

3) spelandet har vållat eller uppenbarligen kommer att vålla henne eller honom sociala men till följd av försämrad ekonomi eller försämrad hälsa eller

4) hon eller han har begärt att den som anordnar kasinospelsverksamhet ska förvägra henne eller honom tillträde till lokalerna eller begränsa hennes eller hans spelande där.

Ett i 2 mom. avsett förbud eller en begränsning gäller minst 3 månader och högst ett år.

Den som ställer ut kasinospel och penningautomater till allmänhetens förfogande, utan att det sker inom ramen för i 1 mom. angiven kasinospelsverksamhet, är skyldig att i möjligaste mån se till att i 1 mom. avsedda personer inte deltar som spelare i kasinospelen eller spelar på penningautomaterna. Om det föreligger omständigheter motsvarande de i 2 mom. 1-4 punkterna angivna omständigheterna, när fråga är om här avsett spelande, har den som ställer ut kasinospel och penningautomater på här avsett sätt rätt att förhindra fortsatt deltagande i kasinospelen och spelande på penningautomaterna.

4c §. (2016/11) Den som ställer ut spelautomater och kasinospel till allmänhetens förfogande ska se till att

1) penningautomater och kasinospel placeras på ett för den enskilde säkert sätt så att risken för fysiska skador eller olägenheter för dem som inte spelar minimeras; de ska även placeras så att risken för fysiska skador och olägenheter för den enskilde spelaren minimeras,

2) penningautomater och kasinospel förses med erforderliga kontakt- och produktuppgifter,

3) åldersgränsen för spelande på penningautomaterna och deltagande i kasinospelen tydligt anges,

4) penningautomaternas och kasinospelens tekniska konstruktion rörande penningrörelsen uppfyller krav som gör det möjligt för den enskilde att spela på ett säkert sätt,

5) penningautomaterna och kasinospelen undergår regelbundna kontroll- och besiktningsförfaranden samt vid behov repareras eller tas ur bruk samt att

6) det finns dokumentation över användningen av penningautomaterna och kasinospelen.

Landskapsregeringen kan genom landskapsförordning utfärda närmare bestämmelser om hur de i 1 mom. 1-6 punkterna angivna kraven ska uppfyllas.

4d §. (2016/11) Den som anordnar lotterier i form av penningsspel i enlighet med 3 § och med stöd av denna lag utfärdade bestämmelser i landskapsförordning ska anta ett kvalitetsledningsdokument. Ur kvalitetsledningsdokumentet ska det framgå efter vilka internationella certifieringsbara kvalitetsledningssystem penningsspelverksamheten anordnas på Åland samt hur det övergripandet syftet med denna lag uppnås.

Dokumentet ska innehålla närmare specifikationer och redogörelser rörande sådant av betydelse för en säker penningsspelverksamhet såsom ansvarsfullt spel, test av slumpgeneratorer, kundservice, personuppgiftshantering, antipenningtvättsåtgärder, marknadsföring, hantering av kundmedel, arbetsmiljön ur ett säkerhetsperspektiv samt vilka åtgärder som fortlöpande vidtas som ett led i uppföljningen och förbättringen av verksamheten.

De vägledande principerna i enlighet med vilka kvalitetsledningsdokumentet ska vara uppbyggt ska utgå ifrån målsättningen att

1) sårbara kunder ska skyddas,

2) förhindra att minderåriga ägnar sig åt penningsspel,

3) bedrägerier och annan kriminell verksamhet i anslutning till penningsspel ska motverkas,

4) kundernas integritet ska skyddas,

5) vinstutbetalningar ska vara korrekta och ske utan onödigt dröjsmål,

6) falskspel ska förhindras,

7) marknadsföringen ska bedrivas ansvarsfullt,

8) det erbjuds spel och i anslutning därtill tillförlitlig service som så långt det är möjligt tillgodoser kundernas behov samt att

9) driften och underhållet av spelen sker under säkra och, med hänsyn till de krav som följer av lagstiftningen, även i övrigt godtagbara former.

Utgående ifrån de i 3 mom. angivna målsättningar kan landskapsregeringen genom landskapsförordning utfärda närmare bestämmelser som anger vilka krav som ska vara uppfyllda då penningsspelstjänster erbjuds, till den del kraven gäller centrala definitioner, informationskrav, förhindrande av att minderåriga spelar penningsspel, spelarregistrering och spelkonton, spelaraktivitet och stöd, kommersiella meddelanden, sponsring samt utbildning och medvetenhet.

5 §. Användningen av genom i denna lag avsedd verksamhet erhållna medel och ur dem beviljade understöd skall övervakas av [landskapsstyrelsen].

Finner [landskapsstyrelsen] att i 1 mom. avsedda medel använts för sådant ändamål, för vilket de enligt denna lag eller med stöd av densamma utfärdade föreskrifter icke få användas, äger [landskapsstyrelsen]

rätt att anmäla saken för åtal och därvid föra sakägarens talan.

5a §. (2016/11) Landskapsregeringen ansvarar för tillsynen av lotterier. (2023/119)

Vid sidan av handhavandet av sådana tillsynsuppgifter som landskapsregeringen ansvarar för i enlighet med bestämmelserna i denna lag ska landskapsregeringen även följa den allmänna utvecklingen inom de verksamhetsområden som regleras av denna lag och arbeta preventivt genom att ta initiativ till nödvändiga förbättringar inom områdena i fråga. (2023/119)

Landskapsregeringen ska informera samt ge anvisningar och råd om sådant som regleras genom bestämmelserna i denna lag samt i författningar utfärdade med stöd av denna lag. Landskapsregeringen utfärdar även förordnanden i enlighet med vad som följer av bestämmelserna i denna lag och med stöd av den utfärdade författningar. (2023/119)

För att upprätthålla allmän ordning och säkerhet och för att förhindra oegentligheter har landskapsregeringen vid tillsynen över anordnandet av lotterier i form av penningspel rätt att, efter att den gjort en särskild skriftlig förhandsanmälan om det till spelokalens personalansvariga vilka i sin tur ansvarar för att övriga anställda och spelkunderna genom skriftliga och tydliga anslag får information om att elektroniska övervakningssystem används, använda sig av elektroniska övervakningssystem. Landskapsregeringen kan även ge den som inom ramen för kasinospelverksamhet ställer ut penningautomater och kasinospel till allmänhetens förfogande rätt att vid behov använda sig av elektroniska övervakningssystem, efter att denne gjort en särskild skriftlig förhandsanmälan om det till spelokalens personalansvariga vilka i sin tur ansvarar för att övriga anställda och spelkunderna genom skriftliga och tydliga anslag får information om att elektroniska övervakningssystem används.

Övervakning får ske vid ingången till spelokalerna, i spelokalens kundutrymmen samt i spelokalens arbetsutrymmen. Övervakning får inte ske i spelokalpersonalens rekreativutrymmen eller sociala utrymmen.

För utförande av den tillsynsskyldighet som åvilar landskapsregeringen enligt denna lag har landskapsregeringen rätt att göra inspektioner i lokaler och andra platser där lotterier anordnas.

Landskapsregeringen kan genom landskapsförordning utfärda närmare bestämmelser om de tekniska kraven på övervakningssystemen, på vilket sätt övervakningssystemen får användas samt i vilka lokaler och utrymmen de får placeras.

Tidigare 2-5 mom. har blivit 4-7 mom. genom (2023/119).

5b §. (2016/11) Landskapsregeringen ansvarar för att det görs en årlig kontroll av att den penningspelverksamhet som anordnas enligt 3 § och med stöd av denna lag utfärdade bestämmelser i landskapsförordning, även anordnas i enlighet med de riktlinjer som anges i det kvalitetsledningsdokument som avses i 4d § och i enlighet med vad som i övrigt följer av denna lag och annan lagstiftning.

Landskapsregeringen ska se till att det upprättas skriftlig dokumentation över resultatet av kontrollerna. Dokumentationen ska innehålla en redogörelse där det ska framgå

- 1) vilka kontroller som gjorts och hur de utvärderats,
- 2) vilka eventuella brister som finns i penningspelverksamheten samt
- 3) hur bristerna i fråga ska åtgärdas för att penningspelverksamheten bättre ska kunna anordnas i överensstämmelse med vad som följer av denna lag och annan lagstiftning.

5c §. (2016/11) Landskapsregeringen kan

- 1) göra de i 5b § avsedda kontrollerna och utvärderingarna själv eller
- 2) anlita ett särskilt certifieringsorgan med uppdrag för att göra kontrollerna och utvärderingarna eller
- 3) träffa en skriftlig överenskommelse med den som anordnar penningspelverksamhet enligt 3 § och med stöd av denna lag utfärdade bestämmelser i landskapsförordning, där anordnaren ges möjlighet att välja vilket certifieringsorgan som denne ska anlita för att göra kontrollerna och utvärderingarna; i detta fall ska dock anordnarens val av certifieringsorgan godkännas av landskapsregeringen innan det träder i funktion.

5d §. (2016/11) Endast av nationell myndighet inom Europeiska unionen ackrediterat certifieringsorgan får anlitas för att göra de i 5b § avsedda kontrollerna och utvärderingarna. Om sådant organ inte kan anlitas för kontroll och utvärdering får även icke-ackrediterat certifieringsorgan anlitas. I detta fall ska organet på ett tillförlitligt sätt skriftligen styrka att dess verksamhet bedrivs så att det, vid en samlad bedömning av landskapsregeringen, med fog kan konstateras att organet avser att göra kontrollerna och utvärderingarna i överensstämmelse med kraven enligt denna lag.

Om ett certifieringsorgan anlitas för kontrollerna och utvärderingarna ska det fullgöra sitt uppdrag på förordnande av landskapsregeringen. Förordnande ges för högst fem år åt gången. I det i 5c § 3 punkten avsedda fallet förordnas certifieringsorganet att fullgöra sitt uppdrag i anslutning till att godkännandet ges.

Landskapsregeringen kan återkalla sitt förordnande om

- 1) certifieringsorganet begär det,
- 2) certifieringsorganet utan godtagbar orsak underlåter att fullgöra sitt uppdrag eller
- 3) det i certifieringsorganets verksamhet förekommer oegentligheter som äventyrar tillförlitligheten av kontrollerna och utvärderingarna.

5e §. (2016/11) Om ett certifieringsorgan anlitas ska organet, efter att kontrollerna och utvärderingarna gjorts, till landskapsregeringen och till den i 5b § 1 mom. avsedda anordnaren av penningspelverksamhet avge en skriftlig rapport, om vilken det vid sidan av övriga avtalsvillkor ska avtalas mellan organet och den som anlitar det. Rapporten ska uppfylla de krav som i 5b § 2 mom. ställs på landskapsregeringens dokumentation rörande de årliga kontrollerna och utvärderingarna.

G 7 LL (1966:10) om lotterier

I rapporten ska hänvisas till de kvalitetslednings-system som tillämpats för den penningsspelverksamhet som är ifråga. I rapporten ska dessutom anges hur de krav som avses i 1 mom. uppfyllts

Landskapsregeringen ska, efter att den gjort de i 5c § avsedda kontrollerna och utvärderingarna, eller om ett certifieringsorgan anlitas, efter att organet gjort de i 5c § avsedda kontrollerna och utvärderingarna samt överlämnat sin rapport, inom tre månader och i samråd med den i 5b § 1 mom. avsedda anordnaren av penningsspelverksamheten göra en helhetsbedömning av vilka eventuella förbättringsåtgärder avseende penningsspelverksamheten som ska vidtas för att syftet med denna lag ska uppnås.

Den som anordnar penningsspelverksamheten enligt 3 § och med stöd av lotterilagen utfärdade bestämmelser i landskapsförordning och landskapsregeringen är skyldiga att försöka uppnå enighet kring vilka förbättringsåtgärder avseende penningsspelverksamheten som ska vidtas. Uppnås inte enighet och landskapsregeringen finner att brister föreligger i penningsspelverksamheten, kan landskapsregeringen fatta beslut om att anordnaren ifråga, inom en viss av landskapsregeringen angiven tid, ska vidta erforderliga åtgärder för att säkerställa att penningsspelverksamheten uppfyller de krav som följer av denna lag. Tidsfristen får inte understiga tre månader eller överstiga ett år.

5f §. (2016/11) Endast av nationell myndighet inom Europeiska unionen ackrediterat certifieringsorgan får anlitas för att göra de i 5b § avsedda kontrollerna och utvärderingarna. Om sådant organ inte kan anlitas för kontroll och utvärdering får även icke-ackrediterat certifieringsorgan anlitas. I detta fall ska organet på ett tillförlitligt sätt skriftligen styrka att dess verksamhet bedrivs så att det, vid en samlad bedömning av landskapsregeringen, med fog kan konstateras att organet avser att göra kontrollerna och utvärderingarna i överensstämmelse med kraven enligt denna lag.

1) sin verksamhetsplan eller motsvarande,

2) sin verksamhetsberättelse i vilken det ska finnas en redogörelse för hur spelverksamheten har utvecklats och om de åtgärder som har vidtagits för att minska de sociala problem och de hälsoproblem som penningsspelandet orsakar samt

3) det i 4d § angivna kvalitetsledningsdokumentet, till vilket det ska fogas en övergripande skriftlig redogörelse för dokumentets innehåll.

Om landskapsregeringen bedömer att den i 1 mom. avsedda dokumentationen behöver kompletteras är anordnaren ifråga skyldig att komplettera dokumentationen i enlighet med landskapsregeringens anvisningar.

Den i 1 och 2 mom. samt 5e § 1 mom. avsedda dokumentationen kan användas av landskapsregeringen för statistikföring, uppföljning och utvärdering av penningsspelverksamheten samt främjande av utvecklingsarbete vars syfte är att motverka de sociala problem och de hälsoproblem som kan orsakas av penningsspelverksamheten.

5g §. (2016/11) Endast av nationell myndighet inom Europeiska unionen ackrediterat certifieringsorgan får anlitas för att göra de i 5b § avsedda kontrollerna och utvärderingarna. Om sådant organ inte kan anlitas för kontroll och utvärdering får även icke-ackrediterat certifieringsorgan anlitas. I detta fall ska organet på ett tillförlitligt sätt skriftligen styrka att dess verksamhet bedrivs så att det, vid en samlad bedömning av landskapsregeringen, med fog kan konstateras att organet avser att göra kontrollerna och utvärderingarna i överensstämmelse med kraven enligt denna lag.

I 4 kap. i polislagen (FFS 872/2011), vilken är tillämplig på Åland i enlighet med landskapslagen (2021:12) om tillämpning på Åland av polislagen, finns bestämmelser om teknisk övervakning och om polisens rätt att få information. (2021/17)

5h §. Upphävd (2021:80).

5i §. (2016/11) Den som anordnar lotterier i form av penningsspel i enlighet med 3 § och med stöd av denna lag utfärdade bestämmelser i landskapsförordning ska betala landskapet för kostnaderna för tillsynen i enlighet med vad som följer av bestämmelserna i landskapslagen (1993:27) om grunderna för avgifter till landskapet.

5j §. (2016/11) Det är förbjudet att

1) anordna lotterier på andra sätt än de som är tillåtna enligt denna lag,

2) sälja eller förmedla lotter för

a) lotterier som anordnats utan sådant tillstånd som förutsätts i denna lag och

b) lotterier i form av penningsspel som anordnas av någon annan anordnare än den som avses i 3 § eller som annars beviljats tillstånd att anordna penningsspel enligt denna lag och att marknadsföra sådana lotterier,

3) utan tillstånd av den anordnare som avses i 3 § eller som annars beviljats tillstånd att anordna lotterier i form av penningsspel enligt denna lag sälja eller förmedla lotter, ta emot spelinsatser eller förmedla vinster som hänför sig till penningsspelet samt

4) upplåta lokaler för varuvinstautomater, penningautomater och kasinospel samt sådana i 5k § avsedda spelautomater och spelanordningar som ställts ut till allmänhetens förfogande i strid med bestämmelserna i denna lag.

5k §. (2016/11) Utöver sådana tillstånd, som beviljas med stöd av bestämmelserna i 1 och 1a §§ samt 2-4 §§, kan landskapsregeringen även bevilja tillstånd till lotteriverksamhet om sökanden är

1) en fysisk eller juridisk person som har rätt att utöva näring enligt bestämmelserna i landskapslagen (1996:47) om rätt att utöva näring och denne ansöker om, att mot avgift, till allmänhetens förfogande, ställa ut

a) lyckohjul vilka snurras för hand eller

b) före den 1 juni 1970 anskaffade spelautomater som i vinst kan ge spelaren varor eller andra förmåner med penningvärde eller spelpolletter som kan bytas ut mot sådana eller

2) en verksamhetsansvarig för en nöjespark, ett tivoli eller en cirkus som ansöker om tillstånd, att mot avgift, till allmänhetens förfogande, ställa ut

a) i 1 punkten avsedda spelanordningar eller spelautomater eller

b) varuvinstautomater som kan ge spelaren vinst i form av varor.

Tillstånd beviljas för högst tre år. Värdet av en vinst från en i denna paragraf avsedd spelautomat får inte överstiga ett av landskapsregeringen i landskapsförordning fastställt belopp.

För sådana i 1 mom. avsedda spelautomater och spelanordningar gäller i tillämpliga delar bestämmelserna i 4c §, 5a § 1 mom., 5g § 1 mom., 5j § 4 punkten samt 7 och 7a §§.

Se LF (2016:12) om lotterier.

5l §. (2016/11) Landskapsregeringen kan förbjuda ett penningsspel om det anordnats

1) av någon annan anordnare än den som avses i 3 § eller som annars beviljats tillstånd att anordna penningsspel enligt denna lag,

2) i strid mot de förbud som avses i 5j § 1-4 punkterna eller

3) i övrigt i strid mot denna lag eller med stöd därav utfärdad landskapsförordning.

Landskapsregeringen kan även förbjuda marknadsföringen av i 1 mom. avsedda penningsspel.

Förbudet kan riktas mot den som

1) anordnar penningsspelet,

2) förmedlar deltagaransmälningar och deltagaravgifter i anslutning till penningsspelet,

3) upplåter lokaler avsedda att inrymma penningsspelet eller

4) marknadsför penningsspelet.

Förbudet gäller högst ett år. Landskapsregeringen kan förlänga förbudets giltighetstid med högst sex månader åt gången, om förfarandet vid anordnandet av penningsspelet inte har rättats till.

5m §. (2016/11) Om den som anordnar penningsspel enligt denna lag inte inom den i 5e § 4 mom. avsedda tidsfristen iakttagit vad som följer av det i samma lagrum avsedda beslutet får landskapsregeringen fatta ett nytt beslut om att erforderliga förbättringsåtgärder inom angiven tid ska vidtas. Landskapsregeringen får förena beslutet med vite. I dessa fall gäller samma tidsfrister som i 5e § 4 mom.

Landskapsregeringen får förena ett i 5f § 2 mom. avsett beslut om att den som anordnar penningsspel ska komplettera de i samma paragraf avsedda uppgifterna med vite.

Landskapsregeringen får förena ett i 5l § avsett beslut om förbud mot anordnande av penningsspel med vite.

Det i 1 och 2 mom. avsedda vitet döms ut av landskapsregeringen.

Bestämmelser om vitesförfarandet finns i landskapslagen (2008:10) om tillämpning i landskapet Åland av viteslagen.

6 §. Upphävd (1993/52).

7 §. (2016/11) Den som

1) anordnar eller deltar i ett varulotteri i strid med 2 §,

2) bryter mot vad som i 4a § bestäms om åldersgränsen för penningsspel,

3) inte iakttar skyldigheten att förbjuda tillträde till lokaler där kasinospelsverksamhet anordnas i enlighet med vad som bestäms i 4b § 1 mom.,

4) bryter mot vad som bestäms i 1a §, 4c § 1 mom. och med stöd därav utfärdade bestämmelser samt 5k § 3 mom.

ska för *lotteriförseelse* dömas till böter.

Den som

1) anordnar penningsspel i strid med denna lag,

2) säljer eller förmedlar lotter för penningsspel som anordnats av en annan anordnare av lotterier i form av penningsspel än den anordnare som avses i 3 § eller en anordnare som annars beviljats tillstånd att anordna penningsspel enligt denna lag eller marknadsför sådana penningsspel, i strid med förbudet i 5j § 1 mom. 2 punkten,

3) utan tillstånd av den anordnare som avses i 3 § eller en anordnare som annars beviljats tillstånd att anordna lotterier i form av penningsspel säljer eller förmedlar lotter, tar emot spelinsatser eller förmedlar vinster som hänför sig till penningsspelet, i strid med förbudet i 5j § 3 punkten, eller

4) upplåter en lokal för penningautomater eller kasinospel som tillhandahålls av en annan anordnare av lotterier i form av penningsspel än den anordnare som avses i 3 § eller som annars beviljats tillstånd att anordna penningsspel enligt denna lag, i strid med förbudet i 5j § 4 punkten,

ska för *penningsspelsbrott* dömas till böter eller fängelse i högst två år.

Den som

1) anordnar ett annat lotteri än ett sådant som avses i 2 mom. 1 punkten utan tillstånd som avses i denna lag,

2) på ett annat sätt än vad som avses i 2 mom. bryter mot ett i 5j § avsett förbud,

3) använder avkastningen av ett lotteri på ett sätt som väsentligt strider mot vad som följer av bestämmelser i lag och med stöd därav utfärdade bestämmelser, tillståndet att anordna lotteriet eller tillståndet att ändra det ändamål för vilket avkastningen kan användas,

4) anordnar ett sådant lotteri som avses i 2 § 3 mom. utan att uppfylla de villkor som ställs på den som anordnar ett lotteri,

5) väsentligt eller upprepat bryter mot villkoren eller bestämmelserna i tillståndet att anordna ett lotteri,

6) väsentligt eller upprepat anordnar lotterier i form av penningsspel i strid med bestämmelser som utfärdats med stöd av denna lag, eller

7) marknadsför lotterier i form av penningsspel i strid med bestämmelserna i denna lag,

ska för *lotteribrott* dömas till böter eller fängelse i högst sex månader.

G 8 LF (2016:12) om lotterier

7a §. (2016/11) Ändring i ett beslut som landskapsregeringen fattat med stöd av denna lag får sökas hos högsta förvaltningsdomstolen. (2023/119)

Ett i enlighet med denna lag och av landskapsregeringen fattat beslut om förbud mot anordnande av i samma lag angivna penningspel ska verkställas omedelbart även om det överklagats, om inte besvärsmyndigheten beslutar något annat.

8 §. (1993/52) Närmare bestämmelser om den i 3 § nämnda föreningens organisation och verksamhet samt om verkställigheten och tillämpningen av denna lag till övriga delar utfärdas genom landskapsförordning.

Se LF (1993:56) om Ålands Penningautomatförening och dess verksamhet.

Ikraftträdandebestämmelse (2016/11):

Denna lag träder i kraft den 1 januari 2017.

De tillstånd som landskapsregeringen i enlighet med bestämmelserna i landskapslagen (1966:10) om lotterier beviljat innan denna lag träder i kraft är giltiga ända till dess att giltighetstiden för dem utgår eller tills landskapsregeringen återkallar dem.

Ikraftträdandebestämmelse (2023/119):

Denna lag träder i kraft den 1 januari 2024.

Genom denna lag upphävs landskapslagen om (2016:10) om Lotteriinspektionen jämte ändringar.

De ärenden vilka är anhängiga vid Lotteriinspektionen när denna lag träder i kraft och vilka enligt denna lag ska skötas av landskapsregeringen ska överföras till landskapsregeringen när denna lag träder i kraft.

På motsvarande sätt som i 3 mom. överförs Lotteriinspektionens avtal och andra förbindelser liksom även dess övriga rättigheter och skyldigheter till landskapsregeringen.

När denna lag träder i kraft ska landskapsregeringen i enlighet med tjänstemannalagen (1987:61) för landskapet Åland

1) inrätta de tjänster vid landskapsregeringen som behövs för skötseln av de uppgifter som avses i 5a § och

2) indra de tjänster som enligt landskapslagen om Lotteriinspektionen finns hos Lotteriinspektionen.

Åtgärder för verkställighet av denna lag får vidtas innan lagen träder i kraft.

G 8 Landskapsförordning (2016:12) om lotterier

1 §. Det ekonomiska värdet av vinsten från sådana i 1a § i landskapslagen (1966:10) om lotterier (*lotterilagen*) avsedda varuvinstautomater får högst uppgå till ett belopp om 2 000 €.

2 §. En i 2 § 1 mom. i lotterilagen avsedd sammanlutning får under förutsättning att de i det momentet angivna kraven är uppfyllda utan tillstånd anordna varulotterier där lotternas sammanlagda försäljningspris uppgår till ett belopp om högst 2 000 € och utdelningen sker vid samma tillställning.

En skolklass eller en motsvarande studiegrupp får för att främja studierna eller hobbyverksamhet som stöder studierna utan tillstånd enligt lotterilagen anordna ett varuloteri, där lotternas sammanlagda försäljningspris uppgår till ett belopp om högst 2 000 € om en myndig person ansvarar för de uppgifter som hänför sig till anordnandet av lotteriet.

De anställda på en arbetsplats eller en etablerad hobbygrupp får internt utan tillstånd enligt lotterilagen, i syfte att främja sin rekreations- eller hobbyverksamhet eller allmännyttig verksamhet anordna varulotterier, dock endast under förutsättning att lotternas sammanlagda försäljningspris uppgår till ett belopp om högst 2 000 € och där försäljningen av lotterna och utdelningen av vinsterna sker vid samma tillställning.

3 §. Värdet av en vinst från en i 5k § i lotterilagen avsedd spelautomat får högst uppgå till ett belopp om 2 000 €.

G 9 Landskapsförordning (1993:56) om Ålands Penningautomatförening och dess verksamhet

1 kap. Ålands Penningautomatförenings verksamhet

1 §. (2017/33) *Föreningens namn och verksamhetsområde*

Den i 3 § landskapslagen (1966:10) om lotterier avsedda föreningen benämns Ålands Penningautomatförening, nedan föreningen. Föreningen har sin hemort i landskapet. Dess verksamhetsområde omfattar landskapet Åland samt fartyg vilka enligt sjölagen (FFS 674/1994) har sin hemort i landskapet. Med landskapsregeringens tillstånd kan föreningen även bedriva verksamhet utanför sitt verksamhetsområde.

Föreningen äger rättsförmåga. Föreningen kan dock förvärva fast egendom mot vederlag, försälja och pantsätta fast egendom samt uppta lån endast med landskapsregeringens tillstånd.

2 §. Verksamhetens innehåll

Föreningen har till ändamål att anskaffa medel för behov som anges i 3 § landskapslagen om lotterier. I det syftet bedriver föreningen verksamhet av det slag som avses i sagda lagrum samt i landskapslagen (1976:67) om förströelseautomater. Föreningen har även rätt att tillverka och försälja materiel som behövs i spelbranschen.

Om landskapsregeringen samtycker får föreningen bedriva spel av annan än i 1 mom. avsedd art samt även annan med föreningens ändamål förenlig verksamhet.

3 §. Spelinsatser och ordningsregler

Landskapsregeringen fastställer de högsta beloppen för insatserna i föreningens spelverksamhet, såvitt gäller verksamhet som avses i 3 § 1 mom. landskapslagen om lotterier.

För verksamhet som avses i 1 mom. skall föreningen anta särskilda ordningsregler, vilka underställs

landskapsregeringen för fastställelse. Reglerna skall på lämpligt sätt anslås på synlig plats i de lokaler där spelverksamheten bedrivs.

2 kap. Ålands Penningautomatförenings organisation

4 §. Medlemmar

Medlemmar i föreningen kan vara i landskapet hemmahörande juridiska personer vilka inom sitt verksamhetsområde intar en central ställning och vars verksamhet är allmännyttig samt även utanför Åland verksamma juridiska personers i landskapet verkande underavdelningar som uppfyller nämnda villkor.

Medlem som genom sitt förfarande i eller utanför föreningen väsentligt försvårat föreningens verksamhet kan uteslutas. Det ankommer på landskapsregeringen efter hörande av fördelningsrådet att fatta beslut om antagande och uteslutande av medlemmar.

5 §. Medlemsavgifter och medlems delaktighet i vinst

Medlemmarna betalar ingen medlemsavgift till föreningen och uppbär ingen vinst av dess verksamhet.

6 §. Föreningens organ

Föreningens organ är styrelsen och fördelningsrådet. Föreningen har även en verkställande direktör.

7 §. (2017/33) Styrelsen

Till föreningens styrelse utser landskapsregeringen för ett kalenderår i sänder minst fem och högst sju ledamöter. Bland ledamöterna utser landskapsregeringen en ordförande. Ledamot kan av landskapsregeringen entledigas när skäl befinner föreligga. Härvid utses för resterande mandattid ny ledamot.

8 §. Styrelsemöte

Styrelsen sammanträder på kallelse av ordföranden. Styrelsen är beslutförför då mer än hälften av dess ledamöter är närvarande. Vice ordföranden handhar ordförandens uppgifter vid jäv eller annat förfall för denna.

Vid styrelsens möten förs protokoll som under-tecknas av ordföranden och sekreteraren, om sådan utsetts, samt justeras på sätt som styrelsen bestämmer. Vid omröstning följs i tillämpliga delar de regler som gäller för fattande av beslut genom omröstning i landskapsregeringen.

9 §. Styrelsens uppgifter

Styrelsen företräder föreningen samt leder dess verksamhet och utövar tillsyn över den. På styrelsen ankommer särskilt

1) att utveckla föreningens verksamhet, att besluta om dess organisation samt bevaka föreningens rätt och fördel,

2) att tillse att föreningens bokföring sköts på ett omsorgsfullt sätt och i enlighet med lag,

3) att besluta om ersättning för uppställande av automat samt ersättning för annan tjänst som föreningen tillhandahåller, om inte uppgiften av styrelsen anförtrots verkställande direktören,

4) att anställa och entlediga föreningens verkställande direktör samt bestämma om hans lön och övriga förmåner,

5) att fastställa instruktion för verkställande direktören om styrelsen anser att sådan behövs,

6) att uppgöra målsättningsprogram för spelverksamhetens volymmässiga och strukturella inriktning, vari redovisas även verksamhetens sociala konsekvenser,

7) att uppgöra budget för föreningen samt verksamhetsberättelse och bokslut, att överlämna räkenskaper till revisorerna samt att inom april månad förelägga landskapsregeringen verksamhetsberättelsen, bokslutet och revisionsberättelsen jämte eget utlåtande,

8) att till fördelningsrådet senast den 10 september lämna uppgift om det belopp som enligt 17 § kan utdelas som understöd samt

9) att bistå landskapsregeringen i ärenden som anknyter till föreningens verksamhet.

10 §. Verkställande direktörens uppgifter

På verkställande direktören ankommer att i enlighet med styrelsens anvisningar och fastställd instruktion, om sådan finns, leda föreningens verksamhet, leda och övervaka övriga anställdas arbete, bereda ärenden som skall handläggas av styrelsen samt verkställa dess beslut.

11 §. Fördelningsrådet

Fördelningsrådet består av en representant jämte personlig ersättare för var och en av föreningens medlemmar samt en representant jämte personlig ersättare för kulturföreningarna i landskapet. Därutöver skall i rådet finnas en representant för landskapsregeringen. Fördelningsrådet utses för två år i sänder. (1998/7)

Den av landskapsregeringen utsedda representanten verkar som fördelningsrådets ordförande. Rådet har rätt att utse en vice ordförande. De ärenden som ankommer på fördelningsrådet bereds av ordföranden och en av föreningens styrelse bland föreningens anställda utsedd person. Denne närvar vid rådets sammanträden och kan, om rådet det besluter, föredra de ärenden som är föremål för behandling.

Kulturföreningarnas representant jämte personlig ersättare i fördelningsrådet utses av Ålands kulturdelegation. (1998/7)

12 §. (2019/4) Fördelningsrådets uppgifter

Fördelningsrådets uppgift är att till landskapsregeringen föreslå principer för samt lämna förslag om hur den beräknade avkastningen för varje verksamhetsår ska fördelas. Fördelningsrådet har även till uppgift att, när landskapsregeringen begär det, yttra sig i frågor gällande fördelningen samt andra angelägenheter som hör samman med den.

13 §. Beslutsförfarandet och jäv i föreningens organ

I föreningens organ fattas beslut med enkel majoritet. Faller rösterna lika avgör ordförandens röst, förutom vid val då lotten avgör.

Vid behandling av ärende i föreningens organ ska de i 25 och 26 §§ i förvaltningslagen (2008:9) för landskap Åland ingående bestämmelserna om jäv iakttas i tillämpliga delar. Jävsbestämmelserna tillämpas dock inte i fråga om ärenden som handläggs av fördelningsrådet. (2008/49)

G 9 LF (1993:56) om Ålands Penningautomatförening och dess verksamhet

14 §. De som får teckna föreningens namn

Föreningens namn tecknas av styrelsens ordförande och vice ordförande var för sig tillsammans med någon annan ledamot av styrelsen eller med verkställande direktören. Föreningens styrelse kan befullmäktiga verkställande direktören att ensam teckna föreningens namn. Samma rätt kan ges den som i verkställande direktörens frånvaro handhar dennes uppgifter.

Styrelsen för förteckning över de i 1 mom. nämnda personerna. Ur förteckningen lämnas på begäran uppgifter och utdrag till den som befinner sig ha sakligt skäl för sin anhållan.

Stämning och annat meddelande skall anses ha kommit föreningen tillhanda då den tillställts någon av styrelsens ledamöter eller verkställande direktören.

15 §. Revisorer

Landskapsregeringen utser för varje verksamhetsår två revisorer samt suppleanter för dem.

Landskapsrevisorerna har rätt att granska föreningens räkenskaper och förvaltning.

16 §. Föreningens bokföring och bokslut

Över föreningens hushållning förs bok enligt allmänna bokföringsprinciper. Landskapsregeringen utfärdar vid behov närmare anvisningar om föreningens bokföring.

2 mom. upphävt (2017/33)

Föreningens räkenskaper avslutas för varje kalenderår och lämnas jämte styrelsens verksamhetsberättelse till revisorerna för granskning före utgången av februari månad. Senast en månad efter det räkenskaperna mottagits skall revisorerna överlämna sin revisionsberättelse till styrelsen.

Det ankommer på landskapsregeringen att fatta beslut i frågan om bokslutet skall fastställas och de redovisningsskyldiga beviljas ansvarsfrihet.

3 kap. Användningen av Ålands Penningautomatföreningens avkastning**17 §. (2019/4) Avkastningen som underlag för uppgörande av landskapets budget**

På grundvalen av uppgifter som styrelsen tillhandahållit skall fördelningsrådet inom september månad till landskapsregeringen meddela om den beräknade avkastningen för löpande verksamhetsår samt på basen av landskapsregeringens beredning, ge förslag om fördelningen av avkastningen i huvuddrag. Ofördelade medel, amorteringar på lån och reservationsanslag som lämnas outnyttjade skall reserveras hos landskapet på ett särskilt balanskonto. Fördelningsrådet kan lämna ett förslag på hur de reserverade medlen bör användas.

På grundvalen av fördelningsrådets förslag uppgör landskapsregeringen sitt förslag som lämnas i förslaget till budget för landskapet Åland.

18 §. (2019/4) Landskapsbudgetens inverkan på fördelningen av föreningens avkastning

I enlighet med vad i landskapets budget anges fördelas den beräknade avkastningen av föreningens

verksamhet under föregående år samt medel som upplösts ur reserveringen enligt 17 §. Av avkastningen kan medel lämnas ofördelade att användas under följande verksamhetsår. Eventuell avvikelse mellan den beräknade och den slutliga avkastningen observeras i budgeten som en ökning eller minskning av det belopp som ska fördelas.

19 §. (2019/4) Beslut om fördelning av föreningens avkastning

Förslag till fördelning av det beräknade fördelningsbara beloppet uppgörs av fördelningsrådet och tillställs landskapsregeringen inom januari påföljande år.

Med fördelningsbara beloppet enligt 1 mom. avses:

- a) föreningens beräknade resultat för verksamhetsåret,
- b) ofördelade medel, amorteringar och outnyttjade anslag som reserverats enligt 17 § samt
- c) skillnaden mellan det i föregående budget beräknade fördelningsbara beloppet och det konstaterade beloppet.

På grundvalen av fördelningsrådets förslag fattar landskapsregeringen beslut om fördelning av lån och stöd till särskilda mottagare eller för särskilda ändamål, om inte annat följer av landskapslagen (1996:53) om Ålands kulturdelegation eller förordning med stöd av idrottslagen (1983:42) för landskapet Åland. När särskilda skäl föreligger beviljar landskapsregeringen förskott på lån eller stöd.

20 §. (2019/4) Redovisning av uppgifter till landskapsregeringen

Föreningen ska tertialvis inom en månad från utgången av tertialet i förskott till landskapsregeringen redovisa ett belopp som motsvarar den uppskattade avkastningen för ifrågakvarterial.

Eventuellt överskott i förhållande till den uppskattade avkastningen ska redovisas till landskapsregeringen inom en månad från dagen för fastställelse av bokslutet.

21 §. Ansökan om bidrag och lån

Ansökan om bidrag och lån ur föreningens avkastning skall senast den 15 oktober året före det under vilket sökanden önskar erhålla bidraget eller lånet inlämnas till landskapsregeringen. Ansökan skall göras på fastställd blankett. Tillgänglig utredning, som visar huruvida sökanden har rätt till det bidrag eller lån som söks, skall bifogas.

22 §. Tillsyn över beviljade medels användning

Föreningen är skyldig att bistå landskapsregeringen vid övervakningen av att spelverksamheten inte medför sociala olägenheter och att de medel som utdelas ur föreningens avkastning används för avsett ändamål. I detta syfte skall den som anhåller om bidrag eller lån innan medel utbetalas befullmäktiga föreningen och landskapsregeringen att granska vederbörandes medelsförvaltning och bokföring i dess helhet.

4 kap. Särskilda bestämmelser och ikraftträdelsebestämmelser

23 §. (2017/33) Tillsyn över föreningens verksamhet

[Lotterinspektionen är tillsynsmyndighet över lotteriverksamhet enligt landskapslagen (2016:10) om Lotteriinspektionen]. Tillsynen i övrigt över tillämpningen av denna förordning ankommer på landskapsregeringen.

Genom LL (2023/119) har Lotterinspektionen upphört och dess verksamhet överförs till landskapsregeringen.

24 §. Åtgärder som skall vidtas då föreningen upphör

Ändras denna förordning så att föreningen skall upphöra med sin verksamhet skall dess tillgångar realiseras och de influtna medlen fördelas i enlighet med bestämmelserna i 3 § landskapslagen om lotterier.

25 §. Ikraftträdelse- och övergångsbestämmelser

Denna förordning träder i kraft den 1 oktober 1993.

Genom denna förordning upphävs penningautomatförordningen (1972:62) den 21 december 1972 för landskapet Åland. Den förening som bildats genom den upphävda förordningen fortsätter dock sin verksamhet och på den tillämpas bestämmelserna i denna förordning.

Styrelsen för föreningen utses med tillämpning av reglerna i denna förordning första gången för en mandatperiod som inleds den 1 januari 1994.

Fördelningsrådet inleder sin verksamhet så snart [landskapsstyrelsen] och hälften av medlemmarna utsett sina representanter i rådet.

G 10 Landskapslag (1976:67) om förströelseautomater

1 §. Med förströelseautomater avses i denna lag automat och annan spelanordning som för nöjesändamål utbjudes till begagnande mot betalning och vid vars begagnande åt spelaren icke såsom vinst utfaller pengar, varor, andra förmåner med penningvärde eller spelmarkor som kan växlas till pengar.

Angående förströelseautomater ombord på passagerarfartyg, vilka har hemort i landskapet såsom i sjölagen stadgas, gäller vad i denna lag är stadgat.

2 §. Tillstånd att hålla i 1 § avsedd förströelseautomat till begagnande för allmänheten kan endast givas åt Ålands penningautomatförening.

Vad i 1 mom. stadgas äger icke tillämpning på automater som tillverkats enbart för att framföra musik, ej heller på automater och spelanordningar som tillfälligt användes på tivoli eller i skjutttält.

3 §. Tillstånd att mot betalning hålla förströelseautomat till begagnande för allmänheten skall sökas hos [landskapsstyrelsen].

Genom landskapsförordning kan likväl stadgas, att hållande av förströelseautomat till begagnande är tillåtet utan i 1 mom. avsett tillstånd, såvida anmälan därom på förhand gjorts till [landskapsstyrelsen].

4 §. Den som i strid med denna lag eller med stöd av densamma givna stadganden uppställer förströelse-

automater till begagnande mot betalning skall dömas för olovligt hållande av förströelseautomat till böter.

5 §. Närmare stadganden angående tillämpningen av denna lag utfärdas vid behov genom landskapsförordning.

6 §. Tillstånd att hålla i 1 § avsedd förströelseautomat kan fortfarande beviljas fram till den 31 december 1981 för automat, vilken före denna lags ikraftträdande med stöd av behörigt tillstånd har hållits i användning eller införts till landskapet.

Genom landskapsförordning kan stadgas om skyldighet att anmäla i 1 mom. avsedda förströelseautomater hos myndighet.

7 §. Denna lag träder omedelbart i kraft.

Ålands penningautomatförening är skyldig att mot full ersättning inlösa de förströelseautomater, vilka har varit i användning eller införts till landskapet före denna lags ikraftträdande, samt före nämnda datum till landskapet införa oundgängligen behövliga specialredskap och -anordningar samt reservdelar, vilka är lämpliga enbart för skötsel och reparation av förströelseautomater. Då skall även det värde ersättas som bedrivande av förströelseautomatverksamheten representerar. Krav på inlösen skall framställas till nämnda förening inom sex månader efter det lagen har trätt i kraft. Samtidigt skall den som yrkat på inlösen upphöra med att bedriva förströelseautomatverksamhet. Om så icke förfarits, är nämnda förening icke skyldig att ersätta det värde som bedrivande av förströelseautomatverksamheten representerar.

Den som fortsätter att bedriva förströelseautomatverksamhet under längre tid än sex månader sedan denna lag trätt i kraft, har emellertid rätt att årligen förnya med högst fem procent de förströelseautomater, som han hade i sin besittning när lagen trädde i kraft. Den som bedriver sådan förströelseautomatverksamhet skall inom sex månader sedan lagen trätt i kraft hos Ålands penningautomatförening anmäla de automater han innehar.

Träffas icke överenskommelse om inlösen eller ersättningen mellan parterna, skall saken överlämnas till skiljemän för avgörande på sätt [i lagen om skiljemannaförfarande (FFS 46/1928)] är stadgat.

G 11 Landskapslag (1950:25) angående penninginsamlingar i landskapet Åland

1 §. Penninginsamling är en verksamhet, genom vilken man för att erhålla medel för välgörande, allmännyttigt eller annat allmänt ändamål vädjar till allmänheten antingen direkt eller genom förmedling av tryckalster, brev, post eller telefon eller på annat därmed jämförbart sätt.

Såsom penninginsamling i enlighet med denna landskapslag anses likväl icke av religiöst samfund i samband med offentlig religionsutövning anordnad sedvanlig uppbärning av kollekt bland de deltagande och icke heller saluhållande av lyckönskings- eller kondoleansadresser.

G 12 RPF (2000:80) om skötseln av uppgifter för undantagsförhållanden

2 §. Tillstånd att föranstalta penninginsamling beviljas av [landskapsnämnden].

[Om [landskapsnämndens] skyldighet att införskaffa landshövdingens yttrande och avgöra ärende angående penninginsamling i samråd med landshövdingen är särskilt stadgat.]

Stadgandet, som avses i 2 mom, ingick i förordning (FFS 313/1961) om polisväsendet i landskapet Åland, vilken är upphävd.

3 §. Angående föranstaltande av penninginsamling bör göras skriftlig ansökan, av vilken jämte annat bör framgå till vilket ändamål de infutna medlen användas samt inom vilken tid, på vilket sätt och på vilket område penninginsamlingen föranstaltas.

Ärnar man föranstalta penninginsamling med listor eller kvitton eller genom försäljning av märken eller andra föremål, bör i ansökan uppgivas, förutom vad i 1 mom. nämnts, listornas eller kvittonas antal samt de salubjudna märkenas eller de andra föremålenas antal och pris.

4 §. I tillståndsbesivet till penninginsamling skall angivas vem och för vilket ändamål tillståndet beviljats, under vilken tid samt på vilket sätt och på vilket område eller vid vilket tillfälle penninginsamlingen får föranstaltas liksom även andra nödigbefunna villkor. Avskrift av tillståndsbesivet skall tillsändas vederbörande polismyndighet.

I [landskapsnämnden] skall föras förteckning över alla inom landskapet Åland föranstaltade penninginsamlingar.

5 §. Tillstånd att föranstalta penninginsamling beviljas för viss tid, högst ett år. Förlängning av den fastställda tiden beviljas icke.

6 §. Den, som erhållit tillstånd till penninginsamling, bör för densamma avgiva redovisning, av vilken bör framgå vem eller vilka som mottagit de infutna medlen för att användas för det avsedda ändamålet, bruttoinkomsten av insamlingen, ombudsmannaarvoden, trycknings- och reklamkostnader, funktionärens arvoden, övriga verkställighetskostnader samt den rena vinsten av penninginsamlingen.

I 1 mom. avsedd redovisning för föranstaltad penninginsamling bör inom tre månader efter det insamlingen avslutats inlämnas i två exemplar till [polisinrättningen i Mariehamn eller länsmanen på den ort, där den, som handhaft insamlingen, har sin hemort].

[Polisinrättningen eller länsman] bör efter att ha mottagit den i 2 mom. avsedda redovisningen ofördröjligen insända det ena exemplaret därav till [landskapsnämnden] och uppbevåra det andra i sitt arkiv.

7 §. [Landskapsnämnden] åligger att med bistånd av polismyndigheterna övervaka föranstaltandet av penninginsamlingar inom landskapet.

8 §. Iakttagas vid föranstaltande av penninginsamling icke stadgandena i denna landskapslag eller villkoren i tillståndsbeslutet eller sker vid föranstaltande av penninginsamling annars missbruk, kan [landskapsnämnden] återkalla tillståndet.

9 §. Förekomma i redovisning för penninginsamling mindre felaktigheter eller brister, kan [landskapsnämnden] förordna att redovisningen rättas inom viss tid.

Har tillstånd till penninginsamling återkallats eller har redovisning för penninginsamling icke inlämnats inom bestämd tid eller är redovisningen så bristfällig, att i 1 mom. avsedd åtgärd icke är tillfyllest, kan [landskapsnämnden] förordna en syssloman för att på mottagarens av tillstånd till penninginsamlingen bekostnad övertaga medlen och överlåta dem för det avsedda ändamålet samt avgiva redovisning för penninginsamlingen. [Landskapsnämnden] bör övervaka att sysslomannen vederbörligen fullgör sitt åliggande.

Rätt att hos [landskapsnämnden] anhålla om förordnande av ovan nämnd syssloman tillkommer även den, som bevisligen med sina medel främjat penninginsamlingen, samt offentlig åklagare.

10 §. Var, som utan vederbörligt tillstånd föranstaltar penninginsamling eller bryter mot de i 4 § 1 mom. avsedda villkoren eller försummar den i 6 § stadgade redovisningsskyldigheten, straffes med böter, såvida icke annorstädes för förbrytelsen stadgas strängare straff.

11 §. [Landskapsnämnden] kan vid behov giva närmare anvisningar om tillämpningen av denna landskapslag.

G 12 Republikens presidents förordning (2000:80) om skötseln i landskapet Åland av förberedande uppgifter för undantagsförhållanden

(FFS 900/2000)

1 §. De förberedande förvaltningsuppgifter och de förberedande uppgifter av annat slag som ankommer på rikets myndigheter inom befolkningsskyddet, försörjningsberedskapen och den allmänna beredskapen inför undantagsförhållanden skall i landskapet Åland skötas gemensamt av rikets och landskapets myndigheter i enlighet med vad som bestäms i denna förordning.

2 §. I 1 § avsedda uppgifter är

1) inom *befolkningsskyddet* de uppgifter vilka [enligt lagen om räddningsväsendet (561/1999)] ankommer på [länsstyrelsen på Åland] i egenskap av myndighet som ansvarar för befolkningsskyddet,

2) inom *försörjningsberedskapen* de uppgifter vilka enligt lagen om tryggnad av försörjningsberedskapen (1390/1992), lagen om skyddsupplag (970/1982), [lagen om obligatorisk upplagring av läkemedel (402/1984)] samt lagen om obligatorisk upplagring av importerade bränslen (1070/1994) ankommer på Försörjningsberedskapscentralen,

3) inom *allmän beredskap för undantagsförhållanden* förberedelser som nämns i [40 § beredskapslagen (1080/1991)].

L om räddningsväsendet (FFS 561/1999), har upphävts genom räddningslag (FFS 468/2003), som har upphävts genom räddningslag (FFS 379/2011). Lag om obligatorisk upplagring av läkemedel har upphävts genom lag om obligatorisk lagring av

läkemedel (FFS 979/2008). Beredskapslag (FFS 1080/1991) har upphävts genom beredskapslag (FFS 1552/2011).

3 §. För de uppgifter som avses i denna förordning finns en *samrådsdelegation för beredskapsärenden*, som leds av landshövdingen och lantrådet. I delegationen ingår företrädare för landskapet och rikets myndigheter i enlighet med vad som bestäms närmare i arbetsordningen för delegationen.

I samrådsdelegationen är förvaltningschefen vid [länsstyrelsen] ställföreträdare för landshövdingen och vicelantrådet ställföreträdare för lantrådet.

4 §. Samrådsdelegationen har till uppgift att

1) övervaka och samordna beredskapsplaneringen och se till att i [40 § beredskapslagen] nämnda förordelser för undantagsförhållanden vidtas,

2) ta initiativ till beredskap för undantagsförhållanden samt bistå vid utarbetande och verkställighet av planer för beredskapen,

3) avge utlåtanden i frågor av principiell vikt,

4) följa utvecklingen inom förvaltningen när det gäller den allmänna beredskapen för undantagsförhållanden,

5) i samråd med Försörjningsberedskapscentralen behandla ärenden som gäller försörjningsberedskapen samt säkerhets- och skyddsupplagringen,

6) handlägga övriga frågor som gäller beredskapsplaneringen, befolkningsskyddet och ledningscentralen i landskapet.

Se anmärkning under 2 §.

5 §. Ärendena avgörs i samrådsdelegationen av landshövdingen och lantrådet efter samråd. Lantrådet beslutar i ärenden som faller inom landskapets behörighet och landshövdingen i övriga ärenden. I ärenden som gäller statens säkerhet beslutar landshövdingen.

6 §. En frivillig organisation vars verksamhetsområde omfattar landskapet Åland kan, sedan [länsstyrelsen] hörts i ärendet, av [landskapsstyrelsen] ges särskilda uppgifter i anslutning till beredskapsplaneringen. En sådan organisation kan emellertid inte ges uppgifter som innebär avsevärd utövning av offentlig makt.

7 §. [Länsstyrelsen] skall årligen ge Försörjningsberedskapscentralen en rapport om den aktuella beredskapsplaneringen i landskapet.

8 §. Närmare bestämmelser om landskapets och rikets företrädare i samrådsdelegationen samt om samrådsdelegationens sammanträden, om skötseln av sekretäruppgifter och den interna arbetsfördelningen utfärdas i en arbetsordning, som godkänns av [länsstyrelsen] och [landskapsstyrelsen].

9 §. Denna förordning träder i kraft den 1 december 2000.

Genom denna förordning upphävs förordningen den 5 februari 1988 om handhavande av beredskapsuppgifter inom befolkningsskyddet i landskapet Åland (140/1988) och 1 § 3 punkten förordningen den 30 december 1992 om fortsatt giltighet av vissa överenskommelseförordningar som har utfärdats med stöd av 1951 års självstyrelselag för Åland (1594/1992).

G 13 Räddningslag (2006:106) för landskapet Åland

1 kap. Allmänna bestämmelser

1 §. Lagens innehåll och tillämpningsområde

Denna lag innehåller bestämmelser om hur räddningsverksamheten skall bedrivas i landskapet. Lagen innehåller även bestämmelser om hur räddningsväsendet i landskapet skall organiseras.

I lagstiftningen om befolkningsskyddet, bekämpningen av olje- och miljökador samt flyg- och sjöräddningen finns bestämmelser som rör räddningsväsendets verksamhet i landskapet.

Om inte annat föreskrivs i annan lagstiftning skall denna lag tillämpas då räddningsverksamhet utövas.

2 §. Definitioner

I denna lag avses med

1) **byggnad**, en för boende, arbete eller lagring avsedd konstruktion som är fast eller avsedd att vara stationär och som på grund av sina egenskaper förutsätter övervakning från myndigheternas sida av orsaker som har att göra med säkerhet, hälsa, det fysiska landskapet, trivsel och miljöaspekter, dock inte en lätt konstruktion av ringa storlek såvida inte den har särskilda konsekvenser för säkerheten, markanvändningen eller miljön,

2) **anläggning**, ett fysiskt avgränsat område där byggnader eller andra konstruktioner uppförts eller tekniska arrangemang inrättats i syfte att fylla en eller flera funktioner som ett led i utövningen av en verksamhet,

3) **fastighet**, ett fysiskt avgränsat område på vilket det finns en eller flera byggnader eller anläggningar,

4) **olyckor**, plötsligt inträffade händelser såsom bränder, explosioner, skred, ras, översvämningar, oväder och utflöden av skadliga ämnen och som beror på företeelser i naturen, människors handlande eller underlåtenhet att handla och som har medfört eller kan befaras medföra att människor, egendom eller miljön skadas,

5) **fara**, sådana omständigheter som innebär att människors liv och hälsa äventyras eller att skador kan uppkomma på egendom eller i miljön,

6) **begränsning av skador**, åtgärder som vidtas för att lindra följderna och begränsa verkningarna av olyckor som inträffat,

7) **operativ räddningsverksamhet**, skyndsamma åtgärder som syftar till att skydda och rädda människor samt begränsa skadorna på egendom och i miljön när olyckor inträffar eller då fara hotar,

8) **förebyggande räddningsverksamhet**, åtgärder som syftar till att minimera olycksrisken, motverka uppkomsten av situationer som kan orsaka fara samt upprätthålla en beredskap som möjliggör ett snabbt och effektivt ingripande när en olycka inträffat eller då fara hotar,

9) **räddningsverksamhet**, sådan verksamhet som utgörs av den operativa räddningsverksamheten samt den förebyggande räddningsverksamheten,

G 13 Räddningslag (2006:106)

10) **riskfylld verksamhet**, verksamhet vars utövning medför en större risk än vanligt för att olyckor och situationer som kan orsaka fara uppkommer,

11) **kommunala räddningsväsendet**, den kommunala organisation inom vilken en kommun enskilt eller tillsammans med andra kommuner ansvarar för att uppgifter inom räddningsverksamheten i landskapet fullgörs i enlighet med bestämmelserna i denna lag eller annan lagstiftning,

12) **räddningsväsendet**, det kommunala räddningsväsendet samt den organisation som upprätthålls av landskapet och inom vilken landskapets myndigheter och organisationer ansvarar för att uppgifter inom och i anslutning till räddningsverksamhet fullgörs i enlighet med bestämmelserna i denna lag eller annan lagstiftning,

13) **brandsyn**, den kontroll eller besiktning som innebär att brandsyneförare kontrollerar att ägare eller innehavare av angivna byggnader eller andra anläggningar har vidtagit de i lag föreskrivna åtgärderna för skydd mot olyckor samt

14) **sotning**, åtgärder som innebär att fasta förbränningsanordningar och rökkanaler rengörs och tillsammans med tillhörande byggnadsdelar kontrolleras från brandskyddssynpunkt.

3 §. Grundläggande skyldigheter

Med beaktande av vad som föreskrivs i denna lag och i annan lagstiftning skall räddningsverksamheten i landskapet bedrivas så att olyckor och situationer som kan orsaka fara effektivt förebyggas och bekämpas. Organisationer, företag, inrättningar, enskilda personer och myndigheter är skyldiga att i enlighet med sina förutsättningar

1) medverka till att den förebyggande räddningsverksamheten i landskapet fungerar effektivt,

2) delta i räddningsoperationer samt

3) lindra de följder och begränsa de skador som uppstår eller kan uppstå till följd av att en olycka inträffar eller hotar att inträffa.

Bedömningen av huruvida den enskilde fullgjort sina skyldigheter enligt 1 mom. sker utifrån vad som skäligen kan krävas av honom eller henne i det särskilda fallet.

Utöver vad som föreskrivs i 1 mom. skall de myndigheter som ansvarar för räddningsverksamheten i landskapet även medverka till en ändamålsenlig samordning av densamma samt vid behov ge råd och informera om hur olyckor och situationer som kan orsaka fara skall förebyggas och bekämpas.

Landskapets och kommunernas skyldighet att vidta åtgärder för att undanröja hotet från och begränsa skadorna av olyckor och situationer som kan orsaka fara bestäms utifrån

1) hur stort behovet är av ett ingripande i det enskilda fallet,

2) det hotade intressets betydelse,

3) kostnaderna för åtgärderna samt

4) andra omständigheter som är av avgörande betydelse i det enskilda fallet.

4 §. Övergripande målsättning

Den övergripande målsättningen med bestämmelserna i denna lag är

1) att människor skall skyddas och räddas från farliga situationer,

2) att ange vem som skall vidta de åtgärder som krävs för att i största möjliga utsträckning begränsa skadorna då olyckor inträffar eller fara hotar samt

3) att upprätthålla en för alla trygghet och säker livsmiljö.

2 kap. Ansvarsfördelningen och samarbetet inom räddningsväsendet

5 §. Landskapsregeringens uppgifter

Landskapsregeringen ska (2013/94)

1) ha det övergripande ansvaret för att räddningsverksamheten i landskapet bedrivs effektivt och organiseras i enlighet med bestämmelserna i denna lag,

2) (2013/94) leda och utöva tillsyn över räddningsverksamheten i landskapet samt

3) upphävd (2013/94).

4) tillsätta en särskild räddningsdelegation.

6 §. Räddningsdelegationens uppgifter

Räddningsdelegationen skall biträda landskapsregeringen i ärenden som rör räddningsverksamheten och bekämpningen av miljöskador i landskapet.

Landskapsregeringen utfärdar i landskapsförordning närmare bestämmelser om räddningsdelegationens sammansättning och uppgifter.

Se räddningsförordning (2006:111) för landskapet Åland.

7 §. Kommunens uppgifter

Kommunen är skyldig att inom sitt område

1) ansvara för att det upprätthålls en beredskap för räddningsinsatser som gör det möjligt att effektivt bedriva operativ räddningsverksamhet i kommunen,

2) ansvara för att den förebyggande räddningsverksamheten bedrivs effektivt och vid samhällsplaneringen beakta olika säkerhetsaspekter för att därigenom minimera risken för att olyckor inträffar och situationer som kan orsaka fara uppstår samt

3) ge råd och information om hur olyckor skall kunna förebyggas och bekämpas.

8 §. Organisationen av det kommunala räddningsväsendet

Olika uppgifter inom det kommunala räddningsväsendet kan skötas av en kommun enskilt eller av flera kommuner gemensamt.

Skötseln skall organiseras utifrån vad som bäst befrämjar de i denna lag uppställda målsättningarna och så att det för varje kommun finns en brandkår med skyldighet att fullgöra uppgifter inom räddningsverksamheten i kommunen. Brandkåren kan bestå av personal i huvudsyssla, personal i bisyssla eller vara en avtalsbrandkår. För varje kommun skall det även finnas en räddningsmyndighet (*kommunens räddningsmyndighet*) inom vilken det skall finnas en högsta tjänsteman (*räddningschef*) med uppgift att utöva tillsyn över och ansvara för ledningen av det kommunala räddningsväsendet.

Inom tre år efter det att denna lag trätt i kraft skall kommunerna utarbeta en samarbetsplan som anger riktlinjerna för hur det kommunala räddningsväsendet skulle kunna administreras av en för hela landskapet gemensam kommunal räddningsmyndighet.

4 mom. upphävt (2017/114).

8a §. (2018/23) *Prehospital akutsjukvård*

Det kommunala räddningsväsendet kan handha uppgifter inom den prehospitala akutsjukvården, om räddningsväsendet och Ålands hälso- och sjukvård i enlighet med 44a § i landskapslagen (2011:114) om hälso- och sjukvård kommit överens om att ordna denna vård i samarbete.

9 §. *Andra myndigheters uppgifter*

Vid sidan av kommunens räddningsmyndighet och landskapsregeringen är även myndigheter som är underordnade landskapsregeringen samt övriga kommunala myndigheter, i enlighet med sina förutsättningar, skyldiga att delta i räddningsverksamhet.

Statliga myndigheter deltar i räddningsverksamheten i landskapet i enlighet med vad därom bestäms i rikslagstiftningen.

10 §. *Frivilligarbete*

Organisationer som är verksamma i anslutning till räddningsväsendet kan av kommunens räddningsmyndighet och landskapsregeringen tilldelas uppgifter som är att hänföra till den operativa räddningsverksamheten. Organisationerna kan även tilldelas uppgifter som hänför sig till utbildning, rådgivning och information.

De i 1 mom. avsedda organisationerna kan inte tilldelas uppgifter som innebär utövning av offentlig makt.

Landskapsregeringen utfärdar vid behov i landskapsförordning närmare bestämmelser om hur frivilligarbetet skall organiseras.

11 §. *Egen beredskap*

För att skydda människors liv och hälsa, egendom och miljö är den som äger eller innehar en byggnad eller anläggning eller utövar industri- eller affärsverksamhet skyldig att upprätthålla en beredskap för räddningsinsatser som möjliggör snabba och effektiva räddningsingripanden då en olycka inträffar eller när fara hotar. För att minimera olycksrisken och risken för att det uppstår situationer som kan orsaka fara är ägaren eller innehavaren även skyldig att vidta de förebyggande åtgärder som med hänsyn till omständigheterna i det enskilda fallet får anses påkallade. Ägaren eller innehavaren är även så långt han eller hon förmår skyldig att delta i räddningsoperationer när en olycka inträffat eller då fara hotar.

Även den som har det övergripande säkerhetsansvaret för verksamheten vid ett ämbetsverk eller en inrättning skall iakttä de i 1 mom. avsedda skyldigheterna.

Landskapsregeringen utfärdar i landskapsförordning närmare bestämmelser om de i 1 och 2 mom. avsedda skyldigheterna och vem som omfattas av dem.

3 kap. Planeringsskyldighet

12 §. *Övergripande planering av räddningsverksamheten i landskapet*

Landskapsregeringen skall i samråd med kommunens räddningsmyndighet och andra i 9 § avsedda myndigheter utarbeta en för hela landskapet gemensam översiktsplan som anger de allmänna riktlinjerna för hur räddningsverksamheten i landskapet skall organiseras.

I planen skall ingå

1) en beskrivning över vilka materiella och personella resurser som i landskapet står till räddningsväsendets förfogande,

2) en övergripande beskrivning över olycksriskerna i landskapet,

3) ett förslag till åtgärder för hur olycksriskerna skall minskas samt

4) en beskrivning över vilken beredskap som skall upprätthållas i landskapet för att genomföra räddningsoperationer som snabbt och effektivt begränsar de skador på människor, egendom och miljön som kan uppkomma till följd av att en olycka inträffar eller fara hotar.

13 §. *Planering för storolyckor*

För en i annan lagstiftning särskilt definierad anläggning i vilken farliga kemikalier tillverkas, används, hanteras eller upplagras eller en deponi för utvinningsavfall som medför risk för storolycka ska en plan för storolyckor utarbetas. (2013/103)

Planen skall utarbetas av kommunens räddningsmyndighet och andra i 9 § avsedda myndigheter i samråd med den som äger anläggningen eller ansvarar för verksamheten i anläggningen.

I anslutning till att planen utarbetas skall de invånare som riskerar att utsättas för fara till följd av verksamheten i anläggningen informeras om och ges tillfälle till att yttra sig över planen.

Genom landskapsförordning kan utfärdas närmare bestämmelser om uppgörande och revidering av planen för storolyckor, planens innehåll, hörande av invånarna i samband med att planen görs upp, informandet om planen, övningar enligt planen, tillsyn över genomförandet av planen och övningarna samt antecknande av uppgifter om olyckor som inträffat på objekten i fråga i det åtgärdsregister som avses i 67 §. (2013/103)

Se räddningsförordning (2006:111) för landskapet Åland och LF (2013:107) om externa räddningsplaner.

14 §. *Räddningsplanering*

Den som äger eller innehar en byggnad i vilken industri- eller affärsverksamhet utövas samt den som har det övergripande säkerhetsansvaret för verksamheten inom ämbetsverk och inrättningar är skyldig att utarbeta en räddningsplan för hur de i 11 § avsedda åtgärderna skall genomföras.

15 §. *Larm- och biståndsplanering*

Kommunens räddningsmyndighet, Ålands polismyndighet samt övriga myndigheter, vilka med stöd av denna lag eller annan lagstiftning givits uppgifter

G 13 Räddningslag (2006:106)

inom räddningsväsendet, ska i samråd utarbeta en för hela landskapet gemensam larm- och biståndsplan. (2013/94)

När en olycka inträffar skall de räddningsenheter, som bedöms ha de bästa förutsättningarna att genomföra ett räddningsuppdrag, larmas. Bedömningen skall göras utgående från den i 1 mom. angivna planen i vilken det skall anges att spridningsrisken, typen av olycka och olyckans karaktär, olyckans geografiska omfattning, möjligheten för en räddningsenhet att snabbt ta sig till olycksplatsen samt övriga omständigheter, som kan vara av betydelse i det enskilda fallet, skall beaktas då larm utgår.

16 §. Bistånd

Då åtgärder vidtas inom ramen för den operativa räddningsverksamheten skall kommunerna vid behov bistå varandra i enlighet med den i 15 § angivna planen och i övrigt på det sätt omständigheterna kräver.

17 §. Närmare bestämmelser om planering

Landskapsregeringen utfärdar i landskapsförordning närmare bestämmelser om innehållet i de planer som avses i 12-15 §§.

Se räddningsförordning (2006:111) för landskapet Åland.

4 kap. Kommunernas räddningsservice**18 §. Räddningsservice**

Räddningsservicen utgörs av de personella och materiella resurser som står till räddningsväsendets förfogande och som är avsedda att huvudsakligen användas för uppgifter inom räddningsverksamheten i landskapet.

19 §. Nivån på räddningsservicen

Utgående från de allmänna riktlinjerna i översiktsplanen skall nivån på räddningsservicen i en kommun vara sådan

- 1) att olycksriskerna effektivt förebyggs och minimeras,
- 2) att situationer som kan orsaka fara i största möjliga utsträckning motverkas samt
- 3) att en beredskap upprätthålls som innebär att snabba och ändamålsenliga åtgärder kan vidtas när en olycka inträffar eller då fara hotar.

20 §. Beslut om nivån på räddningsservicen

Kommunen beslutar om nivån på sin räddningsservice.

I beslutet skall anges

- 1) hur stor risken är för att olyckor skall inträffa i kommunen,
- 2) vilka resurser som skall finnas i kommunen för att minska olycksriskerna,
- 3) vilken beredskap för olyckor och för situationer som kan orsaka fara som skall upprätthållas samt
- 4) för vilken tid det skall gälla.

Kommunen skall underrätta landskapsregeringen om sitt beslut.

21 §. Tillsyn över nivån på räddningsservicen

Landskapsregeringen skall utöva tillsyn över att kommunen upprätthåller en nivå på sin räddningsser-

vice som uppfyller de i 19 § fastställda kraven. Föreligger avsevärda brister vilka inte avhjälps inom en viss av landskapsregeringen utsatt tid kan landskapsregeringen förelägga kommunen att vid vite vidta de åtgärder som krävs för att kraven skall uppfyllas.

22 §. Närmare bestämmelser

Landskapsregeringen utfärdar i landskapsförordning närmare bestämmelser om nivån på räddningsservicen och om formen för och innehållet i beslutet om nivån på räddningsservicen.

Se räddningsförordning (2006:111) för landskapet Åland.

5 kap. Behörighetskrav och utbildning**23 §. Behörighetskrav för personalen inom räddningsväsendet**

Den som genomgått och examinerats från en läroinrättning, vid vilken personer yrkesutbildas för att kunna fullgöra uppgifter inom räddningsverksamhet, har rätt att i huvudsyssla fullgöra uppgifter inom räddningsverksamheten i landskapet under förutsättning att övriga av landskapsregeringen i landskapsförordning fastställda behörighetskrav är uppfyllda.

Den som i bisyssla eller inom avtalsbrandkårerna skall fullgöra uppgifter som hänför sig till den kommunala räddningsverksamheten måste ha en utbildning som uppfyller sådana krav att uppgifterna kan skötas på ett säkert och ändamålsenligt sätt.

Landskapsregeringen utfärdar i landskapsförordning närmare bestämmelser om de i 1 och 2 mom. ställda behörighetskraven. Om särskilda skäl föreligger kan landskapsregeringen medge undantag från behörighetskraven.

Se räddningsförordning (2006:111) för landskapet Åland.

24 §. Ansvaret för utbildningen av personalen i bisyssla och inom avtalsbrandkårerna

Landskapsregeringen ansvarar för att en ändamålsenlig utbildning kan erbjudas brandkårens personal i bisyssla och personalen inom en avtalsbrandkår.

Landskapsregeringen kan avtala med en läroanstalt eller organisation om bedrivande av sådan utbildning som avses i 1 mom.

Kommunen ansvarar för att brandkårens personal i bisyssla och personalen inom en avtalsbrandkår har tillräcklig utbildning.

6 kap. Förebyggande av olyckor**25 §. Allmänt**

Förebyggande av olyckor innefattar

- 1) åtgärder som vidtas för att förhindra att bränder uppstår,
- 2) förberedande åtgärder som syftar till att dels underlätta släckningsarbete, dels lindra och begränsa skadorna av samt minska hotet från bränder och härmed förenade faror,
- 3) åtgärder som syftar till att minimera risken för ras, skred och översvämningar, kemikalie-, explosions- eller trafikolyckor, utflöden av olja eller andra skadliga ämnen, gas- eller vätskeläckage, situationer som medför strålningsfara eller andra därmed jämför-

bara nödlägen som kan medföra att människor, egendom eller miljön skadas,

4) åtgärder som syftar till att minimera risken för olyckor och öka säkerheten vid offentliga arrangemang och tillställningar,

5) en varsam hantering av eld, brandfarliga ämnen och anordningar som kan orsaka fara,

6) en ur olycksrisksynpunkt säker och ändamålsenlig användning av byggnader och anläggningar,

7) myndigheternas information och rådgivning till allmänheten, företag, ämbetsverk och inrättningar om vilka åtgärder som skall vidtas för att minimera risken för olyckor samt

8) den myndighetstillsyn som syftar till att de i 1-6 punkten angivna åtgärderna vidtas i enlighet med bestämmelserna i denna lag.

26 §. Uppgifter som kommunens räddningsmyndighet är skyldig att utföra vid förebyggandet av olyckor

Kommunens räddningsmyndighet skall följa med utvecklingen i fråga om olycksrisker och antalet olyckor i landskapet. Utgående från de slutsatser som därav kan dras skall räddningsmyndigheten för sin del vidta de åtgärder som krävs för att olyckorna skall kunna förebyggas effektivt. I samband härmed skall räddningsmyndigheten vid behov informera andra myndigheter och föreslå vilka ytterligare åtgärder som skall vidtas.

Kommunens räddningsmyndighet skall även informera allmänheten, företag, ämbetsverk och inrättningar om hur den enskilde skall kunna

- 1) identifiera faktorer som medför fara,
- 2) förebygga olyckor,
- 3) handla i olycksituationer samt
- 4) förbereda sig för undantagsförhållanden.

Som ett led i den förebyggande räddningsverksamheten skall kommunens räddningsmyndighet samarbeta med andra myndigheter, organisationer, inrättningar, företag samt enskilda personer.

27 §. Byggnaders allmänna säkerhet

Byggnader och andra därtill anslutande konstruktioner samt omgivningen däromkring skall planeras, byggas och hållas i sådant skick att risken för att en olycka inträffar är så liten som möjligt och att räddningsoperationer effektivt kan genomföras när en olycka inträffar eller då fara hotar.

28 §. Säkerheten vid användning av byggnader och anläggningar

Den som äger eller innehar en byggnad eller anläggning skall se till att

1) släcknings-, räddnings- och bekämpningsmateriel, anordningar som underlättar släcknings- och räddningsarbete, branddetektorer, larmanordningar och övriga anordningar som varnar för överhängande fara, utrustning och anordningar som enligt lag skall finnas i skyddsrum, säkerhetsbeteckningar samt skyltar som anger utrymningsvägar är i funktionsdugligt skick och att de har underhållits och inspekterats i enlighet med vad som föreskrivs i lag eller i bestämmelser som utfärdats med stöd därav,

2) eldstäder och rökkanaler har sotats samt att

3) ventilationskanaler och ventilationsanordningar har underhållits och rengjorts.

Innehavare av en lägenhet omfattas även av bestämmelserna i 1 mom. 1-3 punkten till den del det gäller de utrymmen som är i hans eller hennes besittning.

Landskapsregeringen utfärdar i landskapsförordning närmare bestämmelser om

1) vilka åtgärder som skall vidtas för att de i 1 mom. 1 punkten avsedda anordningarna skall vara funktionsdugliga och vilka tekniska detaljer som i anslutning härtill skall iakttas,

2) hur de i 1 mom. 1 punkten avsedda anordningarna skall underhållas och besiktigas,

3) vilka typer av eldstäder och rökkanaler som skall sotas,

4) vilka typer av ventilationskanaler och ventilationsanordningar som skall rengöras,

5) med vilka tidsintervall de i 3 och 4 punkten avsedda åtgärderna skall vidtas,

6) hur intygen över utförda sotnings- och rengöringsarbeten skall vara utformade samt

7) vilka kompetenskrav som skall ställas på den som fått till uppgift att rengöra ventilationskanaler och ventilationsanordningar.

Se räddningsförordning (2006:111) för landskapet Åland.

29 §. Säkerheten vid offentliga tillställningar

Den som har det övergripande ansvaret för att en offentlig tillställning anordnas ansvarar även för säkerheten vid tillställningen.

Den som ansvarar för säkerheten vid offentliga tillställningar är i samband med att tillställningarna anordnas skyldig att vidta de förebyggande åtgärder som med hänsyn till omständigheterna i det enskilda fallet krävs för att minimera olycksrisken. Den säkerhetsansvarige är även skyldig att upprätthålla en sådan beredskap som möjliggör snabba och effektiva räddningsingripanden när olyckor inträffar eller då fara hotar.

Landskapsregeringen utfärdar i landskapsförordning närmare bestämmelser om vilka säkerhetsåtgärder som skall vidtas i samband med att offentliga tillställningar anordnas.

Se räddningsförordning (2006:111) för landskapet Åland.

30 §. Allmän aktsamhetsplikt

Den som äger eller innehar en anordning som kan orsaka fara är skyldig att sätta upp erforderliga skyddsanordningar och varningsskyltar samt vidta övriga skyddsåtgärder som krävs med hänsyn till omständigheterna i det enskilda fallet. Samma skyldighet åligger även ägaren eller innehavaren av ett område där det finns en överhängande risk för att farliga situationer kan uppstå.

Eld samt lättantändliga och explosionsfarliga eller annars farliga ämnen skall hanteras varsamt och med iakttagande av tillräcklig försiktighet.

När reparationsarbete eller annat arbete medför avsevärd ökning av olycksrisken skall tillräckliga försiktighetsåtgärder vidtas.

G 13 Räddningslag (2006:106)

Var och en är skyldig att så långt han eller hon förmår och under förutsättning att han eller hon kan påverka omständigheterna i det enskilda fallet se till att bestämmelserna i denna lag om förebyggande av olyckor iakttas.

31 §. Öppen eld och annan brandfarlig verksamhet

Totalt eldningsförbud utomhus råder inom tätbebyggt område och inom övriga delar av landskapet under tider då varning för skogsbrand är utfärdad, med undantag för eldning i för eldningsändamål särskilt avsedda anordningar. Med tätbebyggt område avses område som angetts med vägmärket för tätort. Under tider då varning för skogsbrand är utfärdad råder även förbud att använda redskap och anordningar som på ett okontrollerbart sätt kan orsaka brand i naturen. Med räddningschefens tillstånd får dock eldning och användning av ovan avsedda redskap och anordningar ske som ett led i utövningen av skogsindustriell verksamhet. (2013/94)

Om det finns särskilda skäl kan räddningschefen tillåta att eld görs upp samt att anordningar och redskap som avses i 1 mom. får användas trots att totalt eldningsförbud råder och trots att de i 1 mom. angivna omständigheterna inte föreligger.

Eld får inte utan tvingande skäl göras upp på annans mark utan markägarens eller markinnehavarens tillstånd.

Landskapsregeringen utfärdar i landskapsförordning bestämmelser som preciserar vad som föreskrivs i 1-3 mom.

32 §. Spaning efter och varning för skogsbrand

Under tid då faran för skogsbrand är stor skall landskapsregeringen utfärda varning för skogsbrand. Enskild tjänsteman eller inrättning kan genom landskapsregeringens beslut ges rätt att utfärda varning för skogsbrand.

När varning för skogsbrand är utfärdad kan landskapsregeringen i samråd med räddningschefen anordna spaning efter skogsbrand.

33 §. Allmän handlingskyldighet

Var och en som upptäcker eller på annat sätt får kännedom om att en olycka har inträffat eller att det finns en överhängande risk för att en olycka skall inträffa skall i de fall faran inte genast kan avvärjas utan dröjsmål

- 1) underrätta dem som är i fara,
- 2) göra nödanmälan samt

3) vidta de räddningsåtgärder som han eller hon med hänsyn till omständigheterna i det enskilda fallet får anses ha förmåga till.

34 §. Brandvarnare

Den som äger en bostad är skyldig att se till att bostaden förses med brandvarnare eller andra anordningar som i ett så tidigt skede som möjligt registrerar begynnande brand och ger larm till dem som finns i bostaden.

Bostadsinnehavaren är skyldig att se till att brandvarnaren och andra i 1 mom. avsedda anordningar är i funktionsdugligt skick.

Även den som ansvarar för verksamheten i inkvarteringslokaler och på vårdinrättningar skall installera de anordningar som avses i 1 mom.

Landskapsregeringen utfärdar i landskapsförordning närmare bestämmelser om hur många anordningar som skall utplaceras, var de skall placeras och vilken funktion de skall ha.

35 §. Särskilda säkerhetsåtgärder

Den som ansvarar för en riskfylld verksamhet är skyldig att se till att det inom verksamhetsområdet

1) finns tillgång till utrustning som underlättar räddningsarbete,

2) upprätthålls en beredskap som gör det möjligt att snabbt och effektivt genomföra en räddningsoperation när en olycka inträffat eller då fara hotar samt

3) vidtas de förebyggande åtgärder som krävs för att minimera olycksrisken och för att minimera risken för att det uppstår situationer som kan orsaka fara.

Landskapsregeringen utfärdar i landskapsförordning närmare bestämmelser om de i 1 mom. avsedda skyldigheterna och som närmare anger vilka verksamheter som skall anses riskfyllda.

36 §. Hantering av farliga ämnen

Kommunens räddningsmyndighet kan bestämma att den som ansvarar för hantering av farliga ämnen skall vidta nödvändiga skyddsåtgärder för att förebygga uppkomsten av storolyckor. Räddningsmyndigheten kan även bestämma hur och när sådana åtgärder skall vidtas.

37 §. Installation av anordningar för räddningsväsendet

Den som äger eller innehar en byggnad, en anläggning eller ett markområde är skyldig att låta företrädare för kommunens räddningsmyndighet kostnadsfritt installera de anordningar som behövs för att räddningsoperationer skall kunna genomföras effektivt. Installationen får inte medföra att den enskildes privatliv oskäligt inskränks.

Kan enighet om placeringen av de i 1 mom. avsedda anordningarna inte uppnås avgörs saken av den myndighet som enligt landskapets byggnadslagsstiftning beviljar byggnadslov.

38 §. Byggnaders utrymningsvägar

Den som äger eller innehar en byggnad eller anläggning är skyldig att se till att utrymningsvägarna alltid hålls framkomliga, fria och öppningsbara. Vid utgångarna samt i vinds- och källargångar får föremål inte förvaras så att utrymning förhindras. Föremål får inte heller förvaras i gångar i lagerutrymmen på ett sådant sätt att utrymning förhindras.

Utrymningsvägarna skall vid behov vara tydligt utmärkta och utrustade med lämplig belysning.

Landskapsregeringen utfärdar i landskapsförordning närmare bestämmelser om utrymningsvägar.

39 §. Fastigheters räddningsvägar

Den som äger eller innehar en fastighet är skyldig att se till att för utrykningsfordon speciellt avsedda vägar (*räddningsvägar*) och andra förbindelser till och från fastigheten är framkomliga och utmärkta på ett lämpligt sätt.

På räddningsvägar får fordon inte parkeras eller andra hinder placeras.

Landskapsregeringen utfärdar i landskapsförordning närmare bestämmelser om hur de i 1 mom. avsedda vägarna skall utmärkas.

7 kap. Brandsyn

40 §. Platser där brandsyn skall förrättas

Brandsyn skall förrättas i samtliga fastigheter i landskapet med undantag för bostäder för enskilt boende där brandsyn förrättas endast i samband med att bostaden tas i bruk eller om särskilda skäl annars föreligger.

41 §. Brandsynförrättare

Brandsyn skall förrättas av en företrädare för kommunens räddningsmyndighet.

42 §. Förrättande av brandsyn

Brandsynförrättaren skall ges tillträde till samtliga utrymmen i de fastigheter som omfattas av synen.

I samband med att brandsynen förrättas skall representanten för syneobjektet för syneförrättaren uppvisa de handlingar som krävs enligt lag eller bestämmelser som utfärdats med stöd därav.

43 §. Brandsynförrättarens skyldigheter

Vid brandsynen skall syneförrättaren

1) kontrollera att förhållandena i fastigheten samt dess närmaste omgivning är säkra ur olycksskyddssynpunkt och att fastighetens ägare eller innehavare upprätthåller en föreskriven beredskap mot olyckor,

2) kontrollera att ägaren eller innehavaren av en fastighet där en riskfylld verksamhet utövas särskilt dokumenterat beredskapen mot olyckor,

3) ge anvisningar om vilka de föreskrivna säkerhetskraven är och vilka åtgärder som skall vidtas för att kraven skall vara uppfyllda samt

4) informera allmänt om säkerhetsfrågor och ge råd om hur olyckor skall kunna avvärijas för att därigenom befrämja säkerhetsmedvetandet hos dem som berörs av brandsynen.

44 §. Tidpunkten för brandsyn

Brandsyn skall förrättas med regelbundna tidsintervall och i samband med att en verksamhet inleds eller väsentligt förändras. Då särskilda skäl föreligger kan brandsyn förrättas även vid andra tidpunkter.

Efterbesiktning kan förrättas för kontroll av att syneförrättarens anvisningar följts.

45 §. Rätt att få uppgifter om byggnader

I samband med att brandsyn förrättas har kommunens räddningsmyndighet rätt att ur kommunernas byggnadsregister få uppgifter om byggnader. Räddningsmyndigheten har även rätt att få förteckningar där uppgifterna om byggnader är grupperade enligt område, byggnadstyp eller på annat sätt.

Trots sekretessbestämmelser i annan lagstiftning har kommunens räddningsmyndighet vid behov även rätt att ur kommunernas byggnadsregister få uppgifter rörande byggnadernas ägare och innehavare.

46 §. Föreläggande att avhjälpa brister och avbrytande av verksamhet

Om syneförrättaren vid brandsyn konstaterar att syneobjektet inte uppfyller de i denna lag eller annan lagstiftning ställda säkerhetskraven skall representanten för syneobjektet informeras därom och åläggas att inom viss tid avhjälpa säkerhetsbristerna.

Om fara för människors liv och hälsa föreligger är representanten för syneobjektet skyldig att omedelbart vidta de åtgärder som behövs för att kraven i fråga skall kunna uppfyllas. Kan åtgärderna inte vidtas omedelbart skall syneförrättaren utsätta en tidsfrist inom vilken åtgärderna skall vara genomförda.

Om syneförrättaren vid brandsyn konstaterar att bristerna i säkerhetshänseende är så allvarliga att det föreligger en omedelbar risk för att det skall inträffa en olycka som kan äventyra människors liv och hälsa har syneförrättaren rätt att besluta att verksamhet som utövas i de lokaler där bristerna finns skall avbrytas helt eller till viss del. Syneförrättaren har även rätt att besluta om vilka nödvändiga åtgärder som skall vidtas för att förhindra olyckor. Besluten skall vara skriftliga och iaktas omedelbart av dem som berörs därav.

47 §. Protokoll

Vid brandsyn skall syneförrättaren föra protokoll över

1) syneobjektet,

2) brandsynens förlopp och de i samband därmed viktigaste iakttagelserna,

3) de handlingar som representanten för syneobjektet enligt lag eller bestämmelser som utfärdats med stöd därav skall uppvisa samt de slutsatser som härvid kan dras och motiveringarna därtill,

4) beslut om vilka åtgärder som skall vidtas för att avhjälpa brister i säkerheten och därmed förebygga olyckor mer effektivt,

5) vilka tidsfrister som meddelats samt

6) beslut som rör avbrytande av verksamhet helt eller delvis.

I protokollet skall även ingå en skriftlig motivering till de i 4 och 6 punkten angivna besluten.

Protokollet skall utan dröjsmål delges berörda parter.

48 §. Närmare bestämmelser om brandsyn

Landskapsregeringen utfärdar i landskapsförordning närmare bestämmelser om brandsynens innehåll samt i vilka fastigheter och med vilka tidsintervall brandsynen skall förrättas.

8 kap. Sotning

49 §. Organisation av sotningen i landskapet

Kommunens räddningsmyndighet beslutar om hur sotningen skall ordnas inom kommunen med beaktande av bestämmelserna i denna lag.

50 §. Behörighet för sotare

För att få utföra sotning i en kommun krävs att yrkesexamen för sotare avlagts i en av Europeiska unionens medlemsstater eller i en stat som anslutit sig till avtalet om Europeiska ekonomiska samarbets-

G 13 Räddningslag (2006:106)

området. Om särskilda skäl föreligger kan landskapsregeringen i enskilda fall genom beslut medge undantag från det i 1 mom. ställda behörighetskravet för sotning.

Under förutsättning att kommunens räddningsmyndighet lämnat sitt godkännande har även en fastighetsägare rätt att i enlighet med räddningsmyndighetens anvisningar utföra sotning i en fastighet som han eller hon använder för sitt eget bruk.

51 §. Underrättelse om fel

Konstaterar sotare att eldstäder, rökkanaler, pannrum eller brandstegar är behäftade med sådana fel som kan medföra fara skall han eller hon skriftligen informera representanten för sotningsobjektet och kommunens räddningsmyndighet om sina iakttagelser och slutsatser.

52 §. Övervakning och sotningsförteckning

Kommunens räddningsmyndighet övervakar sotningsverksamheten inom sitt geografiska ansvarsområde.

Den som utför sotning skall föra en uppgiftsförteckning som avser de objekt som har sotats och årligen avgiftsfritt lämna ut uppgifterna till kommunens räddningsmyndighet.

Kommunens räddningsmyndighet skall spara uppgifterna minst tio år efter det att uppgifterna lämnats ut.

53 §. (2007/16) Sotningsavgift

Den som äger eller innehar en byggnad är skyldig att erlägga sotningsavgift till den som utför sotningen. Sotningsavgiften skall fastställas så att den täcker de kostnader som sotningen föranleder.

Landskapsregeringen utfärdar genom beslut närmare bestämmelser om hur sotningsavgiftens storlek skall bestämmas.

Se ÅLRB (2022:14) om sotningsavgifter.

9 kap. Central alarmeringsförvaltning (2013/94)**55 §. (2013/94) Allmänt**

Ålands polismyndighet sköter mottagande av nödmeddelanden och alarmering av räddningssenheter.

Polismyndigheten kan samarbeta med andra myndigheter som bedriver en sådan verksamhet som ansluter sig till polismyndighetens verksamhet enligt denna lag. Närmare bestämmelser om samarbetet kan utfärdas i landskapsförordning.

56 §. Uppgifter (2013/94)

Ålands polismyndighet ska vid alla tidpunkter på dygnet (2013/94)

1) ta emot nödmeddelanden samt andra meddelanden som kräver att omedelbara åtgärder vidtas för att skydda och rädda människor samt begränsa eventuella skador på egendom och i miljön,

2) alarmera de räddningssenheter som behöver tas i bruk i händelse av att en nödsituation föreligger samt vidarebefordra inkomna larm till de myndigheter som berörs,

3) (2013/94) lämna ut information till myndigheter för vilka det är av betydelse att få tillgång till uppgifter som med stöd av denna lag ska registreras hos Ålands polismyndighet och uppgifter som inte behöver registreras men ändå finns tillgängliga hos polismyndigheten vid skötseln av åligganden enligt denna lag samt

4) verka som sambandscentral för räddningsverksamheten i landskapet genom att upprätthålla och förmedla nödvändiga kontakter mellan myndigheter inom landskapet och mellan myndigheter inom och utanför landskapet.

5) (2019/109) efter beslut av polisens eller räddningsväsendets operativa ledning eller en myndighet som enligt en annan lag har skyldighet att i brådskanke situationer varna allmänheten, utan dröjsmål utfärda sådana meddelanden och skicka dessa till Ålands Radio och Tv Ab som förmedlar meddelandena till allmänheten.

Ålands polismyndighet kan också handha andra uppgifter än de som nämns i 1 mom. om de inte är av sådan omfattning eller art att de försvårar utförandet av de i 1 mom. avsedda uppgifterna. (2013/94)

Polismyndigheten har för utförande av sina uppgifter enligt denna lag rätt att få identifieringsuppgifter i enlighet med bestämmelserna i lagstiftningen om integritetsskydd vid telekommunikation och datorskydd inom televerksamhet. (2013/94)

56a §. (2023/62) Tillgänglighetskrav för det allmänna nödnumret 112

Ålands polismyndighet ska ta emot nödmeddelanden till det allmänna nödnumret 112 i form av realtidstal eller realtidstext. Ålands polismyndighet kan också möjliggöra att ett nödmeddelande tas emot på något annat sätt som möjliggör interaktion mellan den som sänder meddelandet och Ålands polismyndighet. Om Ålands polismyndighet möjliggör att ett nödmeddelande sänds med videobild ska Ålands polismyndighet svara på meddelandet med talkommunikation, text och video som synkroniseras i en totalconversation.

Ålands polismyndighet ska svara på det allmänna nödnumret 112 med samma kommunikationssätt som nödnumret kontaktas med.

Närmare bestämmelser om tekniska krav gällande svaren på det allmänna nödnumret 112 får utfärdas genom landskapsförordning.

10 kap. Operativ räddningsverksamhet**57 §. Den operativa räddningsverksamhetens innehåll**

I den operativa räddningsverksamheten ingår att

- 1) ta emot nödmeddelanden,
- 2) larma räddningssenheter samt tillkalla annan hjälp som behövs när en olycka inträffat eller då fara hotar,
- 3) varna befolkningen för hotande olyckor,
- 4) skydda och rädda människor, miljö och egendom som hotas av fara,
- 5) avvärja olyckor och lindra följderna därav samt begränsa de skador som uppkommit till följd av olyckorna,

6) planera och organisera efterröjningsarbeten då en olycka inträffat,

7) sköta efterbevakningen på en olycksplats,

8) bekämpa oljeskador i enlighet med bestämmelserna i landskapslagstiftningen om bekämpning av oljeskador,

9) vid behov bistå andra myndigheter i räddnings- och biståndsärenden samt

10) ansvara för ledning, information, underhåll och andra stödfunktioner i anslutning till att de i 1-9 punkten avsedda åtgärderna vidtas.

58 §. Ledning av den operativa räddningsverksamheten

Den operativa räddningsverksamheten leds av en räddningsledare. Räddningschefen eller en annan person som hör till brandbefälet kan vara räddningsledare. I de fall någon av dem är förhindrad att leda en räddningsoperation kan även någon som tillhör den brandkår som kallats till olycksplatsen vara räddningsledare ända fram till dess att räddningschefen eller en annan person som hör till brandbefälet övertar ledningsansvaret.

En tjänsteman eller ett organ under landskapsregeringen kan av landskapsregeringen utses att leda räddningsarbetet då en olycka hotar att få särskilt stor omfattning eller annars är att anse som synnerligen farlig.

Om myndigheter från flera verksamhetsområden deltar i en räddningsoperation har räddningsledaren det övergripande ledningsansvaret. Räddningsledaren kan tillsätta en ledningsgrupp bestående av representanter för andra myndigheter och inrättningar samt enheter ur avtalsbrandkårerna. Räddningsledaren kan även tillkalla utomstående experter. Ledningsgruppen och experterna skall bistå räddningsledaren då en olycka inträffat.

59 §. Räddningsledarens befogenheter och skyldigheter

För att kunna avvärja olyckor och därmed förenade faror samt lindra följderna och begränsa skadorna därav på människor och egendom och i miljön har räddningsledaren befogenhet att

1) beordra människor att söka skydd samt att evakuera människor och flytta lös egendom,

2) låta ta i bruk byggnader, kommunikations- och datorutrustning, livsmedel, bränsle, smörjmedel, släckningsämnen, redskap samt övrigt materiel som behövs i räddningsverksamheten,

3) i skäligen omfattning förordna att byggnader, uppbyggnader eller annan egendom skall förstöras, dörrar brytas upp, hägnader avlägsnas, diken grävas, trädbestånd huggas ned, moteldar anläggas eller andra för ändamålet nödvändiga åtgärder vidtas samt

4) vidta övriga åtgärder som med hänsyn till omständigheterna i det enskilda fallet bedöms vara nödvändiga för att en räddningsoperation skall kunna genomföras effektivt.

Räddningsledaren skall även vidta de åtgärder som krävs för att tillfälligt boende kan ordnas till dem som är i akut behov därav och som till följd av en olycka fått sitt hem förstört eller evakuerats från olycksplatsen.

Om det inte är nödvändigt för räddande av människoliv har räddningsledaren inte rätt att låta ta i bruk sådan egendom som avses i 1 mom. 2 och 3 punkten om ägaren eller innehavaren till egendomen själv behöver den för att avvärja en olycka.

60 §. Skyldighet att delta i räddningsverksamhet

Om det är nödvändigt för att en människa skall kunna räddas eller en olycka avvärjas har räddningsledaren rätt att beordra en arbetsför person som befinner sig på en olycksplats eller i dess närhet att delta i räddningsverksamheten om personen inte har giltiga skäl att vägra delta.

I de fall situationen inte kan bemästras på annat sätt har räddningsledaren rätt att beordra arbetsföra personer att ofördrojligen infinna sig på olycksplatsen för att delta i räddningsverksamheten. Endast av giltigt skäl har personerna rätt att vägra att delta.

Den som beordrats att delta i räddningsverksamhet får inte lämna olycksplatsen förrän räddningsledaren givit honom eller henne tillstånd därtill.

61 §. Släckningsvatten

Ett vattenverk som för allmän anslutning upprätthåller vattenledningsnätet i en kommun skall, inom gränserna för vattenverkets förmedlingskapacitet, avgiftsfritt tillhandahålla släckningsvatten för det kommunala räddningsväsendets behov.

För vatten som används till släckning skall vattenverket inte ta någon avgift.

Kommunen skall bekosta den utrustning som vid behov måste installeras för att släckningsvatten skall kunna tas ut.

62 §. Efterröjning och efterbevakning

När brandkårens åtgärder inte längre behövs på en olycksplats är ägaren eller innehavaren till objektet skyldig att från kommunens räddningsmyndighet överta ansvaret för den fortsatta efterröjningen och efterbevakningen efter en olycka. Räddningsledaren fastställer tidpunkten för övertagandet.

Om ägaren eller innehavaren av objektet inte kan nås eller inte övertar ansvaret för efterröjningen eller efterbevakningen, har räddningsledaren rätt att på ägarens eller innehavarens bekostnad vidta de åtgärder som behövs för att minimera risken för att ytterligare skador uppkommer.

63 §. Dokumentation av beslut

Då kommunens räddningsmyndighet beslutat om sådana åtgärder som avses i 59, 60 och 62 §§ och som innefattar ingrepp i annans rätt skall sådana beslut dokumenteras i protokoll.

11 kap. Personregister

64 §. Alarmdataregister

Ålands polismyndighet ska föra ett alarmdataregister över de nödmeddelanden som mottagits och de åtgärder som vidtagits med anledning därav. (2013/94)

De som för registret ansvarar för att behandlingen av de införda uppgifterna sker i överensstämmelse

G 13 Räddningslag (2006:106)

med lag. Även övriga användare av alarmdataregistret ansvarar för att behandlingen av uppgifterna sker i överensstämmelse med lag.

65 §. Införande av uppgifter i alarmdataregistret

I alarmdataregistret får Ålands polismyndighet införa uppgifter som (2013/94)

1) behövs för att enheterna inom räddningsväsendet skall kunna sköta sina uppdrag effektivt, såsom uppgifter rörande beredskap, anrop, ledningsförhållanden, utrustning och ansvarsområde samt enheternas storlek och sammansättningen,

2) anger när och på vilket sätt ett nödmeddelande mottagits och vidarebefordrats,

3) anger ett nödmeddelandes innehåll jämte telefonidentifierings- och adressuppgifter samt bandningar eller andra tekniska upptagningar av meddelandet,

4) anger namnet på de personer eller mottagningsenheter som tagit emot ett nödmeddelande, registrerat meddelandet, vidtagit omedelbara åtgärder i anslutning härtill samt givits ett uppdrag i anledning av meddelandet,

5) anger identiteten hos den person som avses i 3 punkten till den del uppgifterna avser namn, personbeteckning eller födelsetid, kön, modersmål, medborgarskap, hemort, adress och telefonnummer,

6) rör det objekt nödmeddelandet avser,

7) avser ett räddningsuppdrag och de åtgärder som i anslutning därtill vidtagits såsom åtgärds- och händelseredogörelser, uppgifter om platsen och tidpunkten för en olycka, i vilken utsträckning skyndsamma räddningsingripanden varit nödvändiga i det enskilda fallet, vilka risker som förelegat i samband med att ett räddningsuppdrag genomförts samt andra behövliga uppgifter om ett enskilt uppdrag och

8) är nödvändiga för att i största möjliga utsträckning skydda den enskilde och de som arbetar vid de enheter som använder sig av alarmdatacentralens tjänster, såsom uppgifter rörande en brottslig gärning, ett straff eller någon annan påföljd för brott, någons hälsotillstånd, sjukdom eller handikapp och de vårdåtgärder eller andra därmed jämförbara åtgärder som i anledning därav vidtagits eller socialvårdsåtgärder som vidtagits för den enskildes räkning.

66 §. Behandlingen av uppgifterna i alarmdataregistret

En uppgift skall raderas ur alarmdataregistret när det inte längre kan anses motiverat att bevara den, dock senast när fem år har förflutit sedan meddelandet mottogs.

Uppgifter som avses i 65 § 8 punkten behöver inte raderas efter fem år om det med hänsyn till skyddet för den enskilde och de som arbetar vid de enheter som använder sig av alarmdataregistrets tjänster föreligger särskilda skäl för att ha uppgifterna kvar i registret. För att uppgifterna skall få vara kvar krävs dock att den registeransvarige inom fem år räknat från den tidpunkt uppgifterna infördes i registret konstaterar att det är nödvändigt att förlänga uppbevaringstiden. Då en uppgift konstateras vara nödvändig skall en an-

teckning därom göras i registret. Inom fem år räknat från den tidpunkt den senaste anteckningen gjordes måste den registeransvarige på nytt ta ställning till om uppgifterna kan konstateras vara nödvändiga för att de skall få vara kvar i registret.

Registeruppgifterna får utan hinder av sekretessbestämmelser lämnas ut

1) till kommunens räddningsmyndighet för att under den registeransvariges överinseende sammanställas med ett åtgärdsregister,

2) till en annan än i 1 punkten avsedd räddningsmyndighet samt

3) för publicering till den del de inte röjer någons identitet eller personliga förhållanden. (2021/91)

Personer som är anställda hos myndigheter som för och använder alarmdataregistret har rätt att med hjälp av teknisk anslutning se och behandla uppgifter som hänför sig till uppdrag inom det egna verksamhetsområdet endast inom ramen för sina befogenheter och enligt överenskommelse med den huvudansvarige registerföraren.

67 §. Åtgärdsregister

Kommunens räddningsmyndighet skall föra ett åtgärdsregister. I åtgärdsregistret får införas samma typ av uppgifter som i alarmdataregistret.

Utöver de uppgifter som avses i 1 mom. får i åtgärdsregistret införas uppgifter om

1) föremålet för de räddningsåtgärder som vidtagits med anledning av att en olycka inträffat,

2) vilken typ av olycka som har inträffat,

3) tekniska detaljer om olyckan och dess förlopp,

4) vilka räddnings- och bekämpningsmetoder som tillämpats, hur stora personalresurser som ställts till förfogande samt vilka fordon och vilket slags materiel som använts i samband med att en räddningsoperation genomförts,

5) räddningsverksamhetens resultat,

6) de skador på människor, egendom och miljö som en olycka givit upphov till samt

7) orsakerna till en olycka.

68 §. Behandlingen av uppgifterna i åtgärdsregistret

Uppgifterna i ett åtgärdsregister får utlämnas till Ålands polismyndighet och andra räddningsmyndigheter. Uppgifterna får även utlämnas till andra myndigheter och forskningsinstitut under förutsättning att uppgifterna används i undersökningssyfte som ett led i vetenskaplig forskning om olyckor. (2013/94)

Åtgärdsregistret får även användas för statistikföring under förutsättning att inga personer kan identifieras i statistiken. För uppgifternas offentlighet gäller det som föreskrivs i offentlighetslagen (2021:79) för Åland. (2021/91)

Uppgifterna i åtgärdsregistret skall sparas ända fram till den tidpunkt kommunens räddningsmyndighet inte längre anser det motiverat att bevara dem. I de fall det i åtgärdsregistret införts uppgifter som avses i 65 § 8 punkten skall dock uppgifterna raderas ur registret senast två år efter det att de införts.

69 §. Övervakningsregister

Kommunens räddningsmyndighet skall föra ett övervakningsregister. I övervakningsregistret skall införas uppgifter om övervakningsobjekten samt för räddningsuppdrag behövliga uppgifter beträffande deras ägare och innehavare.

Uppgifterna i övervakningsregistret skall kontrolleras och justeras regelbundet samt sparas ända fram till den tidpunkt kommunens räddningsmyndighet inte längre anser det motiverat att bevara dem.

12 kap. Finansiering av räddningsväsendet samt arvoden och ersättningar**70 §. Ansvar för räddningsväsendets kostnader**

Den som i samband med att räddningsverksamhet utövas skall vidta åtgärder och sköta uppgifter skall även stå för de kostnader som verksamheten föranleder om inget annat följer av bestämmelserna i denna lag eller annan lagstiftning.

71 §. Landskapets deltagande i upprätthållande av beredskapen

Om det av någon särskild anledning är ändamålsenligt kan landskapet delta i upprätthållandet av beredskapen inom räddningsväsendet genom att anskaffa specialmateriel eller finansiera en bestämd verksamhet inom räddningsväsendet.

72 §. Ersättning för bistånd vid räddningsverksamhet

Om en kommun bistår en annan kommun med materiel och manskap eller på något annat sätt skall den mottagande kommunen betala full ersättning till den biståndsgivande kommunen om inte något annat avtalats.

Om eventuell ersättning för handräckning som landskapets och kommunernas övriga myndigheter och inrättningar ger räddningsväsendet skall avtalas särskilt.

73 §. Släckningskostnader för skogs- och terrängbränder

Om en skogs- eller terrängbrand har spritt sig till flera kommuner betalas släckningskostnaderna av den kommun på vars område branden började om inte något annat avtalats. De övriga kommunerna skall betala sin andel av dessa kostnader i förhållande till den eldhärjade arealen eller enligt annan skälig grund.

74 §. Upphävd (2017/137).**75 §. (2017/137) Landskapsstöd för materielanskaffningar**

Inom ramen för landskapets budget kan en kommun, enligt landskapsregeringens prövning beviljas landskapsstöd för betydande kostnader vid anskaffning av materiel som krävs för skötseln av kommunens räddningsväsende. Bedömningen i vad mån en kostnad ska anses vara betydande görs utgående från ett belopp som landskapsregeringen särskilt ska fastställa.

Landskapsstödet fastställs utgående från kommuntyp enligt nedanstående tabell. Landskapsregeringen fastställer vid behov kommuntyperna enligt uppgifter om invånarantalet i kommunen vid ingången av det år då fastställelsen sker.

Kommuntyp	Procent
Kommuner med högst 6 invånare per kvadratkilometer landyta	65,00
Kommuner med över 6 men högst 11 invånare per kvadratkilometer landyta	55,00
Kommuner med över 11 men högst 18 invånare per kvadratkilometer landyta	55,00
Kommuner med över 18 men högst 24 invånare per kvadratkilometer landyta	50,00
Kommuner med över 24 men högst 30 invånare per kvadratkilometer landyta	50,00
Kommuner med över 30 men högst 36 invånare per kvadratkilometer landyta	35,00
Kommuner med över 36 men högst 42 invånare per kvadratkilometer landyta	35,00
Kommuner med över 42 invånare per kvadratkilometer landyta	35,00

Om två eller flera kommuner avser att för gemensamt bruk anskaffa sådan materiel som avses i 1 mom. eller om ett kommunalförbund är huvudman fastställs landskapsstöd för materielanskaffningen för varje kommuns andel i enlighet med dess kommuntyp.

Om särskilda skäl föreligger kan inom ramen för landskapets budget och i enlighet med landskapsregeringens prövning beviljas landskapsstöd utöver det landskapsstöd som avses i 2 mom.

76 §. Förhandsbesked

Innan ett bindande anskaffningsavtal ingås eller beställningar görs ska kommunen inhämta ett förhandsbesked av landskapsregeringen för sådan egendom som enligt 75 § kan berättiga till landskapsstöd. Till en begäran om förhandsbesked ska en utredning över åtgärden eller anskaffningen och dess kostnader bifogas i enlighet med vad landskapsregeringen bestämmer. (2017/137)

Förhandsbeskedet är bindande för landskapsregeringen om åtgärden vidtas inom ett år räknat från utgången av det kalenderår då förhandsbeskedet gavs, såvida inte annat följer av landskapsbudgeten.

77 §. (2017/137) Ersättningsgrunder

En förutsättning för att landskapsstöd för de kostnader som avses i 75 § ska betalas ut är att kostnaderna är nödvändiga och skäliga för skötseln av räddningsväsendet samt att åtgärdens totala kostnader uppgår till minst det belopp som avses i 75 § 1 mom.

En kommun får inte landskapsstöd för värdeminskningar eller kostnader i samband med lån. Grunderna för beviljande av landskapsstöd enligt 75 § fastställs av landskapsregeringen genom beslut.

78 §. (2017/137) Slutredovisning

Kommunen ska senast ett år efter det att åtgärden eller anskaffningen slutförts lägga fram en slutredovisning för landskapsregeringen över de faktiska kostnaderna för åtgärden eller anskaffningen.

Landskapsregeringen ska fatta beslut om beviljande och utbetalning av landskapsstödet inom två månader efter det att den slutliga redovisningen lämnats in.

G 13 Räddningslag (2006:106)

79 §. (2017/137) *Ändrade förutsättningar för beviljande av landskapsstöd*

Landskapsregeringen kan besluta att den del av den anskaffade egendomens gängse värde som motsvarar landskapsstödet för de kostnader som enligt 75 § beviljats kommunen, helt eller delvis ska återbetalas till landskapet. Förutsättningen härför är att

- 1) egendomen överläts till någon annan,
- 2) verksamheten upphör eller att
- 3) egendomens användning varaktigt ändras så att egendomen inte kan användas för den avsedda verksamheten.

Om egendom för vilken landskapsstöd har mottagits blir förstörd eller skadad, kan landskapsregeringen besluta att en motsvarande del av försäkrings- eller annan skadeersättning helt eller delvis ska betalas till landskapet eller dras av från landskapsstöd som enligt 75 § beviljats för nya kostnader.

Den som får landskapsstöd ska inom sex månader efter det att de förändringar som avses i 1 och 2 mom. inträffat göra en anmälan till landskapsregeringen.

Om det senare framgår att någon anmälan inte gjorts inom utsatt tid, ska en mot landskapsstödet svarande del av egendomens gängse värde betalas till landskapet med en årlig ränta som motsvarar den av finansministeriet fastställda grundräntan beräknad på grundval av vad som därom föreskrivs särskilt i annan lagstiftning.

80 §. *Ersättning för räddningskostnader*

Om ett räddningsuppdrag har vållat en kommun kostnader som är särskilt stora med hänsyn till kommunens ekonomiska bärkraft kan kommunen erhålla ersättning av landskapsregeringen enligt prövning.

81 §. *Skadestånd*

I samband med ersättning av skador som uppkommit genom i denna lag avsedd olycka skall skadeståndslagen (FFS 412/1974) tillämpas.

82 §. *Arvode och ersättningar till den som förordnats att delta i räddningsuppgifter*

Kommunens räddningsmyndighet skall betala ett skäligt arvode till den som med stöd av 60 § beordrats att delta i ett räddningsuppdrag.

Den som deltagit i ett räddningsuppdrag har även rätt att från räddningsmyndigheten få ersättning för kläder, utrustning och arbetsredskap som förstörts eller gått förlorade i samband med att räddningsuppdraget utförts. Kommunens räddningsmyndighet skall betala full ersättning till ägaren för egendom som tagits i bruk med stöd av 59 § 1 mom. Även eventuella skador på egendomen skall ersättas.

För att erhålla ersättning skall ersättnings sökanden så snart som möjligt anmäla skadan till räddningsledaren. Därefter skall sökanden skicka en skriftlig ersättningsansökan till kommunens räddningsmyndighet inom tre månader efter det att skadan inträffade.

83 §. (2020/73) *Ersättning för olycksfall i samband med räddningsverksamhet*

Den som drabbas av olycksfall eller yrkessjukdom i samband med att han eller hon fullgör uppgifter som hänförs till räddningsverksamheten i landskapet har

rätt att få ersättning från landskapet. Ersättningen ska betalas enligt samma grunder som för olycksfall i arbete eller yrkessjukdom till den del den skadelidande inte är berättigad till lika stor ersättning enligt annan lagstiftning.

Ersättningsberättigad är den som

- 1) med stöd av 60 § beordrats att delta i ett räddningsuppdrag,
- 2) hör till en avtalsbrandkår men som inte ingår i den personkrets som lagen om olycksfall i arbetet och om yrkessjukdomar (FFS 459/2015) tillämpas på eller
- 3) hör till en industri- eller anstaltsbrandkår som inte tillhör någon av de kommunala avtalsbrandkårerna och där olycksfallet inträffat i samband med att kåren deltagit i ett räddningsuppdrag utanför industri- eller anstaltsområdet.

Den som drabbas av ett olycksfall och hör till en avtalsbrandkår på de villkor som anges i 2 mom. 2 punkten är också berättigad till ersättning från landskapet om olycksfallet inträffat i samband med att han eller hon genomgått utbildning inom brandkåren, fullgjort uppgifter inom fastighets- eller materialvård eller deltagit i sjuktransporter.

Ärenden som rör utbetalning av ersättning med stöd av denna paragraf handläggs för en ersättningsberättigad som avses i 2 mom. 1 och 3 punkterna av den kommun där olyckan inträffat och för en kårmedlem som avses i 2 mom. 2 och 3 punkterna av den kommun som brandkåren har avtal med. Kommunen får på ansökan en gång per kalenderår en kompensation av landskapet för de ersättningar kommunen betalat.

Se L om olycksfall i arbetet och om yrkessjukdomar (FFS 459/2015).

13 kap. Ändringssökande, tvångsmedel och straff**84 §.** *Ändringssökande*

Ändring i ett beslut som kommunens räddningsmyndighet fattat med stöd av bestämmelserna i denna lag söks genom besvär i enlighet med besvär bestämmelserna i 15 kap. i kommunallagen (1997:73) för landskapet Åland.

Om inte besvärmyndigheten bestämmer något annat, skall ett förvaltningsbeslut trots besvär iakttas omedelbart.

85 §. *Vite och hot om tvångsutförande*

Om någon i strid med bestämmelserna i 14, 28, 29, 34, 35, 36, 38, 46 eller 52 §§ eller i strid med bestämmelser som utfärdats med stöd av dessa lagrum vidtar åtgärder eller försummar att iakttä de skyldigheter som grundar sig på bestämmelserna, kan kommunens räddningsmyndighet genom beslut ålägga den försumlige att inom en viss tid vidta de åtgärder och iakttä de skyldigheter som krävs enligt denna lag eller annan lagstiftning.

Ett förbud eller en föreskrift som meddelats av kommunens räddningsmyndighet kan förenas med vite eller hot om att den försummade åtgärden vidtas på den försumliges bekostnad.

När ett ärende enligt denna lag gäller vite eller hot om tvångsutförande eller avbrytande skall i övrigt bestämmelserna i landskapslagen (2008:10) om till-

lämpning i landskapet Åland av viteslagen iakttas. (2008/45)

86 §. Straff

Den som åsidosätter de i 16 §, 28 § 1 mom., 30, 31, 33, 34, 35, 36, 38, 39, 42 och 46 §§, 59 § 1 mom. eller 60 § 1 och 2 mom. föreskrivna skyldigheterna eller handlar i strid med bestämmelser som utfärdats med stöd därav eller bryter mot förbuden i 31 § eller 60 § 3 mom. skall, om inte strängare straff för gärningen föreskrivs i annan lag, för räddningsföreseelse dömas till böter.

87 §. Domseftergift

När någon har brutit mot ett förbud som har meddelats med stöd av denna lag och förstärkts med vite, kan domstolen avstå från att döma honom eller henne till straff för samma gärning.

14 kap. Särskilda bestämmelser

88 §. (2021/91) Tystnadsplikt och utlämnande av uppgifter

Tystnadsplikt för den som är anställd inom räddningsväsendet och den som på ett sådant sätt som anges i 60 § deltar i räddningsverksamhet gäller i enlighet med vad som föreskrivs i offentlighetslagen för Åland.

Utän hinder av sekretessbestämmelser får i enskilda fall sådana uppgifter röjas som är nödvändiga för att skydda liv eller hälsa eller avvärja betydande skador på egendom eller i miljön. Om handlingars och uppgifters offentlighet gäller i övrigt vad som föreskrivs i offentlighetslagen för Åland.

89 §. (2013/94) Skyldighet att lämna ut uppgifter för statistikföring

Om skyldighet för kommunens räddningsmyndighet och Ålands polismyndighet att lämna ut uppgifter för statistikföring föreskrivs i statistiklagen (1994:42) för landskapet Åland.

90 §. Undersökning av olyckor

Kommunens räddningsmyndighet skall göra en bedömning av och vid behov även undersöka de bakomliggande orsakerna till en olycka. Om det inte kan uteslutas att en olycka har orsakats uppsåtligt eller av oaktsamhet skall kommunens räddningsmyndighet anmäla detta till polisen.

Om särskilda skäl föreligger kan landskapsregeringen besluta om att en särskild undersökning skall genomföras.

Den som utför undersökningen har rätt att

- 1) få tillträde till olycksplatsen,
- 2) av den som normalt ansvarar för verksamheten på olycksplatsen få tillgång till handlingar som kan vara av intresse för undersökningen,
- 3) ta prover på olycksplatsen samt
- 4) av kommunens räddningsmyndighet få tillgång till uppgifter som rör olyckan.

Polisen ska företa en polisundersökning enligt 6 kap. 1 § i polislagen (FFS 872/2011), vilken är tillämplig på Åland i enlighet med landskapslagen (2021:12) om tillämpning på Åland av polislagen, för att reda ut brandorsaken vid sådana eldsvådor som har

lett till dödsfall, personskador eller betydande egendomsskador. (2021/18)

91 §. Handräckning av polisen

Polisen är skyldig att ge handräckning i de fall det behövs för att

- 1) syn enligt 42 § skall kunna förrättas,
- 2) förhindra en sådan olycksrisk som avses i 46 § 3 mom.,
- 3) räddningsledaren skall kunna utöva sina befogenheter enligt 59 § 1 mom. och 60 § 1 och 2 mom. samt
- 4) undersökning av olyckor enligt 90 § 3 mom. skall kunna genomföras.

92 §. Klädsel och identitetskort

Den som företräder kommunens räddningsmyndighet skall i sitt tjänsteuppdrag bära en klädsel som klart utvisar tjänsteuppdragets art samt inneha ett identitetskort som anger tjänsteställningen.

Landskapsregeringen utfärdar genom beslut närmar bestämmelser om klädseln inom räddningsväsendet och kommunens räddningsmyndighets identitetskort.

93 §. Kvalitetsfordringar

Landskapsregeringen kan i landskapsförordning besluta att riksförfattningar om

- 1) tekniska krav på anordningar inom räddningsväsendet,
- 2) brandsäkerheten för produkter samt
- 3) utrustning och metoder för räddningsverksamhet skall tillämpas i landskapet oförändrade eller med de ändringar landskapsregeringen föreskriver.

Landskapsregeringen kan inom i 1 mom. avsedda områden besluta om särskilda bestämmelser om kvalitetsfordringar som skall tillämpas i landskapet.

Inom i 1 mom. avsedda områden kan landskapsregeringen inom landskapets behörighet i landskapsförordning besluta om genomförandet av EG:s direktiv.

Se LF (2006:112) om kvalitetsfordringar inom räddningsväsendet.

93a §. (2017/114) Räddningsmyndighetens avgifter

Kommunens räddningsmyndighet kan ta ut en avgift

- 1) för brandsyn eller en annan tillsynsätgard enligt denna lag,
- 2) för ett uppdrag som har orsakats av återkommande felaktig funktion hos en brandalarmanläggning som är ansluten till alarmcentralen vid Ålands polismyndighet,
- 3) för ett uppdrag som orsakats av uppenbar ovarsamhet och
- 4) för ett uppdrag som är avgiftsbelagt enligt vad som föreskrivs särskilt i någon annan lag.

En förutsättning för att den avgift som avses i 1 mom. 2 punkten tas ut är att brandalarmanläggningen tidigare har orsakat felaktigt larm och att kommunens räddningsmyndighet skriftligt har uppmanat ägaren eller innehavaren av objektet eller verksamhetsidkaren att reparera anläggningen. Avgifterna enligt 1 mom. 1-3 punkterna får tas ut hos objektets ägare eller innehavare eller verksamhetsidkaren.

G 14 Räddningsförordning (2006:111)

Kommunen bestämmer avgifterna i en taxa som den godkänner. Avgifterna ska fastställas så att de högst motsvarar räddningsväsendets totalkostnader för produktionen av prestationen.

15 kap. Ikraftträdelse- och övergångsbestämmelser**94 §. Ikraftträdande**

Denna lag träder i kraft den 1 januari 2007.

Genom denna lag upphävs landskapslagen (1977:37) om brand- och räddningsväsendet, nedan kallad brandlagen.

Åtgärder för verkställigheten av denna lag får vidtas innan lagen träder i kraft.

95 §. Allmänna övergångsbestämmelser

När denna lag träder i kraft gäller dessutom följande:

1) utan hinder av bestämmelserna i 5 kap. skall den som innan denna lag träder i kraft innehar en tjänst eller på annat sätt utför uppgifter inom brand- och räddningsväsendet med stöd av brandlagens bestämmelser alltjämt vara behörig att i enlighet med bestämmelserna i denna lag utföra motsvarande uppgifter inom räddningsväsendet,

2) utan hinder av bestämmelserna i 50 § skall den som innan denna lag träder i kraft är anställd som sotare hos en kommun eller är verksam som sotarföretagare alltjämt vara behörig att utföra sotning,

3) beslutet om nivån på servicen enligt 20 § skall vara fastställt senast ett år efter det att denna lag trätt i kraft,

4) förordningar och beslut som tillkommit med stöd av brandlagens bestämmelser gäller fortfarande till dess giltighetstiden för dem utgår eller till dess landskapsregeringen upphäver dem,

5) brandvarnare eller andra anordningar som avses i 34 § skall vara installerade inom ett år efter det att denna lag trätt i kraft,

6) endast sådana kostnader föranledda av olyckor som inträffat efter det att denna lag trätt i kraft täcks av de ersättningar som enligt lagens 80 § skall utbetalas av landskapet,

7) de planer som fastställts med stöd av brandlagens bestämmelser gäller fortfarande för den i planen avsedda tiden eller till dess landskapsregeringen upphäver dem,

8) de förhandsbesked som givits med stöd av brandlagens bestämmelser är bindande för landskapsregeringen såvida inget annat följer av landskapsbudgeten och under förutsättning att den åtgärd som förhandsbeskedet avser vidtas inom ett år räknat från utgången av det kalenderår denna lag träder i kraft,

9) räddningsdelegationen skall tillsättas senast ett år efter det att denna lag trätt i kraft samt

10) delegationen för brand- och räddningsväsendet och delegationen för oljeskyddsärenden, tillsatta med stöd av bestämmelserna i brandlagen och landskapslagen (1977:16) om bekämpande av oljeskador, verkar fram till den tidpunkt räddningsdelegationen tillsatts.

Ikraftträdandebestämmelse (2023/62):

Denna lag träder i kraft den 1 september 2023.

Svar på det allmänna nödnumret 112 ska bringas i överensstämmelse med 56a § i denna lag senast den 28 juni 2027.

G 14 Räddningsförordning (2006:111) för landskapet Åland**1 kap. Allmänna bestämmelser****1 §. Räddningsförordningens innehåll**

Denna förordning innehåller närmare bestämmelser om räddningsdelegationens verksamhet, räddningsplaneringen i landskapet, hur räddningsservicen skall vara upplagd, vilka behörighetskrav som skall ställas på räddningspersonalen samt hur sotningen och rengöringen av ventilationskanaler skall utföras.

Förordningen innehåller även närmare bestämmelser om vilka säkerhetsåtgärder som ska vidtas då offentliga tillställningar anordnas, eldning och annan brandfarlig verksamhet, brandvarnarens utplacering och funktion, vad som ska iakttas då riskfylld verksamhet utövas, utrymningsvägar och räddningsvägar samt brandsyn. (2013/106)

2 kap. Räddningsdelegationen**2 §. Räddningsdelegationens sammansättning**

I räddningsdelegationen ingår en ordförande, en viceordförande, ett av landskapsregeringen fastställt antal övriga medlemmar samt deras suppleanter.

Ordföranden, viceordföranden, de övriga medlemmarna samt suppleanterna utses av landskapsregeringen. Därtill utser landskapsregeringen en sekreterare för delegationen.

Olika myndigheter och organisationer som har väsentlig betydelse för räddningsverksamheten och bekämpningen av miljöskador i landskapet skall vara representerade i delegationen.

3 §. Räddningsdelegationens reglemente

Landskapsregeringen utarbetar i samråd med räddningsdelegationen ett reglemente som närmare anger hur delegationen skall bistå landskapsregeringen vid utveckling, planering och uppföljning av räddningsverksamheten och bekämpningen av miljöskador i landskapet. Reglementet fastställs av landskapsregeringen.

4 §. Räddningsdelegationens verksamhetsperiod

Räddningsdelegationen verkar tills en ny landskapsregering tillsatts [i enlighet med bestämmelserna i 6a kap. lagtingsordningen (1972:11)]. En ny räddningsdelegation tillsätts efter att en ny landskapsregering tillsatts.

LO (1972:11) har ersatts av LO (2011:97).

3 kap. Planeringskyldighet**5 §. Översiktsplan för räddningsverksamheten**

Då översiktsplanen utarbetas i enlighet med vad som föreskrivs i 12 § räddningslagen (2006:106) för landskapet Åland (räddningslagen) skall räddnings-

delegationen medverka. När planen utarbetats fastställs den av landskapsregeringen. Innehållet i planen uppdateras, minst vart femte år.

6 §. (2013/106) *Extern räddningsplan*

Bestämmelser om externa räddningsplaner finns i landskapsförordningen (2013:107) om externa räddningsplaner.

7-8 §§. Upphävda (2013/106).

9 §. *Räddningsplaner för upprätthållande av den egna beredskapen*

Som ett led i upprätthållandet av den egna beredskapen skall, i enlighet med 11 och 14 §§ räddningslagen, den som äger eller innehar eller i övrigt ansvarar för verksamheten i de fastigheter eller vid de evenemang som avses i 2 mom. utarbeta en särskild räddningsplan för upprätthållande av den egna beredskapen (*räddningsplan*). Räddningsplanen skall utarbetas i samråd med kommunens räddningsmyndighet som i oklara fall avgör om en räddningsplan för ett enskilt objekt överhuvudtaget behöver utarbetas.

Räddningsplanen gäller för

1) bostadsbyggnader, byggnadsgrupper på samma tomt och byggnadsplatser under förutsättning att bostadsbyggnaderna, byggnadsgrupperna eller byggnadsplatserna inrymmer minst fem bostadslägenheter,

2) sjukhus, omsorgshem, vårdinrättningar, service- och bostadshus för funktionshindrade och andra specialgrupper samt för andra motsvarande lokaler, där det finns människor som har nedsatt förmåga att upptäcka en farlig situation eller försämrade möjligheter att handla i en farlig situation på det sätt som situationen kräver,

3) inkvarteringsanläggningar såsom hotell, vandrarhem, gästhem, pensionat och andra motsvarande lokaler, under förutsättning att de har mer än tio inkvarteringsplatser,

4) stugbyar bestående av minst fem fritidsstugor belägna inom samma administrativa område och i anslutning till varandra,

5) campingplatser,

6) samlings- och affärslokaler där det rör sig ett stort antal personer, såsom restauranger med flera än 50 kundplatser, daghemslokaler med flera än 25 platser, butiker, gallerior, skolor, idrotts- och utställningshallar, teatrar, kyrkor, bibliotek och terminaler för resande vilka har en golvyta som är större än 500 m²,

7) industri-, produktions- och lagerlokaler med fler än tio anställda,

8) lokaler, i vilka hantering eller lagring av kemikalier kan medföra fara för människors liv, hälsa, egendom eller miljön,

9) lokaler som i enlighet med författning eller myndighetsbeslut har försetts med en automatisk släckningsanordning eller brandlarmanläggning,

10) företag, inrättningar och liknande där antalet anställda och andra människor som samtidigt är på plats i allmänhet uppgår till minst 30 st,

11) utomhusarenor med minst 500 åskådarplatser samt

12) sådana evenemang som ordnas av någon som bedriver affärsverksamhet eller av någon annan sammanlutning, där den fara som föreligger för personer, brandskyddet eller miljön eller de skador som kan förorsakas av en eventuell olycka beräknas vara allvarliga därför att ett stort antal människor deltar i evenemanget eller för att evenemanget i sig omfattar särskilda risker.

10 §. *Räddningsplanens innehåll*

I tillämpliga delar skall räddningsplanen innehålla en beskrivning över

1) förutsägbara farliga situationer och deras verkningar,

2) vilka åtgärder som vidtagits för att förebygga farliga situationer,

3) vilka utrymnings- och skyddsmöjligheter som finns,

4) vilka släcknings- och räddningsarrangemang som inrättats,

5) vem som är säkerhetsansvarig och vilka som i övrigt ingår i säkerhetspersonalen,

6) hur säkerhetspersonalen reserveras och utbildas,

7) hur säkerhetspersonalen, den övriga personalen samt de som bor permanent i eller i närheten av de lokaler, byggnader, anläggningar eller evenemang som avses i 9 § 2 mom. skall informeras om planen och de uppgifter som den innehåller,

8) vilken typ av räddningsmateriel som behövs om de i 1 punkten avsedda situationerna inträffar,

9) hur olika olycks-, färo- och skadesituationer som förutsetts enligt 1 punkten skall kunna bemästras om de uppstår samt

10) hur och när planen uppdateras.

Omfanget av och innehållet i räddningsplanen skall stå i proportion till byggnadens eller anläggningens storlek och de risker som är förknippade med den.

I räddningsplanen för den typ av byggnader och inrättningar som avses i 9 § 2 mom. 2 punkten skall det ingå en separat utredning över hur den nedsatta funktionsförmågan hos dem som befinner sig i byggnaden eller lokalen beaktats i förberedelserna inför en farosituation.

Vid behov skall även sådan fastighetsanvändning som avviker från det normala beaktas i räddningsplanen.

Om det med stöd av annan lagstiftning utarbetats en särskild plan som gäller för någon av de i 9 § 2 mom. avsedda lokalerna, byggnaderna, anläggningarna eller evenemangen och som vid sidan av annat innehåller sådant som skall finnas i en räddningsplan behöver någon räddningsplan för fastigheten inte utarbetas. I dessa fall skall den särskilda planen kompletteras så att den innefattar alla de uppgifter som skall finnas i en räddningsplan för fastigheten.

Innehållet i räddningsplanen skall uppdateras minst vart femte år. När planen uppdateras skall de som bor eller arbetar i den fastighet för vilken planen gäller informeras om uppdateringen. Även andra som skall delta i verkställigheten av räddningsplanen skall informeras om uppdateringen.

G 14 Räddningsförordning (2006:111)

4 kap. Räddningsservice**11 §. Beslut om nivån på räddningsservicen dess form och innehåll**

I beslutet om nivån på räddningsservicen skall det ingå en redogörelse för

- 1) vilka olycksrisker som kan beröra kommunen och vilka riskobjekt som finns inom kommunen,
- 2) hur kommunen samarbetar med andra kommuner och organisationer,
- 3) vilka personella och materiella resurser som skall finnas i kommunen för att nödvändiga räddningsåtgärder skall kunna vidtas när en olycka inträffar eller då fara hotar,
- 4) vilka personella och materiella resurser som skall finnas i kommunen för att det skall vara möjligt att leda, utveckla, övervaka, ge utbildning och sprida information om räddningsverksamheten i kommunen,
- 5) hur kommunens invånare, företag och inrättningar skall informeras om och utbildas i sådant som rör säkerhetsfrågor och vilka allmänna mål som i anslutning härtill skall uppställas,
- 6) hur brandsynerna genomförs och sotningen ordnas i kommunen,
- 7) hur den operativa räddningsverksamheten rent faktiskt organiseras och leds, vilken personal, vilken typ av materiel och vilka tillägsresurser, exempelvis från andra kommuner, som härvid står till kommunens förfogande,
- 8) vilken beredskap som upprätthålls i kommunen,
- 9) hur befolkningen varnas, informeras och skyddas i färosituationer,
- 10) hur befolkningsskyddsarbetet bedrivs samt
- 11) när beslutet skall ses över och revideras.

5 kap. Behörighetskrav**12 §. Behörighetskrav för personal i huvudsyssla**

För att få tjänstgöra som befäl krävs att sökanden avlagt befälsexamen vid en sådan läroanstalt inom Europeiska ekonomiska samarbetsområdet (EES) som ger befälsutbildning för allmän räddningstjänst på lägst yrkeshögskolenivå eller motsvarande nivå. Med befäl avses sådan personal som självständigt kan handha administrativa uppgifter och förebyggande säkerhetsarbete samt kan handha ansvaret för den operativa ledningen vid räddningsinsatser.

För att få tjänstgöra som underbefäl krävs att sökanden avlagt underbefälsexamen vid en sådan läroanstalt inom EES som ger yrkesutbildning för allmän räddningstjänst. Med underbefäl avses sådan personal som kan delta i förebyggande säkerhetsarbete och som leder en operativ utryckningsenhet under ledning av ett befäl.

För att få tjänstgöra inom manskapet krävs att sökanden avlagt manskapsexamen vid en sådan läroanstalt inom EES som ger yrkesutbildning för allmän räddningstjänst. Med manskap avses sådan personal som ingår i en operativ utryckningsenhet och som utför sina uppgifter under ledning av ett underbefäl.

Räddningschefen skall uppfylla behörighetskraven för befäl.

13 §. Upphävd (2010/97).

14 §. Behörighetskrav för personal i bisyssla eller inom avtalsbrandkår

Den som regelmässigt skall utföra räddningsuppdrag i bisyssla eller inom avtalsbrandkår måste ha genomgått en av landskapsregeringen godkänd utbildning som uppfyller kravnivån för de uppgifter som skall utföras och som beaktar de krav som arbetskyddsbestämmelserna ställer.

Landskapsregeringen fastställer vilka kursprogram som skall ingå i utbildningen.

15 §. Undantag från behörighetskraven

Endast sådana omständigheter som medför att det inte är erforderlig utsträckning går att anställa personal som uppfyller de i 12 och 13 §§ föreskrivna behörighetskraven utgör sådana särskilda skäl som enligt 23 §, 3 mom. räddningslagen berättigar landskapsregeringen att medge undantag från behörighetskraven.

6 kap. Sotning**16 §. Sotningsobjekt**

Eldstäder som eldas med fast eller flytande bränsle och rökkanaler för dessa skall sotas regelbundet i enlighet med vad som föreskrivs i detta kapitel.

Bestämmelsen i 1 mom. tillämpas inte på öppna spisar samt eldstäder och eldytor i centralvärmepannor.

17 §. Sotningsintervall

Sotning skall utföras med följande intervall:

- 1) eldstäder och rökkanaler vilka används i näringsverksamhet sotas efter behov, dock åtminstone en gång per år,
- 2) rökkanaler för centralvärmepannor som eldas med lätt brännolja sotas åtminstone en gång vartannat år,
- 3) rökkanaler för centralvärmepannor som eldas med tung brännolja eller fast bränsle sotas åtminstone en gång per år,
- 4) hushållseldstäder i enskilda hushåll såsom kökspisar, kakelugnar, kaminer och dylikt som används som primär källa för uppvärmning av utrymmen och för matlagning sotas åtminstone en gång per år,
- 5) hushållseldstäder enligt föregående punkt som inte används som primär källa för uppvärmning av utrymmen och för matlagning sotas åtminstone en gång vart fjärde år samt
- 6) eldstäder i fritidshus och bastuugnar i enskilt bruk sotas åtminstone en gång vart fjärde år.

Från bestämmelserna i 1 mom. kan, om sotaren i samråd med fastighetsinnehavaren konstaterar att detta är tillräckligt, avvikelser göras så att

1) objekt som enligt huvudregeln i 1 mom. skall sotas en gång per år kan sotas en gång vartannat år,

2) objekt som enligt huvudregeln i 1 mom. skall sotas en gång vartannat år kan sotas en gång senast vart fjärde år samt

3) objekt som enligt huvudregeln i 1 mom. skall sotas en gång vart fjärde år inte behöver sotas utan endast kontrolleras en gång vart fjärde år.

Eldstäder och rökkanaler som inte används behöver inte sotas.

18 §. Sotningsarbete

Sotningsarbete innebär att

1) vissa förberedande åtgärder skall vidtas innan själva sotningen påbörjas,

2) eldstäder och tillhörande röckanaler samt eventuella tilläggsanordningar skall sotas,

3) eldstädernas och röckkanalernas skick skall granskas,

4) igensatta röckanaler skall öppnas,

5) luckor och rökspjäll skall rengöras samt att deras täthet och funktion skall kontrolleras,

6) aska och annat avfall som uppkommit vid sotningen skall avlägsnas och föras till en brandsäker plats,

7) stegars, ställningars och pannrums skick skall granskas samt

8) sotaren skall skriva ut ett intyg över utfört sotningsarbete och skriftligen informera representanten för sotningsobjektet och kommunens räddningsmyndighet om fel och brister i sotningsobjektet.

Efter sotningen skall eldstäderna, röckkanalerna och de övriga anordningarna som varit föremål för sotningen vara i det bruksskick som de var före sotningen. Eventuella tilläggsarbeten utförs i enlighet med särskild överenskommelse mellan sotaren och representanten för sotningsobjektet.

19 §. Intyg över utfört sotningsarbete

Sotaren skall utfärda ett intyg över det utförda sotningsarbetet och ge det till representanten för sotningsobjektet. Intyget skall innehålla uppgifter om

1) sotningsobjektet,

2) vem som utfört sotningen,

3) när sotningen utförts,

4) vilka åtgärder som vidtagits,

5) vilka fel och brister som observerats,

6) vilka tilläggsarbeten som utförts samt

7) hur stor den totala avgiften är och till vilka belopp delavgifterna uppgår.

7 kap. Rengöring av ventilationsanläggningar**20 §. Ventilationsanläggningar som skall rengöras**

Ventilationsanläggningar skall rengöras regelbundet i enlighet med vad som föreskrivs i 21 § och kravet gäller kanaler, kammare, fläktar, brandbegränsare och andra anordningar i anläggningen som påverkar dess brandsäkerhet och omfattar frånluftsdelarna i ventilationsanläggningarna. Tilluftsdelarna rengörs efter behov vilket bedöms av kommunens räddningsmyndighet.

21 §. Rengöringsintervall

Ventilationsanläggningar där mat lagas yrkesmässigt skall rengöras en gång per år. Detsamma gäller ventilationsanläggningar för sprutmålerier, snickerier, textilfabriker, tvättinrättningar, bagerier och rökerier samt för industri- och andra lokaler där det i ventilationsanläggningarna kan samlas betydande mängder sådana ämnen som lätt sprider brand. Även ventilationsanläggningar för utrymmen i vilka brännbar vätska industriellt framställs eller används skall rengöras en gång per år.

Ventilationsanläggningar som inte omfattas av 1 mom. i sjukhus, ålderdomshem, slutna anstalter,

daghem, skolor, hotell, semesterhem, internat och restauranger ska rengöras minst en gång vart sjätte år. (2020/44)

22 §. Intyg över utförd rengöringsarbete

Den som rengjort ventilationsanläggningen skall utfärda ett intyg över det utförda rengöringsarbetet och ge det till den som äger eller innehar den fastighet eller lokal i vilken rengöringsarbetet utförts. Även kommunens räddningsmyndighet har rätt att få ett sådant intyg.

Intyget skall innehålla en redogörelse för

1) vad som rengjorts,

2) vem som utfört rengöringen,

3) när rengöringen utförts,

4) vilka rengöringsåtgärder som vidtagits och metoder använts i samband härmed samt

5) vilka fel och brister som observerats vid rengöringen och vilka reparationer som utförts.

Ur redogörelsen för vidtagna rengöringsåtgärder skall närmare framgå

1) att alla för rengöringen nödvändiga förberedelseåtgärder vidtagits,

2) att ventilationsanläggningens inre ytor, spjäll och andra anordningar rengjorts,

3) att anläggningens täthet och dess funktion kontrollerats samt

4) att anläggningen körts igång och trimmats in efter rengöringen.

23 §. Särskilda kompetenskrav

Den som ansvarar för rengöring av ventilationsanläggningar som ett led i utövningen av en näringsverksamhet skall uppfylla av landskapsregeringen särskilt fastställda kompetenskrav för att rengöringen därigenom skall kunna skötas med tillräcklig sakkunskap, effektivitet och noggrannhet. Han eller hon skall även ha tillgång till de verktyg och instrument som normalt krävs för att en ventilationsanläggning skall kunna rengöras på bästa sätt.

Den som avser att rengöra ventilationsanläggningar regelbundet som ett led i utövningen av en näringsverksamhet skall även göra en skriftlig anmälan om detta till kommunens räddningsmyndighet innan verksamheten inleds. Till anmälan bifogas en utredning varur det skall framgå att näringsidkaren är i besittning av den kompetens som erfordras.

Rengöringsverksamheten får inte påbörjas innan kommunens räddningsmyndighet lämnat sitt godkännande till detta.

8 kap. Offentliga tillställningar**24 §. Definition av offentliga tillställningar**

Med offentliga tillställningar avses evenemang som äger rum inom ett avgränsat område inomhus eller utomhus till vilket allmänheten har tillträde oberoende av om inträdesavgift uppårs eller inte.

25 §. Tillämpningsområde

Bestämmelserna i detta kapitel tillämpas på offentliga tillställningar som hålls inomhus och där det reserverats utrymme för mer än 300 personer. Bestäm-

G 14 Räddningsförordning (2006:111)

melseorna tillämpas även på offentliga tillställningar som hålls utomhus och där det reserverats utrymme för mer än 1000 personer. Dock skall bestämmelserna i 27 § tillämpas på offentliga tillställningar som hålls inomhus oavsett hur mycket utrymme som reserverats.

Om särskilda skäl föreligger kan kommunens räddningsmyndighet ställa särskilda krav på säkerheten vid en offentlig tillställning, trots att det totala antalet besökare som samtidigt kan närvara vid tillställningen understiger de i 1 mom. angivna antalen. Sådana särskilda skäl kan vara att området där tillställningen skall äga rum är särskilt litet i förhållande till besökarantalet eller att området eller tillställningens karaktär innebär särskilda risker.

Bestämmelser om upplag, hantering och transport av eldfarlig celluloid finns i rikets förordning angående upplag, hantering och transport av eldfarlig celluloid (FFS 93/1934) samt i handels- och industriministeriets beslut angående upplag, hantering och transport av eldfarlig celluloid, som temporärt förflyttas från dess egentliga förläggingsplats (FFS 239/1944). (2021/56)

En skriftlig anmälan om filmförevisning med sådan brandfarlig film som avses i rikets förordning angående upplag, hantering och transport av eldfarlig celluloid, ska ha inkommit till det kommunala räddningsväsendet senast en vecka innan biografförevisning genomförs. Detta gäller oavsett antalet deltagare, typ av lokal eller om det sker inom- eller utomhus. Av anmälan ska det framgå om det avser ett enskilt tillfälle eller för en begränsad tidsperiod inte överstigande en månad. Filmförevisning av denna typ faller under de särskilda skäl som föreskrivs i 2 mom. (2021/56)

26 §. Säkerhetsarrangemang vid offentliga tillställningar

Den som har det övergripande ansvaret för att en offentlig tillställning anordnas (*arrangören*) skall utse en särskilt namngiven person med uppgift att ansvara för säkerheten vid tillställningen (*säkerhetsansvarig*).

En vecka innan en offentlig tillställning anordnas skall arrangören göra en skriftlig anmälan om detta till kommunens räddningsmyndighet. Om räddningsmyndigheten anser att säkerhetsarrangemangen vid tillställningen är bristfälliga skall räddningsmyndigheten ge särskilda anvisningar om vilka säkerhetsåtgärder som skall vidtas för att tillställningen skall få anordnas.

27 §. Lokalinnehavares skyldigheter

Den som innehar en samlingslokal skall vid eventuell uthyrning av lokalen, såväl muntligen som skriftligen, informera den som hyr lokalen om vilka säkerhetsarrangemang som skall iakttas i lokalen och vilka säkerhetskrav som måste vara uppfyllda för att en offentlig tillställning skall få anordnas i lokalen.

28 §. Säkerhetskrav

För att en god säkerhet vid en offentlig tillställning skall kunna upprätthållas kan kommunens räddningsmyndighet ställa krav på

- 1) utgångar,
- 2) omfattningen av och olycks säkerheten hos utsmäckningar och andra anordningar,
- 3) anordningar som förebygger risken för personskador genom klämning och nedtrampning,
- 4) anordningar och arrangemang som används av de som uppträder vid tillställningen,
- 5) utrustning för brandsläckning och förstahjälpsamt
- 6) personal som skall upprätthålla säkerheten vid tillställningen.

Kommunens räddningsmyndighet kan även kräva att det högsta antalet besökare som samtidigt får befinna sig inom området för tillställningen är sådant att säkerheten inte äventyras.

Uppfylls inte de i 1 och 2 mom. ställda kraven får inte tillställningen anordnas.

Behandlingen av de anmälningar om att få anordna offentliga tillställningar vilka inkommit till kommunens räddningsmyndighets skall samordnas med polismyndighetens behandling av gjorda anmälningar och inkomna tillståndsansökningar om offentliga nöj-estiltställningar.

9 kap. Eldning och annan brandfarlig verksamhet

29 §. Eldningsanordningar

Med en i 31 § 1 mom. räddningslagen angiven anordning för eldningsändamål avses en sådan eldstad och anordning i vilken eld kan göras upp och förbränning upprätthållas och som är så konstruerad att elden på ett tillförlitligt sätt alltid hålls inom eldstaden eller anordningen.

30 §. Eldning

Med eldning avses användning av sådana anordningar som avses i 29 § och sådan användning av redskap och anordningar som på ett okontrollerbart sätt kan orsaka brand i naturen genom eldslåga, särskilt hög temperatur eller gnistbildning.

31 §. Eldningsarbeten

Då varning för skogsbrand är utfärdad skall den som avser att utföra vissa arbeten anmäla detta till kommunens räddningschef.

Med vissa arbeten avses

- 1) eldning i samband med skogsindustriell verksamhet och jordbruk,
- 2) maskinell markberedning i skogsmark,
- 3) användning av maskiner med slirskydd av stål eller motsvarande anordningar som kan orsaka gnistbildning vid körning i skogsmark,
- 4) maskinell slyröjning vid vägar och i skogsmark med aggregat som kan orsaka gnistbildning eller
- 5) annan nödvändig eldning av andra särskilda skäl.

Arbetet får inte inledas innan räddningschefen har lämnat sitt godkännande till detta. Godkännandet kan vara förenat med vissa villkor såsom att arbetet inte får sättas igång innan vissa förberedande säkerhetsåtgärder vidtagits. Räddningschefen kan förbjuda att arbetet sätts igång om omständigheterna bedöms vara sådana att tillräcklig säkerhet inte kan uppnås vid arbetets utförande.

10 kap. Brandvarnare

32 §. Placering och funktion

Brandvarnare skall finnas i bostäder samt i inkvarteringslokaler och vårdinrättningar som inte är utrustade med brandalarmanläggning. Det skall finnas minst en brandvarnare per våningsplan. Brandvarnare skall utplaceras så att även sovande personer kan väckas av alarmsignalen. Beroende på bostadens storlek, form och förekomst av anordningar som kan orsaka brandfara kan flera brandvarnare vara nödvändiga. Med bostad avses både permanent bostad och tillfällig bostad såsom fritidsbostad.

Även i inkvarteringslokaler och vårdinrättningar skall det finnas enskilda brandvarnare, brandvarnargrupper eller brandvarnarsystem. Hur många brandvarnare som skall utplaceras beror på antalet övernattande personer, lokalernas storlek och form samt förekomsten av anordningar som kan orsaka brandfara.

Landskapsregeringen kan ge närmare anvisningar om brandvarnarnas utplacering och funktion.

11 kap. Riskfylld verksamhet

33 §. Bedömningsgrunder

Landskapsregeringen fastställer särskilt var i landskapet det finns anläggningar i vilka riskfylld verksamhet utövas och vilka anläggningarna är efter samråd med de kommuner där anläggningarna är lokaliserade. Den riskinventering som ingår i beslutet om räddningsservicen enligt 11 § skall ligga till grund för landskapsregeringens och kommunernas bedömning. Vid bedömningen av risknivån i en anläggning beaktas vilka risker som finns i själva anläggningen och vilka risker som anläggningsverksamheten medför för andra verksamheter utanför anläggningen.

34 §. Intern riskanalys

Den som ansvarar för utövningen av en riskfylld verksamhet (*verksamhetsansvarige*) skall göra en intern riskanalys som

- 1) beskriver vilka möjliga olyckor som kan medföra allvarliga skador på människor och miljö och hur händelseförloppet vid sådana olyckor utvecklar sig,
- 2) anger vilken sannolikheten är för att sådana olyckor kan inträffa,
- 3) anger vilka händelser som kan bidra till att sådana olyckor kan inträffa samt
- 4) innehåller en bedömning av konsekvenserna av sådana olyckor.

35 §. Anskaffning av utrustning

Den verksamhetsansvarige skall även anskaffa utrustning för

- 1) information, varning och alarm,
- 2) övervakning, mätning och analys,
- 3) släckning av brand,
- 4) uppsamling av kemikalier och andra utsläpp,
- 5) begränsning av utflöde,
- 6) tillvaratagande och neutralisering av skadliga ämnen samt
- 7) livräddning.

36 §. Beredskapsskyldighet

Utöver vad som föreskrivs 34 och 35 §§ skall den verksamhetsansvarige upprätthålla en beredskap som innebär

- 1) att personal med särskilda kunskaper finns tillgänglig,
- 2) att särskilda säkerhetsrutiner etableras och säkerhetsövningar hålls,
- 3) att en begränsad insatstid för personalen fastställs,
- 4) att informationsrutiner etableras samt
- 5) att reservsystem för särskilt viktiga funktioner finns installerade.

37 §. Genomförande och dokumentation av säkerhetsåtgärder

De säkerhetsåtgärder som den verksamhetsansvarige enligt 34, 35 och 36 §§ är skyldig att vidta skall vara skäligen och kostnadsmässigt stå i proportion till den nytta de medför. Samtliga säkerhetsåtgärder skall dokumenteras i ett säkerhetsdokument för anläggningen. Säkerhetsåtgärderna skall genomföras i samråd med kommunens räddningsmyndighet vilken i sin operativa planering särskilt skall beakta de anläggningar som bedriver riskfylld verksamhet.

12 kap. Utrymningsvägar och räddningsvägar

38 §. Utrymningsvägar

I landskapets bygglagstiftning finns bestämmelser om hur utrymningsvägarna skall utplaceras och dimensioneras samt vilken belysning de skall ha.

Dörrar i utrymningsvägar skall kunna öppnas inifrån utan nyckel. I enskilda fall kan kommunens räddningsmyndighet tillåta avvikande lösarrangemang under förutsättning att säkerheten inte äventyras.

Föremål eller konstruktioner i eller i anslutning till en utrymningsväg får inte vara monterade eller uppställda så att de inkräktar på utrymningsvägens bredd och höjd eller begränsar möjligheten att öppna dörren i utrymningsvägen eller annars försvårar framkomligheten i utrymningsvägen.

39 §. Räddningsvägar

Sådana räddningsvägar som anges i räddningslagens 39 § skall utmärkas med en skylt med texten Räddningsväg får inte blockeras. Skylten skall utformas och användas i enlighet med vad som föreskrivs i 27 § landskapsförordningen (2005:35) om vägmärken.

13 kap. Brandsyn

40 §. Tidsintervallet mellan två på varandra följande brandsynförrättningar

- Brandsyn skall förrättas varje år i
- 1) sådana lokaler, byggnader och anläggningar som avses i 9 § 2 mom. 2, 3, 4, 5, 6, 8 och 9 punkten,
 - 2) sådana hamnar och trafikplatser där hantering av farligt gods förekommer regelbundet,
 - 3) gästhamnar med fler än 100 båtplatser,
 - 4) större anläggningar under jord samt
 - 5) byggnader med fler än 8 våningar.

G 15 LF (2013:107) om externa räddningsplaner

Brandsyn skall förrättas vartannat år i

- 1) sådana lokaler, byggnader och anläggningar som avses i 9 § 2 mom. 7, 10 och 11 punkten,
- 2) gästhamnar med 25-100 båtplatser samt
- 3) byggnader med 4-8 våningar.

I sådana lokaler, byggnader och anläggningar som avses i 9 § 2 mom. 1 punkten skall brandsyn förrättas vart tredje år. Detsamma gäller sådana typer av lokaler, byggnader och anläggningar som avses i 9 § 2 mom. 3, 4, 5, 6, 7, 10 och 11 punkten men som inte omfattas av krav på räddningsplan.

I hamnar utöver de som avses 1 mom. 2 och 3 punkten och 2 mom. 2 punkten samt bostadshus med 3-4 lägenheter och enstaka uthyrningsstugor skall brandsyn förrättas vart femte år.

41 §. Särskilda bestämmelser

Om en lokal, byggnad eller anläggning kan hänföras till flera kategorier skall brandsyn förrättas i enlighet med vad som gäller för den kategori som har det kortaste tidsintervallet mellan två på varandra följande brandsynsförrättningar.

14 kap. upphävt (2013/96)

42 §. Upphävd (2013/96).

43-45 §§. Upphävda (2010/97).

15 kap. Ikraftträdelsebestämmelser

46 §. Ikraftträdande

Denna förordning träder i kraft den 1 januari 2007.

Genom denna förordning upphävs landskapsförordningen (2000:22) om landskapets alarmcentral.

G 15 Landskapsförordning (2013:107) om externa räddningsplaner

1 §. Definitioner

I denna förordning avses med:

- 1) *Räddningsmyndighet* Mariehamns räddningsverk eller räddningsområdet Ålands landskommuner.
- 2) *Produktionsanläggning* ett område som övervakas av en verksamhetsutövare och där farliga kemikalier eller explosiva varor tillverkas, hanteras eller upplagras i en eller flera anläggningar.
- 3) *Anläggning* en teknisk enhet inom en produktionsanläggning där farliga kemikalier, explosiva varor eller utvinningsavfall produceras, används, hanteras eller upplagras samt utrustning, konstruktioner, rörsystem, maskiner, verktyg, för enhetens bruk avsedda lastnings- och lossningsplatser, lager eller motsvarande anordningar som är nödvändiga för enhetens drift.
- 4) *Deponi för utvinningsavfall* en i 53h § 2 mom. landskapslagen (2008:124) om miljöskydd avsedd deponi för utvinningsavfall som medför risk för storolycka. Utvinningsavfall innefattar avfall som uppkommer vid prospektering, utvinning och bearbetning av mineraltillgångar och drift av stenbrott och som har sitt ursprung direkt från dessa verksamheter.

5) *Verksamhetsutövare* en juridisk eller fysisk person som tillverkar, importerar, saluför, släpper ut på marknaden, överlåter, exporterar, lagrar, förpackar, distribuerar, innehar, förvarar, använder, transporterar eller på annat sätt hanterar farliga ämnen eller kemikalier, explosiva varor eller andra motsvarande produkter eller utvinningsavfall.

6) *Storolycka* betydande utsläpp, brand, explosion eller en annan händelse, som orsakas av okontrollerade situationer i samband med i en produktionsanläggning eller i en deponi för utvinningsavfall, och som medför omedelbar eller fördröjd fara för människors hälsa, för miljön eller för egendom och där ett eller flera farliga ämnen eller utvinningsavfall ingår.

7) *Allmänheten* en eller flera fysiska eller juridiska personer och, i enlighet med nationell lagstiftning eller praxis, sammanslutningar, organisationer eller grupper av dessa.

8) *Den berörda allmänheten* den del av allmänheten som olyckan berör eller kan beröra eller vars intresse tillämpningsområdet för 6, 7 och 8 §§ rör; vid tillämpningen av denna definition ska icke-statliga organisationer som främjar miljövard och uppfyller eventuella krav i nationell lagstiftning anses ha intresse i denna fråga.

9) *Rehabilitering* behandling av område som påverkats av en avfallsanläggning, så att området återställs i tillfredsställande skick, särskilt med avseende på markvalitet, djur och växtliv, naturliga livsmiljöer, sötvattenssystem, landskap och eventuella nyttoanvändningar.

10) *Väsentlig förändring* en ändring i fråga om struktur eller drift av en avfallsanläggning, som, enligt den behöriga myndighetens uppfattning, kan få betydande negativa följder för människors hälsa eller miljön.

11) *Plats för verksamheten*: allt område på en specifik geografisk plats som förvaltas av en verksamhetsutövare.

2 §. Extern räddningsplan

Med extern räddningsplan avses i denna förordning en sådan plan för storolyckor som i enlighet med 13 § räddningslagen ska utarbetas för en i annan lagstiftning särskilt definierad anläggning i vilken farliga kemikalier tillverkas, används, hanteras eller upplagras eller en deponi för utvinningsavfall som medför risk för storolycka.

En extern räddningsplan är en av räddningsmyndigheten och myndigheterna i räddningslagens 9 § i samarbete med verksamhetsutövaren uppgjord räddningsplan där man har beaktat

- 1) säkerhetsrapporten och den interna räddningsplanen för produktionsanläggningen i fråga,
- 2) den interna räddningsplanen och handlingen över säkerhetsprinciperna för verksamheten för den aktuella deponin för utvinningsavfall.

3 §. Uppgörande av extern räddningsplan

Räddningsmyndigheten kan göra upp en gemensam extern räddningsplan för produktionsanläggningar som är belägna inom samma industriområde och som

bildar en funktionell helhet eller produktionsanläggningar som är belägna så nära varandra att en olycka i en produktionsanläggning kan orsaka skada inom en annan produktionsanläggnings område.

När en extern räddningsplan görs upp för de produktionsanläggningar som nämns i 1 mom. ska räddningsmyndigheten också beakta produktionsanläggningar inom samma område för vilka en extern räddningsplan inte behöver göras upp, men i vilka farliga kemikalier hanteras och upplagras, genom att beakta de eventuella risker för storolycka och andra olyckor som de utsätts för eller som de medför.

För uppgörande av den externa räddningsplanen ska

1) Landskapsregeringen lämna räddningsmyndigheten en säkerhetsrapport för produktionsanläggningen i fråga uppgjord av verksamhetsutövaren och resultaten av granskningen av den,

2) ÅMHM lämna räddningsmyndigheten en handling över säkerhetsprinciperna för verksamheten och en intern räddningsplan för den aktuella deponin för utvinningsavfall, båda uppgjorda av verksamhetsutövaren.

Den externa räddningsplanen ska göras upp inom åtta månader från den dag då räddningsmyndigheten fått tillgång till de dokument som nämns i 3 mom. och som gjorts upp för en produktionsanläggning, eller en deponi för utvinningsavfall.

Om ändringar görs i den interna räddningsplanen eller i beredskapsplanen, ska räddningsmyndigheten inom sex månader från den dag då verksamhetsutövaren lämnat räddningsmyndigheten uppgifter om saken, uppdatera den externa räddningsplanen så att den motsvarar den nya situationen.

När räddningsmyndigheten gör upp den externa räddningsplanen i samarbete med verksamhetsutövaren ska yttranden vid behov begäras av de samarbetspartner som nämns i 13 § räddningslagen.

Den externa räddningsplanen godkänns av räddningsmyndigheten.

4 §. *Allmänna riktlinjer utgående från vilka innehållet i den externa räddningsplanen ska fastställas*

Den externa räddningsplanen ska göras upp med följande mål:

1) Det byggs upp en kapacitet som gör det möjligt att i förväg vidta erforderliga åtgärder för att minimera olycksrisken. Olyckor som inträffar ska avgränsas och hanteras så att följderna minimeras och de skador som orsakas människor, miljö och egendom begränsas.

2) Nödvändiga åtgärder ska vidtas för att så effektivt som möjligt skydda människor och miljö från följderna av storolyckor.

3) Befolkningen, de som deltar i räddningsverksamheten samt övriga myndigheter och produktionsanläggningar som berörs av verksamheten vid anläggningen får nödvändiga uppgifter om en farlig situation och om vilka åtgärder som därvid måste vidtas.

4) Förberedande åtgärder ska vidtas för iståndsättning, rehabilitering, återställande, rengöring och sanering av miljön efter en storolycka så att verkningarna

av en olycka på sikt ska kunna undanröjas. Bestämmelser om iståndsättning, rehabilitering, återställande och sanering av miljön efter en storolycka finns i landskapslagen (2008:124) om miljöskydd och landskapslagen (2009:56) om tillämpning i landskapet Åland av lagen om avhjälpande av vissa miljöskador.

5 §. *Innehållet i den externa räddningsplanen*

Den externa räddningsplanen ska innehålla en redogörelse för:

1) Allmän information om området, hur anläggningens interna räddningsorganisation är uppbyggd där uppgifter om berörda tjänsteinnehavares befattning och funktion anges.

2) Hur de som saken gäller snabbt kan informeras om eventuella olyckor. Hur larm inom och utanför anläggningen utgår samt hur en nödanmälan görs då en olycka inträffar eller farliga situationer uppstår.

3) Hur räddningsverksamheten leds och organiseras, vilken aktionsberedskap som upprätthålls, hur räddningsresurserna fördelas samt hur kommunens räddningsmyndighet, övriga myndigheter och anläggningens interna räddningsorganisation samordnar sin verksamhet då en olycka inträffar.

4) Vilka som i egenskap av sakkunniga ska vara tillgängliga vid olyckor och skadebekämpning.

5) Den bekämpningsutrustning som ska finnas tillgänglig vid anläggningen.

6) Vilka risker för storolyckor som finns inom anläggningen, vilka förberedande åtgärder som vidtagits för att nedbringa dessa samt hur verksamheten vid anläggningen ska bedrivas när storolyckor inträffar eller fara hotar.

7) Hur räddningsverksamheten genomförs utanför området och hur verksamheten organiseras i olika olycksscenarier,

8) Hur allmänheten ska förhandsinformeras om olycksriskerna inom anläggningen. Hur allmänheten ska varnas och informeras om en olycka som inträffat och dess följder och hordana instruktioner befolkningen ska ges.

9) Vilka kontakter som etablerats med myndigheter utanför landskapet, vilka förutsätts medverka på grund av olyckans utsträckning.

10) Hur de myndigheter som ansvarar för räddningsverksamheten i de övriga medlemsstaterna i Europeiska unionen informeras om sådana storolyckor i produktionsanläggningar eller i deponier för utvinningsavfall som kan få gränsöverskridande följder.

6 §. *Hörande samt framläggande av handlingarna till påseende vid beredningen*

Vid beredningen av den externa räddningsplanen ska räddningsmyndigheten ordna ett allmänt diskussionsmöte för den berörda allmänheten och offentligt lägga fram ett utkast till extern räddningsplan. Räddningsplanen ska också läggas fram om det gjorts väsentliga förändringar i den till följd av en översyn.

Den berörda allmänheten ska ges möjlighet att yttra sig inom rimlig tid. Räddningsmyndigheten ska ge allmänhetens inlägg vederbörlig hänsyn vid utarbetandet av den externa beredskapsplanen.

G 15 LF (2013:107) om externa räddningsplaner

En annons om diskussionsmötet ska publiceras i en tidning med allmän spridning på orten, på kommunens anslagstavla och på kommunens webbplats minst 14 dagar före diskussionsmötet. Av annonsen ska framgå syftet med planen samt följande uppgifter:

- 1) det område planen gäller,
- 2) den myndighet som ansvarar för planeringen och andra berörda parter,
- 3) var ytterligare information kan fås,
- 4) den plats där handlingarna är framlagda och den tid under vilken de är framlagda,
- 5) plats och tidpunkt för diskussionsmötet,
- 6) i vilken form åsikter kan framföras, tidsfrist och kontaktuppgifter.

Bestämmelser om framläggande av handlingar finns i 57 § förvaltningslagen (2008:9) för landskapet Åland. Planen ska dessutom finnas framlagd på räddningsmyndighetens webbplats. Bestämmelser om sekretessbelagda myndighetshandlingar finns i [9 § landskapslagen (1977:72) om allmänna handlingars offentlighet].

LL (1977:72) om allmänna handlingars offentlighet har ersatts av offentlighetslag (2021:79).

7 §. Information om externa räddningsplaner och översyn av dem

Den berörda allmänheten ska informeras om de externa räddningsplanerna. Informationen ska också lämnas till alla byggnader och platser som är i allmänt bruk, såsom skolor och sjukhus, inbegripet de produktionsanläggningar som nämns i 3 §, vars säkerhet kan påverkas av en storolycka. När det gäller produktionsanläggningar och deponier för utvinningsavfall sker informerandet i samarbete med verksamhetsutövaren på så sätt att informationen om de externa räddningsplanerna fogas till den information som verksamhetsutövaren lämnar till de ovan nämnda.

Informationen ska upprepas när väsentliga förändringar görs i de externa räddningsplanerna, dock med högst fem års mellanrum.

Information som är viktig med tanke på säkerheten ska fortlöpande finnas tillgänglig för dem som nämns i 1 mom. åtminstone hos räddningsmyndighetens och på räddningsmyndighetens webbplats.

Tillräcklig information om produktionsanläggningarnas externa räddningsplaner ska dessutom lämnas till de medlemsstater i Europeiska unionen som löper risk att påverkas av gränsöverskridande följder av en storolycka i en produktionsanläggning.

De externa räddningsplanerna ska ses över och uppdateras minst vart tredje år och samordnas med andra planer för anläggningen så att den externa räddningsplanen och de övriga planerna bildar en enhetlig och fungerande helhet. Vid översynen ska de förändringar som skett på området, inom räddningsverksamheten och beredskapen för den samt i fråga om tillämpningen av ny teknik och kunskap beaktas.

8 §. Uppgifter som ska lämnas till allmänheten med tanke på risken för en storolycka

De uppgifter som utgör information om externa räddningsplaner för deponier för utvinningsavfall finns i bilaga VI i statsrådets förordning om över-

vakning av hanteringen och upplagringen av farliga kemikalier (FFS 855/2012) som tillämpas med stöd av landskapsförordningen (2007:99) om tillämpning i landskapet Åland av riksförordningar om kemikalier och säkerhet vid hantering av farliga kemikalier och explosiva varor.

De uppgifter som utgör information om externa räddningsplaner för produktionsanläggningar finns i bilaga 4C i statsrådets förordning om utvinningsavfall (FFS 190/2013) som tillämpas med stöd av landskapsförordningen (2008:108) om utvinningsavfall.

9 §. Nödvändiga uppgifter för tillsynen över genomförandet av externa räddningsplaner

Landskapsregeringen ska årligen före utgången av mars göra en förteckning över produktionsanläggningar inom dess verksamhetsområde för vilka det krävs en säkerhetsrapport.

ÅMHM ska årligen före utgången av mars göra en anmälan till landskapsregeringen om de deponier för utvinningsavfall för vilka det krävs en handling över säkerhetsprinciperna för verksamheten.

Av de uppgifter som avses i 1-2 mom. ska framgå kommunen där området är beläget och adressuppgifter för området.

Den anmälan som avses i 2 mom. behöver inte göras om det inte skett några förändringar i uppgifterna sedan den senaste anmälan.

Räddningsmyndigheten ska lämna de externa räddningsplanerna till landskapsregeringen för bedömning. Landskapsregeringen ska bedöma de externa räddningsplanerna och vid behov sända dem till räddningsmyndigheten för komplettering.

10 §. Övningar

I den externa räddningsplanen ska ingå en plan för ordnandet av övningar med tanke på storolyckor. Planen ska innehålla uppgifter om vilka aktörer som deltar i övningen, hur övningen genomförs, dess omfattning samt tidpunkten och platsen för övningen.

Övningarna ska ordnas i samarbete med verksamhetsutövaren och andra myndigheter som deltar i räddningsverksamheten minst en gång vart tredje år.

En rapport om övningarna ska göras upp. Utifrån övningarna görs vid behov en översyn av de externa räddningsplanerna.

Landskapsregeringen ska övervaka och följa förberedelserna för och genomförandet av övningar med tanke på storolyckor samt nivån på dem, och vid behov delta i övningarna.

11 §. Införande i åtgärdsregistret

I det åtgärdsregister som avses i 67 § räddningslagen ska räddningsmyndigheten i fråga om storolyckor införa åtminstone följande uppgifter:

- 1) Datum, klockslag och plats för storolyckan samt namn på och adress för det aktuella området,
- 2) En kort beskrivning av omständigheterna och förloppet vid storolyckan med uppgifter om vilka farliga eller skadliga ämnen det är fråga om,
- 3) Personskador,
- 4) Direkta miljöskador,
- 5) Egendomsskador,

6) Gränsöverskridande följer,

7) En kort beskrivning av de räddningsinsatser som har genomförts och de försiktighetsåtgärder som omedelbart måste vidtas för att undvika att olyckan upprepas.

G 16 Landskapsförordning (2006:112) om kvalitetsfordringar inom räddningsväsendet

1 kap. Allmänna bestämmelser

1 §. Förordningens tillämpningsområde

Med de avvikelser som anges i denna förordning skall de riksförfattningar som finns angivna i förteckningen nedan tillämpas i landskapet.

1. Inrikesministeriets föreskrift om brandvarnarens tekniska egenskaper och placering (SM-1999-00256/Tu33).

2. Inrikesministeriets föreskrift om ljudsignaler som används för att varna befolkningen (SM-1999-353/Tu35).

3. Inrikesministeriets föreskrift om anskaffning, installation, ibruktagning, service och besiktning av brandalarmanläggningar (SM-1999-440/Tu33).

4. Inrikesministeriets förordning om automatiska släckningsanläggningar (FFS 744/2000).

5. Inrikesministeriets förordning om handbrandsläckare (FFS 790/2001).

6. Inrikesministeriets förordning om märkning och belysning av utrymningsvägar i byggnader (FFS 805/2005).

7. Inrikesministeriets förordning om granskning och service av handbrandsläckare (FFS 917/2005).

2 §. Förvaltningsuppgifter

De förvaltningsuppgifter som enligt de i 1 § 1 mom. angivna författningarna ankommer på statens myndigheter skall i landskapet skötas av landskapsregeringen, till den del förvaltningen grundar sig på landskapets lagstiftningsbehörighet på området och inte annat följer av bestämmelser i denna förordning.

3 §. Tillämpning av hänvisningar till riksförfattningar vilka äger motsvarighet i landskapslagstiftningen

Hänvisas i de i 1 § 1 mom. nämnda författningarna till bestämmelser i rikslagstiftningen, skall hänvisningarna endast avse motsvarande bestämmelser i landskapslagstiftningen om sådana finns.

4 §. Språkkrav

Bruksanvisningar och annan information som enligt de i 1 § 1 mom. angivna författningarna skall finnas på brand- och släckningsanordningar samt annan utrustning samt i och invid byggnader och anläggningar skall i landskapet vara skrivna åtminstone på svenska, om inte landskapsregeringen av särskilda skäl beviljar undantag från kravet.

5 §. Avvikelser

En hänvisning i någon av de 1 § 1 mom. angivna författningarna till en SFS-EN-standard kan i landskapet även avse en SS-EN-standard.

Faran över-signalen (obruten jämn ljudsignal vars längd är en minut) som avses i den i 1 § 1 mom. 2 punkten angivna förordningen får i landskapet även användas som brandalarmsignal.

2 kap. Särskilda bestämmelser

6 §. Anvisningar

Landskapsregeringen ger närmare anvisningar om ytbärgning, vattendykning, rökdykning och arbeten på hög höjd.

7 §. Brandalarmanläggningar

Affärer för brandalarmanläggningar som med stöd av den i 1 § 1 mom. 3 punkten angivna föreskriften införts i Säkerhetsteknikcentralens förteckning över godkända affärer för brandalarmanläggningar får även bedriva affärsverksamhet i landskapet under förutsättning att landskapsregeringen lämnat sitt godkännande till detta. Endast vid behov prövar landskapsregeringen särskilt, innan godkännandet lämnas, om affärerna besitter den tekniska kompetens som erfordras för att bedriva affärsverksamhet i landskapet. Detsamma gäller sådana affärer för brandalarmanläggningar som är verksamma i en annan medlemsstat inom Europeiska ekonomiska samarbetsområdet (EES) och som där, med stöd av nationell lagstiftning och på likvärdiga grunder, godkänts av behörig myndighet.

De behörighetsintyg som Säkerhetsteknikcentralen utfärdar med stöd av den i 1 § 1 mom. 3 punkten angivna föreskriften och som utvisar att innehavaren av intyget (ansvarspersonen) har kompetens att utföra planerings-, installations- och servicearbeten på brandalarmanläggningar gäller även i landskapet. Detsamma gäller sådana motsvarande behörighetsintyg som, med stöd av nationell lagstiftning och på likvärdiga grunder, utfärdats av behörig myndighet i en annan medlemsstat inom EES.

I de fall där ansvarspersonen för brandalarmanläggningar inte har den kompetens som enligt den i 1 § 1 mom. 3 punkten angivna föreskriften krävs för att få behörighetsintygets giltighetstid förlängd bedömer landskapsregeringen, i varje enskilt fall, vilken kompletteringsutbildning han eller hon skall genomgå för att landskapsregeringen skall utfärda ett nytt behörighetsintyg.

Landskapsregeringen kan även förordna att besiktningssorgan som godkänts i riket får verka i landskapet.

8 §. Automatiska släckningsanläggningar

Installationsaffärer för automatiska släckningsanläggningar som med stöd av den i 1 § 1 mom. 4 punkten angivna förordningen införts i Säkerhetsteknikcentralens förteckning över godkända installationsaffärer för automatiska släckningsanläggningar får även bedriva affärsverksamhet i landskapet under förutsättning att landskapsregeringen lämnat sitt godkännande till detta. Endast vid behov prövar landskapsregeringen särskilt, innan godkännandet lämnas, om affärerna besitter den tekniska kompetens som erfordras för att bedriva affärsverksamhet i landskapet. Detsamma gäller sådana installationsaffärer för auto-

G 17 RPF (2017:58) om Gränsbevakningsväsendets uppgifter

matiska släckningsanläggningar som är verksamma i en annan medlemsstat inom EES och som där, med stöd av nationell lagstiftning och på likvärdiga grunder, godkänts av behörig myndighet.

De behörighetsintyg som Säkerhetsteknikcentralen utfärdar med stöd av den i 1 § 1 mom. 4 punkten angivna förordningen och som utvisar att innehavaren av intyget har kompetens att utföra planerings-, installations- och servicearbeten på automatiska släckningsanläggningar gäller även i landskapet. Detsamma gäller sådana motsvarande behörighetsintyg som, med stöd av nationell lagstiftning och på likvärdiga grunder, utfärdats av behörig myndighet i en annan medlemsstat inom EES.

Landskapsregeringen kan även förordna att besiktningssorgan som godkänts i riket får verka i landskapet.

9 §. Handbrandsläckare

De behörighetsintyg som Säkerhetsteknikcentralen utfärdar med stöd av den i 1 § 1 mom. 7 punkten angivna förordningen och som utvisar att innehavaren av intyget har kompetens att granska och utföra servicearbeten på handbrandsläckare gäller även i landskapet. Detsamma gäller sådana motsvarande behörighetsintyg som, med stöd av nationell lagstiftning och på likvärdiga grunder, utfärdats av behörig myndighet i en annan medlemsstat inom EES.

3 kap. Ikraftträdelsebestämmelser**10 §. Ikraftträdande**

Denna förordning träder i kraft den 1 januari 2007.

G 17 Republikens presidents förordning (2017:58) om Gränsbevakningsväsendets uppgifter i landskapet Åland

(FFS 309/2017)

1 §. Tillämpningsområde

I denna förordning föreskrivs om Gränsbevakningsväsendets uppgifter och behörighet i landskapet Åland samt om sådan handräckning som landskapsmyndigheterna ger Gränsbevakningsväsendet, så att självstyrelselagen för Åland (1144/1991) och gränsbevakningslagen (578/2005) beaktas.

2 §. Allmän avgränsning av Gränsbevakningsväsendets uppgifter

Vid sidan av sina riksomfattande uppgifter kan Gränsbevakningsväsendet i landskapet Åland utföra endast sådana uppgifter som hör till landskapets lagstiftningsbehörighet och som också annars enligt rikslagstiftningen ankommer på Gränsbevakningsväsendet.

3 §. Förvaltnings- och övervakningsuppgifter

Gränsbevakningsväsendet svarar för skötseln av de förvaltningsuppgifter som med stöd av 15 a § i landskapslagen om bekämpande av oljeskador (Ålands författningssamling 1977:16) hör till Ålands landskapsregering. De oljeutläppsavgifter som påförs i landskapet tillfaller staten som kostnadsersättning för

skötseln av de förvaltningsuppgifter som överförs till Gränsbevakningsväsendet.

Gränsbevakningsväsendet kan övervaka väg- och sjötrafiken, fiske, jakt, naturskyddsområden, fartygsfynd och efterlevnaden av bestämmelserna om dem, förhindrande av vattnens förorening förorsakad av fartyg samt havsskydd.

Gränsbevakningsväsendet sköter i landskapet de uppgifter som avses i 6 § i lagen om ett påföljdssystem för och tillsynen över den gemensamma fiskeripolitiken (1188/2014). Gränsbevakningsväsendet ska ersättas för kostnaderna för skötseln av förvaltningsuppgifterna i enlighet med ett avtal mellan Ålands landskapsregering, inrikesministeriet och jord- och skogsbruksministeriet.

Bestämmelser om vissa andra myndighetsuppgifter enligt lagen om ett påföljdssystem för och tillsynen över den gemensamma fiskeripolitiken finns i republikens presidents förordning om skötseln på Åland av vissa uppgifter som har samband med överträdelse av bestämmelserna i den Europeiska unionens gemensamma fiskeripolitik (308/2017).

4 §. Polisuppgifter

På polisens begäran kan Gränsbevakningsväsendet i enskilda fall sköta sådana i [polislagen för Åland (Ålands författningssamling 2013:87)] avsedda brådskande polisuppgifter för upprätthållande av allmän ordning och säkerhet som polisen inte utan dröjsmål kan sköta.

Om en enskild tjänsteuppgift som ska skötas av polisen förutsätter användning av sådan utrustning, sådana personalresurser eller sådan särskild sakkunskap som Gränsbevakningsväsendet har och som polisen annars inte har tillgång till, ska Gränsbevakningsväsendet bistå polisen vid skötseln av tjänsteuppgiften.

5 §. Räddnings- och biståndsuppgifter

Gränsbevakningsväsendet deltar i räddningsverksamheten genom att tillhandahålla behövlig utrustning, personalresurser och särskilda sakkunnigtjänster, om detta behövs med hänsyn till en olyckas omfattning eller speciella natur.

Gränsbevakningsväsendet kan utföra sådana uppgifter som behövs för att leta efter och bistå någon som har gått vilse i terrängen eller som där annars är i behov av akut hjälp.

Gränsbevakningsväsendet kan med sina fartyg, luftfartyg och andra specialfordon sköta brådskande sjuktransporter, vilka de myndigheter som i övrigt sköter sjuktransporter eller näringsidkare som tillhandahåller sjuktransportservice inte kan sköta på grund av brist på fartyg, luftfartyg eller andra specialfordon.

Landskapets myndigheter ska inom ramen för sin behörighet delta i sjöräddningstjänsten.

6 §. Handräckning

Angående Gränsbevakningsväsendets skyldighet att lämna landskapets myndigheter handräckning gäller bestämmelserna i 31 § i självstyrelselagen för Åland samt i 77 § i gränsbevakningslagen.

Landskapets myndigheter ska inom ramen för sin behörighet ge Gränsbevakningsväsendet sådan hand-

räkning som det behöver för att kunna utföra sina uppgifter.

7 §. Gränsbevakningsmännens befogenheter

En gränsbevakningsman har vid skötseln av en uppgift som hör till landskapets lagstiftningsbehörighet, med undantag av vad som anges i 2 mom., samma befogenheter som en behörig tjänsteman vid vederbörande landskapsmyndighet.

Vid utförande av polisuppgifter har en gränsbevakningsman de befogenheter som enligt [2 kap. i polislagen för Åland] tillkommer en polisman, om inte något annat har angetts i den begäran som polisen har framställt med stöd av [2 kap. 17 § 3 mom. eller 9 kap. 5 § i den lagen].

8 §. Ikraftträdande

Denna förordning träder i kraft den 1 juni 2017.

Genom denna förordning upphävs republikens presidents förordning om gränsbevakningsväsendets uppgifter i landskapet Åland (420/2004).

